

Să nu renunți la ceea ce vrei pentru că împrejurările neprielnice ori influențe puternice încearcă să te oprească din drum. Dar nici să nu treci dincolo de ceea ce ai vrut, pentru că împrejurările și oamenii te tirăsc într-acolo. Nici mai puțin decit trebuie, dar nici mai mult.

CONSTANTIN BANU, Director fondator al Revistei Flacăra

ANUL LXXXI

NR. 5

6-12 FEBRUARIE
1991-BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

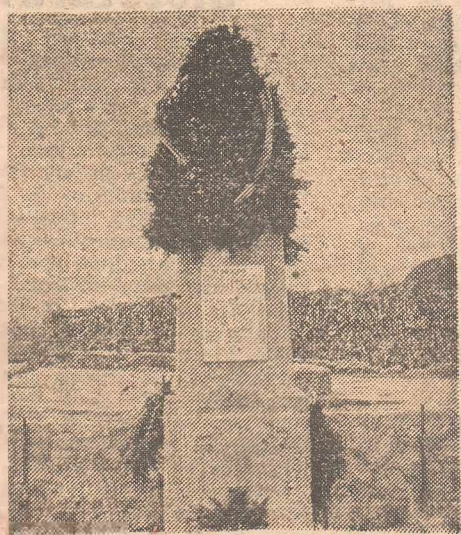

GHEOURILE GROAZEI

paginile 4-5

Interviu cu Vartan Arachelian

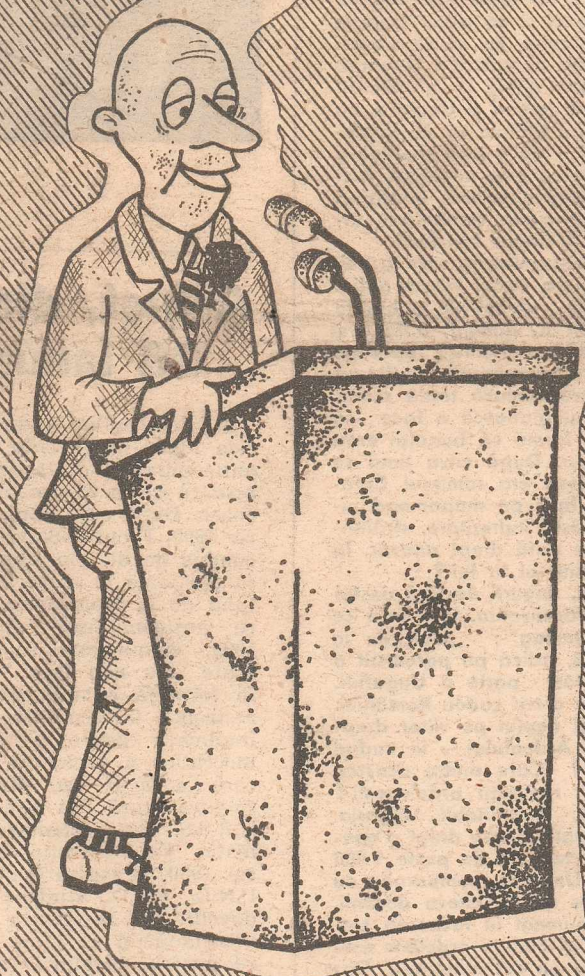
pagina 7

SATUL ÎMPUȘCAȚILOR

pagina 6

ACESTA-I
ADEVARUL
DESPRE EVENIMENTELE
DIN 13-15 Iunie 1990 ...

Desen de MIHAI ZGUBEA

DACĂ NU FUGEA CEAUȘESCU ?

paginile 8-9

Se va prăbuși clădirea fostului M.I.C.M. ?

pagina 13

MEREU SCHILODITUL ADEVĂR

Raportul Comisiei de anchetă instituite de Parlamentul României în vederea cercetării evenimentelor petrecute la Tîrgu Mureș în zilele de 19 și 20 martie 1990 a sîmît nemulțumirea ambelor tabere care s-au înfruntat atunci. La jumătatea săptămînii trecute, un mare număr de români transilvăneni au venit în Capitală spre a protesta împotriva raportului, care, după cum au arătat purtătorii lor de cuvînt, eludează adevărul, intrînd o mulțime de fapte sînt trecute sub tăcere: pregătirea din timp de către unguri a armelor de luptă la unele întreprinderi, dilatarea atacurilor împotriva românilor de către diverși indivizi, legătura dintre aceste întîmplări și venirea masivă de unguri din Ungaria pentru aniversarea în Ardeal a revoluției ungurești, atacarea poliștilor de către unguri și multe altele. La rîndul lor, publicații ce se situează pe poziții UDMR-iste ori se fac purtătorii de cuvînt ai acestei organizații au criticat raportul pentru că n-a inclus în el elemente care să arate că cele întîmplute în martie 1990 la Tîrgu Mureș sînt o manoperă a guvernului român, o diversivă a lui, care a pus la punct și a dus la îndeplinire un scenariu împotriva ungarilor nevinovați și pașnici pentru a avea pretext să ia unele măsuri de mînă forță. S-a făcut cîniar și afirmația că evenimentele din martie anul trecut de la Tîrgu Mureș seamănă cu cele petrecute în Capitală la 28 și 29 ianuarie și 13-15 iunie 1990.

Cine are dreptate? Eu m-am străduit totdeauna să țin dreaptă cumpănă, să judec lucrurile sîne ira et studio. Evident, așa voi face și de astă dată. Am mai spus-o: am prieteni unguri și consider că cei mai mulți dintre ungurii din România sînt oameni de treabă, dornici de a munci și conviețui frățește cu românii, așa cum au făcut-o de multă vreme. Am toată considerația pentru ungurii din Ungaria. Însă toate acestea și multe altele încă, lucruri bune ce se pot spune despre unguri și Ungaria, nu pot să mă împiedice - și nu trebuie să ne împiedice pe nici unul dintre noi - de a privi realitatea în față, de a vedea și ceea ce este neplăcut. Aici am să mă refer doar la două chestiuni, înfățișînd mai ales faptele, fără prea multe comentarii, urmînd ca cititorul să tragă și singur concluzii.

Mai întîi, cazul Mihai Cofariu, despre care la noi, din motive care îmi scapă, s-a vorbit foarte puțin. La Tîrgu Mureș un om este atacat de o bandă înarmată cu ciomege, trîntit la pămînt, bătut și călcat în picioare, lăsat fără cunoștință, aproape mort. Chiar în această stare, ciomăgașii continuau să dea în el. Un străin înregistrează toată scena pe video, iar propaganda ungurească o face să circule în toată lumea sub formă de bandiții erau români, iar victime - unguri. După cîva timp se restabilește adevărul, cel lovit era românul Cofariu, iar bandiții - unguri. Însă pe mapamond nimeni n-a mai venit cu această îndreptare, strălîntărea a rămas cu minciuna dată drept adevăr. În cite alte cazuri se va fi întîmplat la fel?

A doua chestiune. Oficial, ungurii declară destul de des că nu, ei nu vor Transilvania. Iată însă ce scria recent „Erdelyi Magyarok”: „Încă de la descălecarea și pînă în 1918, adică pe parcursul a 1022 de ani, Ardealul a fost parte a Ungariei. Adică atît timp cît nu a fost oferit cadou României. Unde poate fi asigurat mai deplin pe viitor dreptul la autodeterminare al Ardealului - în cadrul Ungariei sau al României? Care dintre acestea corespunde cel mai bine realității ardelenesti? Unitatea geografică atestă, îndubitabil, Ungaria. Dezmembrarea Arcului Carpatic apare drept o operație împotriva naturii. Aparținerea de peste 1000 de ani a Transilvaniei la Ungaria, comparativ cu dependența românească de numai cîteva decenii, este, de asemenea, un argument în favoarea Ungariei. Caracterul unguresc al culturii ardelenice este vechi de secole, comparativ cu cel românesc. Dar argumentul cel mai important este politica națională exercitată în timpul administrației ungare în Ardeal, care, în comparație cu cea a românilor, a fost mult mai cinstită, mai umanitară. Pretenția românească se sprijină pe un argument: majoritatea numerică a românilor. Recurgînd la acest concept de «majoritate», marile puteri au smuls Ardealul Ungariei milenare, oferindu-l cadou unei Românie a cărei vîrstă era, pe atunci, abia de o jumătate de secol. Dar factorul «majoritate» nu mai contează ca argument, dacă vrem să modificăm mizerabila stare economică și națională de azi a Ardealului. Caracterul de sine stătător al Ardealului este evident. Ardealul autonom și independent s-ar alătura hotărît Ungariei. La acestea este însă nevoie de înțelegerea și sprijinul Europei civilizate». Se aud oare bine spusurile acestea și la Cîțroceni, și în Piața Victoriei, și în Dealul Mitropoliei?

Așadar, dincolo de ceea ce omite Raportul amintit, într-o direcție sau alta, noi avem a ne păstra judecata limpede și a nu ne face că lumea-i frumoasă numai pentru că nouă ne-ar plăcea tare mult să fie așa.

ION D. GOIA

Aspect de la sesiunea de constituire a Asociației „Cultur Eroilor”

„Marea - la Viena, noi - la București; unde, dreptate?”

Fotografie de GIG MOTOIANU și SILVIU STAN

A fost, din nou, 28 ianuarie!

S-a împlinit un an de la una dintre cele mai importante manifestații anticomuniste desfășurate în țara noastră de la 22 decembrie 1989 încoace. După cum știm, la 23 ianuarie 1990, Frontul Salvării Naționale, condus de dl. Ion Iliescu, hotărâște să participe la alegeri. La numai o lună de la momentele revoluționare anticomuniste din decembrie 1989, comunismul se grăbea să-și arate din nou fața. De data asta în formulă recondiționată tip pe-restroika. Gest politic ce a dus la implicații grave în evoluția democratică a societății românești și care a făcut ca România să fie singura țară din Est, cu excepția U.R.S.S., cu orientare neocomunistă. Demonstrația din 28 ianuarie 1990, organizată de P.N.T.-C.D. P.N.L., P.S.D., studenți și tineri, a dovedit că societatea românească este hotărîtă să lupte în continuare pentru idealurile anticomuniste ale revoluției. Din nefericire, mistificarea începută de F.S.N. prin contramanifestația de tip stalinist de a doua zi, 29 ianuarie 1990, continuă...

Marea destabilizare

Nu la Strassbourg a dat domnul prim-ministru Petre Roman examenul decisiv, ci la București unde au venit, în sfîrșit, cele mai destabilizatoare elemente opoziționiste pentru guvernul nostru de „tehnocrați”: zăpada și gerul. În casele a milioane de oameni este mai frig ca niciodată, guvernul condus de domnul Petre Roman dovedindu-se

incapabil să asigure cetățenilor un minim de căldură, gaze naturale și apă caldă. Asta în condițiile în care România este și producătoare de gaze naturale, țitei, cărbune și în care industria, funcționînd și ea doar la aproximativ două treimi, ar fi creat chiar un disponibil de combustibili.

M.S. Regele revine

Regele Mihai a ținut un discurs la London University unde a făcut declarații de importanță majoră pentru viața publică românească. Astfel, regele a cerut actualei conduceri a țării măsuri care să permită libertății și democrației să se dezvolte, cit și o accelerare a privatizării industriei. De data asta M.S. Regele are intenția de se întoarce în România nu ca turist, ci ca orice cetățean român care revine în patria sa pentru a contribui la adîncirea procesului de reforme democratice. Inițiativă binevenită, deoarece țara are nevoie de priceperea și energia tuturor fiilor ei, indiferent de poziția lor socială sau istorică și indiferent de ce gîndesc mai vechii sau mai noii comuniști.

Pe cînd consecințele?

Foarte scurt și foarte limpede și pertinent este Comunicatul Forumului Democratic Antitotalitar din România în legătură cu raportul partidelor de opoziție asupra evenimentelor din 13-15 iunie 1990. Manifestînd totală aprobare față de acest raport, F.D.A.R. arată că „ei este întemeiat pe coerența logică a faptelor”, fiind în concordanță cu celelalte rapoarte ale Comisiei Helsinki și G.D.S.

„Forumul Democratic Antitota-

litar din România consideră necesar să se transpună în fapt consecințele politice, juridice și morale care se impun din concluziile acestui raport”, se arată în încheierea Comunicatului.

Nu-i greu de bănuat ce mutații în configurația actualei puteri ar provoca acele consecințe!

Grupaj realizat de
E. MIHAESCU

La Vîlcea s-a reinstaurat dictatura!

Prefectura județului Vîlcea a interzis apariția ziarului independent „Curierul de Vîlcea”. Iată cum înțelege stăbînirea actuală (locală) să practice democrația: libertatea e bună numai dacă ne convine, cine ne critică trebuie interzis. Să ne amintim că, sînt de o situație explozivă, prefectul de Timiș a dispus suspendarea temporară a unui ziar, după care și-a prezentat, ca omul civilizat, demisia. Ziariștii au înțeles, indiferent de orientarea lor politică, gestul domnului Florentin Cîrpanu.

Prefectul de Vîlcea n-a înțeles însă nimic. Nu știm dacă în biroul său se mai află portretul lui Ceaușescu, dar domnia sa acționează ca și cum s-ar afla.

Domnule prim-ministru Petre Roman, sînt doar cîteva zile de cînd ați afirmat în fața întregii Europe că actuala conducere politică a țării respectă libertatea presei. Este de datoră dumneavoastră să-l destituiți imediat pe prefectul de Vîlcea. Iar dacă a avut bunul simț să-și prezinte demisia, să i-o aprobați de îndată! (Constantin Dumitru).

Africa tunsă chilug, soră de cruce și de singurătate

Cînd 180 de somalezi au ocupat sediul Națiunilor Unite din București, autoritățile nu aveau decît două alternative: să-i evacueze cu ajutorul neprețuit al poliției, ori să le încropească un adăpost provizoriu. Rugămintile d-lui Tinca, reprezentant al Ministerului de Externe, nu i-au cîntit pe emigranții din hotărîrea să aștepte pe coridoarele clădirii pînă înaltul Comisariat pentru refugiați își asumă efortul de a obține ceea ce visează ei cu o încăpăținare amară. Azil politic într-una din țările Occidentului. Două zile n-a fost loc nici să arunci un ac, femei, copii, bărbați au dormit de-a valma pe podele, nu s-au lăsat fotografiați, au respins interviurile. Primilor asediați li s-au mai alăturat încă 62 de aceeași naționalitate, săraci ai unei țări, exasnerate de mizerie și dictatură. Comisia interdepartamentală alcătuită cu grabă din Ministerul Sănătății, Ministerul de Interne, Ministerul Finanelor, Ministerul Comerțului, Primăria Capitalei, l-a convins totuși pe 9 ianuarie să fie găzduiți la spitalele Viting și Emilia Irza, precum și la Leagănul de copii nr. 1. Pentru control medical și pentru că în acel moment nu exista în România nemîngîiată a plecărilor definitive o tabără de refugiați.

Comisia nou-născută a reușit să-i cauzeze în camășurile de la Băneasa (aparținînd Ambasador S.A.) și de la Buftea (C.A.T.T.), alocind 5,16 milioane de lei pentru întreținerea lor și pentru crearea unor condiții de iarnă: instalații electrice, de apă caldă, radio, televiziune, reparatii. D-l Ilie, șef serviciu în cadrul Primăriei, se ocupă în continuare de soarta pribeșilor: banii care au fost solicitați guvernului acoperă cheltuielile pentru ianuarie și februarie. La întrebarea ce se va întîmpla dacă pînă atunci nici un stat nu le oferă azil politic somalezilor, d-l Ilie ridică neputincios din umeri. Oricum s-au luat măsuri de către Ministerul Afacerilor Externe, care să preîntîmîne astfel de situații și s-a hotărît construirea unor lagăre pe raza municipiului București, unde-

va pe lîngă Argeș, și pe întreg teritoriul țării; pe de altă parte, o să apară un cadru juridic adecvat și un organ central specializat. Intrăm în Europa?

Țară, nu-mi trebuie numele tău!

O veveriță argintie și catifelată ne întîmpină cu zburdălnicii. E duminică. E dimineață. E frig. Campingul Băneasa pare încă amorțit. La intrare întîlnim primul somalez, nu se mai tem de ziariști, ne conduce vioi. Vorbim cu poliștii de la recepție; refugiații intră și ies cum vor, în schimb nu e permis accesul românilor în tabără; nu sînt probleme, nici scandaluri, nici beții — religia musulmană interzice alcoolul. În jurul nostru s-au strîns curioși oaspeții de iarnă ai locului, care ne îndreaptă spre liderul lor. Ismail Abdi Mahamad, somnoros, nebarbierit și înalt are pe umeri un palton jerpelit. E tată a opt copii și purtătorul de cuvînt al grupului. În Somalia războiul civil durează din 1988, nici nu știi cînd și al cui glonț te lovește, nu se mai poate trăi. Fără să mărturisesc că cred despre taberele aflate în luptă și căreia îi dă dreptate, Ismail are fața chinată și sălbatică a exilaților dintr-o țară care le-a devenit străină. În România sînt încă de ne la încercutul anului trecut, fiecare dună noroc. Nu vrea să spună cine a avut ideea ocupării sediului O.N.U., nici cum s-au organizat, în schimb ne lămurește că nu vor să rămînă aici, vor să primească azil politic într-o țară democratică. N-ar strica să fie și prosperă.

Intrăm într-o căsuță în care locuiesc 2 soți cu 3 copii mici. E cald și nemăturat, cearșafurile la fel de murdare ca basmaua femeii și hainele tuturor. Curge numai apa rece, lipsește becul din tavan. Asistența medicală ne șoptește jenată că și vitaminele pe care Medicin du monde le aduce laolaltă cu alte ajutoare pentru copii aproape zilnic, și becurile sînt vindute la prețuri bune în tîlcioac. Tot așa aflăm că, deși apa caldă mai

funcționează la dușuri, refugiații nu prea se spală, dumeaiei, chiar se teme să nu apară cazuri de rîie. Există un cabinet improvizat unde li se asigură permanent asistență. Oricum, locatarii nu se plîng de nimic, nici nu sperau mai mult. Să muncească? Nu, știu că la noi a apărut somajul.

Sînt mulțumiți și de meniul care nu cuprinde carnea de porc — afurisită de religia lor. Mîncarea costă 85 de lei pe zi (în orfelinate se mîncă mai prost cu 60 de lei). Aici, sălîi

de mese li lipsesc geamurile pentru că a fost amenajată special pentru ei și e încă în lucru.

O altă căsuță ne arată aceleași chipuri lihnite, dezordine, sărăcie murdară. La plecare poliștii care ne-a însoțit cere asistentei spirit ca să-și ștergă mîinile. Peste alee, în „sala de mese” un somalez zîmbitor și amabil oferă femeii care mătură o țigară bună și străină.

OLTEA MUTULESCU ■

Cine aprinde luminări la mormîntul lui Ceaușescu?

O dată care pînă nu de mult ne înfiora. O „sărbătoare” care ne făcea să nu mai ieșim din case, să nu mai dăm drumul la radio sau la televizor. Asta dacă nu cumva aveam ghinionul și de niscaiva muncă patriotică de omagiere. „Cel mai iubit” — cuvintele cele mai auzite. Nimeni nu avea voie să nu-l iubească.

26 ianuarie 1991. A mai trecut ceva, vreme de cînd s-a văzut că „dragoste cu sila nu se poate”. Din curiozitate (și nu numai atît) m-am deplasat la locul în care se aflau bînuitele gropi (necomune) ale celor doi foști „cei mai iubiți”. Situația la o oarecare distanță între ele, dar, oricum, în familie. La cîțiva metri se află și cavoul nenorocit.

Crauul celor doi mari alei au dispărut. Doar nu credeau în nimic. Decît în ei.

Îmi aduc aminte de spusele unui celebru mediu francez după „legătura” cu cei doi Ceaușescu: „Nu va trece mult timp și oamenii vor veni la mormintele noastre cu flori”. Nu aș fi crezut-o niciodată, dar...

M-am grăbit să ajung cît mai de dimineată. Și, surpriză! O femeie făcea curățenie,

culegea gunoaiile (cu toate că acolo era locul lor), schimba apa la flori, aprindea luminări. După cîteva minute, aceleași lucruri și la „tovarășa de suferință și viață”.

Apropierea mea, tentativa de a pune o întrebare se soldează cu un eșec. Mai, mai să fugă, nu înainte de a-mi spune: „Au fost oameni buni. Aștia de acum sînt mult mai răi”. Am zis și eu: „Așa o fi?”

Cître orele prînzului, un adevărat pelerinaj începe să se desfășoare în acel loc. Oamenii trecuți de patruzeci de ani. Bine îmbrăcați. Pun flori, aprind luminări. Cu toate că sînt circa zece persoane, nu se aude nici un zgomot. O tăcere complice. Doar complici au fost toată viața. La fel. Privirile le fug, nu se privesc în ochi. Știu ei de ce?

Prezența mea provoacă o oarecare stare de neliniște. Dar își văd mai departe de treburi; li se fac și pomeni. „Ca buni români și creștini” ce-au devenit peste noapte. Totul ca într-un cosmar: „Nu va trece mult timp și...”

Continui să cred că nu va fi așa niciodată.

ROMULUS VASILE CRISTEA ■

Vă vindem un „pont”!

Paradisul cauciucurilor

Sînteți posesor de autoturism și aveți nevoie de anvelope? Ce faceți? Dacă sînteți un inocent, colindați zilnic magazinele de profil, întrebați

vînzătorii dacă au primit, dacă vor primi, dacă... Vă bateți gura degeaba. În acest caz, nu aveți decît o singură șansă: cineva să vă vîndă pontul,

adică să vă anunțe cînd vine transportul (o informație prețioasă, ce trebuie „apreciată”) și să mergeți apoi pe filieră, „apreciînd” în dreapta și-n stînga, după datină. Dacă nu vă convine, n-aveți decît să cumpărați din tîrg la un pret...

Din simpatie față de dumneavoastră, vă vînd un pont: „paradisul anvelopelor” e la Florești. Nu aveți interceptat de la intrare de ofertanți, înseamnă că sînt „la lucru” în altă parte: în fața Fabricii de anvelope „Victoria”. Parcați mașina acolo și așteptați. Ca să fiți ușor reperat, scoateți un teanc de sute și începeți să numărați la vedere (nu mai puțin de 11000 pentru un set de anvelope și 1000 pentru unul de camere). Băieții, de regulă îmbrăcați în halate (oameni serioși, salariați ai fabricii!), vor veni singuri să vă abordeze. Presupunînd că ați nimerit într-un moment neprielnic, întoarceți mașina pe drumul pe care ați venit, faceți prima la stînga și acolo veți vedea visul cu ochii: zeci de cauciucuri stivuite pe seturi de cite cinci, numeroși vînzători (majoritatea în halate) și, evident, numeroși cumpărători: ce mai, un adevărat tîlcioac. Marfa e pe alee, prețul nu: săptămîna trecută era 11000, acum poate să fi sîrit la 12000 (eu zic să vă grăbiți). Unde mai pui că afacerea se face cu acte în regulă, pentru că băieții vă dau și bonul de cumpărare. Cum de unde-l au? Din întreprindere, unde fiecare salariat are dreptul la cel puțin un set pe an, la prețul oficial de 943 de lei cauciucul și 120 de lei camera. Mai sînt și dintre acei care n-au acte și care, din motive lesne de înțeles, vă pot livra marfa la domiciliul lor. Cu ei se mai poate umbla la pret. Așa că, în orice punct al localității vă veți afla, e imposibil să nu fiți abordat „pe problemă”, chiar și de știiți mai rășăriți. Nu știu cîți salariați are „Victoria” Florești, știu dintr-o declarație televizată a directorului acesteia că un număr foarte mare de muncitori (vreo 2000 parcă) au fost trimiși acasă cu 50% din salariu. Cu siguranță, mulți dintre ei își vor vinde ce mai au prin casă, ce-au mai procurat prin repartitie. Un motiv în plus să bateți fierul cît e cald.

VALERIA DORNEANU ■

Intr-o zi, în timp ce denigram constructiv guvernul, un coleg mi-a spus că sînt căutat la telefon. „De cine?”. „Nu știu. Unul care dă bună ziua. Un tip bine crescut. După voce, așa pare”.

„Domnule, mi-a spus vocea, care indica într-adevăr o persoană deprinsă cu conversații îngrijite, ești un prost”. După care a venit cu unele precizări: „Ai fost prost și înainte, dar acum ești prost de tot”. Și a închis telefonul cu grijă lăsînd, ca orice om educat care săvîrșește prima oară în viață ceva necuviincios, un răgaz de cîteva secunde ca să-mi revin, să bițui un „Cine-i acolo?” moale și să nu primesc răspuns.

Întîmplarea m-a emoționat mult iar motive am avut destule, și personale și, ca să zic așa, de ordin general. Știam că nu-s prea deștept și că, trecînd timpul, cu toate sfîrșiturile de bal pe care le-am prins, șansa de a fi cîtat ca un tip realment inteligent diminuează. Mă consolam cu ideea că puțini observau asta sau, dacă își dăduseră seama mai devreme, țineau protocolul și mă insultau lăudîndu-mă. E plăcut să afli că nu ești singur pe lume, că mai gîndesc și alții ca tine. Și, ce-i mai important, că își fac curaj și te ajută să pricepi cine ești.

Insulta mică a unul individ neobișnuit cu infamia nu doare

E unul care injură mai bine decît mine?

urarea „să dea cioma-n voi de legionari” abia mai scapă cite-un „arză-v-ar focu” la trei zile o dată. Numărul scrisorilor care încep cu un omagiu neaoș al maternității și se încheie cu indicații de ce-ar fi mai sigur să facem dacă am hotărît să ne spînzurăm — cum trebuie unsă funia, adică, și ce scaun trebuie folosit, ca nu cumva să ratăm clipa — e în scădere. Sau dacă rămîne constant, e clar că seva creatoare se diluează, că nu se mai injură ca altădată.

Și ce frumos era în campania electorală, cînd puteai să evoci, în cuvinte simple, zise din inimă, tot ceea ce nevestarii ar fi vroit să rămînă neștiut, fap-

ți și rîva cromozomică-n verb. Nici Anglia în secolul de aur n-a născut atîtea eseiste și activiste cite a dat țara noastră în numai un an. Toate Ane și Mării, ca-n piesele cu ilegalități, unde cei buni se cheamă Matei și Radu iar cele bune ca fecioarele, prințesele și preacuvioasele. Și doar din loc în loc o Florică stîrnită să se scalde-n gilceavă ca rîma-n noroi.

Îmi amintesc cu nostalgie de-un timp în care, cu opreliștile absolut stimulatoare ale cenzurii, batjocura se rafina într-atît încît devenea creație. Îmi e vie în memorie scena în care, știind că nu le e îngăduit să se schilodească, doi distinși

vorbesc cu nimeni despre faptul că ești laș și că nu-ți plătești datoritiile. Asta-i principiul meu: nu mă bag în treburile altora, chiar dacă am de-a face cu sifilitici și pui de cățea. Domnule, eu respect prea mult convențiile sociale ca să te scuip cînd te văd. Nu, domnule, eu nu sînt ca alții, care se reped să-ți zică mitocan și bozgor nenorocit. Eu dau frumos bună ziua fiindcă vreau să rămînem prieteni, să avem liniște și condiții civilizate de muncă”.

Mulți au pierdut pînă și plăcerea de a calomnia personal. O fac prin groază, ca și cum blasfemia, imprecția și infan-

morea directă sînt mai prejos decît clevețeaia mondenă, birfa în cercul de amici și aluziile cu caracter defăimător. Pîrliciunile scrise sînt pline de neglijențe, ofensa sîlnoasă nu întrebîntează, cum recomandă cărțile de maniere elegante, pluralul majestății, se hulește fără simțul ierarhiei, sînt drăcuți și miniștrii, și directorii, ca și cum rangul unui om nu mai are nici o importanță, ca și cum e totuna dacă-l bagi pe unul în mîsa ori îl dai naibii. Ziare, care pînă nu de mult se slujeau de prestigiul redactorilor șefi ca să împrăștie zvonuri și afronturi, lasă această gingașă indeletnicire în seama unor amatori: vechi autori de adeziuni deveniți peste noapte arhangheli ai consensului și ai delațiunii, gospodine al căror of politic e pus pe cuvinte de redactori cu vocația injuriei, femei bărbotoase și îndelung neglijate, care-și varsă prostia și sila de lume în note sub pseudonime grecești, profesori-scriitori de istorie fără portofoliu ce-și vînd darul sacru al anatemei pe orice fel de monedă. Criză morală mare, domnule! Dacă n-ar exista Timișoara și „România Liberă”, subiectele zilnice ale presei condate de Frontul Segregării Naționale, armate întregi de lefegii ai abjecției n-ar avea din ce scoate o piine.

TUDOR OCTAVIAN ■

GHETOURILE groazei în Vitan

Totul pare a fi transmutat aici direct din neverosimil. Poate doar o imaginație îndelung exersată, extinsă anume dincolo de patologic, ar ajunge până la acest sumbru ungher al cartierului Vitan.

Existența celor opt blocuri de pe Alea Banu Udrea nr. 1, sector 3, ridicate în anii '60 în cel mai autentic spirit stalinist, face să se deruleze unul din cumpăniturile pe care le trăiește Capitala. Opt ghetouri sinistre, opt focare de infecție mutilează lent pe cei condamnați sine die să le locuiască. Fără îndoială, trebuie pus punct de urgență acestui terorizant calvar. Indolența și iresponsabilitatea factorilor de răspundere frizează de această dată incredibilul.

Copii înfățișiți cu cei din Biafra

Un bloc - o expresie a disperării

Se ajunge destul de ușor în zonă. Reper: stația de metrou Mihai Bravu. Între bulevard și alea cu pricina se-ntinde ca o pecingine restul insalubru al fostelor așezări, o aglomerare de cocioabe întretăiată de poteci accidentate, croite direct pe sol. Încadrată de grămezi și movile de gunoale și moloz, zona celor opt construcții se distinge cu claritate. Blocurile respective, construite rigid, militărește, prin 1967, în virtutea stahanovisto-comunist, au formă stas, cu câte 4 etaje, fără balcoane, fără amenajări, fără personalitate.

De la distanță, fațadele humide, afișând un amestec cromatic al deznădejzii (gri-negru-bleu murdar) nu desconsolă prea mult din „feeria” de dinăuntru. Copii mulți în preajmă. Mulți, neînchipuit de murdari, străvezii. Prezența noastră le stârnește curiozitatea. Cine dintre străini să calce pe-aici?! Parte din ei par flămânzi, parte studiază cu incântare, de la distanță, aparatul ce anină de gâtul colegului nostru. Mi-amintesc de Burundi, Botswana, Bangladesh, de imaginile lumii a treia. Privesc în jur și realizez că de-aici, din Europa de sud-est, și până-n Biafra e o aruncătură de băț.

Celulare pentru familii triste

Ceea ce e dincolo de ziduri e pur și simplu de neimaginat. Blocurile în cauză (confort IV — I) pot fi ușor asimilate, după preferință, cu ghetouri, grajduri, latrine, pușcării sau ruine în devenire. Locatarii, dacă pot fi astfel, grațioși, nu mai beneficiază de căldură și apă caldă din 1985. Mai nou, de patru-cinci luni, nu mai au nici apă rece! (I). Nu există nici gaze, cu toate că odată (ehehe!) au fost. Singura facilitate, singura amprentă a civilizației rămâne pentru aceste locuințe curentul electric. Care curent abia atinge și el nivelul tensiunii de 170 V. Blocurile sînt împinse cu improvizatii electrice, cu resurse încropite de nevoie. Frigul care biciuie familiștii și celibatarii cămăruțelor de 12-75 m², a silit pe mulți dintre locatarii să-și rînduiască sobe lașice să-și scoată burta în exterior și să se încălzească cu apă caldă și alimente în decursul întregii ierni.

Situația a depășit de mult deja cotele dramaticului. În blocul nr. 8, la ap. 2, familia lui Iancu Florin trăiește teoretic în 4 camere (e mult spus „camere”!), însă practic nu reușește să încălzească decît două. Sînt nouă guri de hrănit (cei doi soți, plus șapte copii), iar capul familiei, lucrător la I.V.R.M. București, a fost „pus pe liber”, cu 50 la sută din salariu, pe motiv de lipsă de materii prime. Condițiile în care locuiesc sînt la limita subumanului. Instalațiile nu funcționează, igrasia desenează flori de mușcari pe pereții slinoși, tusea și scîncetele umplu încăperile și încearcă să ajungă la foame.

Celularul e populat de nevinovați. Familii triste, triste, triste.

„Dați-ne ceva, mai bine, să terminăm odată!”

În cele opt blocuri există 14 apartamente goale, deja devastate, distruse iremediabil. O parte din cei plecați au primit locuință, o altă și-a luat lumea în cap. Unii sînt la spital, la azil sau în cimitire. Tocurile, ușile sînt smulse, ge-

murile sparte, caloriferele (de decor) sînt crăpate sau rupte din instalație. Ce s-a putut fura, s-a furat. Și-au mai găsit pe-aici adăpost și culcuș ciinii de cartier, lilieci și nu în ultimul rînd șobolani. În ap. 6 al blocului nr. 5, conductele au deversat excremente care, în grosime de-o palmă, datorită gerului, au înghețat. Ușa în ușă, pe același culoar, locuiește o bătrînă, Budu Maria. E adusă de spate, încotomănată, ghemuită lângă o plită electrică ce aduce în cameră o undă anemică de căldură. Măsuța de-alături e plină de medicamente. Încercăm să vorbim; vorbele aburesc în cameră, scotînd rîcoale străvezii. Pe bătrînă o înecă plînsul: „Mai bine dați-ne ceva, să terminăm odată cu viața asta!”. Pensa nenorocită îi pune la îndoială însăși posibilitatea unui trai de pe o zi pe cealaltă. Pe ne-reți se prelinge o plîză subțire de condens. „La apartamentul 2 locuia o vecină, o cheamă Eftimie Nicoleta, bolnavă și puțin debilă, fără rude și fără nici un ajutor. I-au degerat picioarele în casă și a fost transportată la spital, unde i s-au amputat amîndouă. Acum e la spitalul de la Balotești”.

„Scurpăm singe cu toții!”

La ap. 93, în același bloc, locuiește familia Ioanei Spătaru. Condițiile de trai au lăsat urme adînci asupra tuturor membrilor acestei familii. Cei doi copii, cit și soții (concubini) sînt bolnavi de T.B.C. Igrasia și frigul permanent și-au spus cuvîntul în timp. A vieții și supravieții acestui terifiant cosmar reprezintă o problemă. „Scurpăm singe cu toții!” — ne declară dînsa cu o expresie a groazei întipărită ne chip. La etajul 4, ap. 100, Zorica Olăa își crește cei doi copii (2 și respectiv 4 ani) în aceleași condiții. O peninieră de T.B.C.-isti, o zădărnitoare proiectie a involuției.

Cum arăta „Actualitățile” cînd vine iarna

Vicepreședinta asociației de locatari d-na Costea Elena, ne primește cu amabilitate în modesta cămăruță în care locuiește, gătește și se gospodărește de amar de vreme. Se scuză pentru rogoșile anti-igrasie așezate sub pres. Derulînd discuția, ne potopesc amănuntele: „Din septembrie avem și firele telefonice tăiate. Cu toate astea, facturile de abonament ne vin cu regularitate. Am plătit toate facturile pentru apă, gunoi, pubele, dar în zadar. Pesemne pe noi ne-a uitat Dumnezeu. Am făcut toate demersurile posibile: am scris cereri la Direcția Sanitară, la I.C.R.A.L.-ul, I.C.A.B.-ul, Primăria sectorului, Televiziunea, chiar și la primul ministru, dl. Petre Roman. Nici un răspuns. Am aici toate confirmările de primire toate chestiunile. A fost într-o zi și viceprimarul de la sectorul 3, dar n-a îndrăznit să intre în vreun bloc (! — n.n.)”.

Răsfoim dosarul — un vraf întreg de memorii, sesizări, apeluri disperate. Toate ca pentru surzi. Reproducem prima adresă către RTV (recomandată nr. 349/22.03.1990, cu confirmarea de primire din data de 26.06.1990):

„Nr. 6/21.06.1990

Către Radioteleviziunea Română
str. Nufierilor nr. 62—64, sector 1, București

Alăturat vă trimitem și noi

două copii după adresele înaintate la I.C.A.B. și Primăria Capitalei pentru a le analiza și dv., în calitate de luptători neobosiți ai Televiziunii Române. Dacă puteți să ne ajutați cu ceva, că miine-poimîine vine iarna” (subl. n.).

Au revenit bieții oameni și prin adresa din 22.03.1990, bineînțeles fără nici un rezultat. Au scris și presei, însă, din puțină cunoaștere, ce-o au, au adresat hirtia Combinatului Poligrafic și nu vreunei redacții anume. Firește, fără vreun răspuns. Miinile d-nei Costea au un tremur ușor. Afară e iarnă și totul e ca astă-vară. Ne spune că unii locatari o bat atunci cînd le solicită banii de întreținere. Pe cine să împace? Locuiește aici de 21 de ani, are 10 operații la activ și a albit. O pe-deapsă nemeritată — atîta timp tîntuții aici, zbatîndu-se între exasperare și resemnare profundă.

Oare ce se vede de la etajul 11 al Televiziunii?

La edili, plouă cu adrese

Doctorul Ilie Pais ne declară, că, de la instituția la care lucrează, Centrul de Medicină Preventivă, a plouat cu adrese la alte instituții, prin care acestea erau informate despre situația disperată în care se află locuitorii „Jagărului” din Vitan. Am cercetat aceste adrese: cea cu nr. 11.743 din 26.12.1990, către Primăria Sectorului 3 (pe care aceasta nu ar putea nega că a primit-o, deoarece are numărul de înregistrare 16.633), către I.C.R.A.L. Vitan, cu nr. 15.646 din aceeași dată către I.C.A.B., cu nr. de ieșire 16.363/26.12.1990 — și către I.S.B. Domnul primar Dumitru Ștefan a fost printre cei care au suportat un astfel de tir încrucișat, în primul rînd alimentat de locatarii din Intrarea Banu Udrea. Aceste așa-numite adrese descriu în termeni laconici și eufemizați starea de fapt: „subsolurile inundate, apartamentele devastate, lipsa apei calde menajere, lipsa apei potabile”. Reteaua de canalizare este infundată. Reziduurile menajere — neevacuate de peste 11 luni! — întregesc peisajul. Centrul de Medicină Preventivă a somat din nou Întreprinderea de salubritate a Capitalei. După părerea medicilor, Întreprinderea de salubritate ar trebui să-l sancționeze pe șeful de sector. Între timp, oamenii au prins pe cite cineva de la salubritate (cu mașinile), au pus bani mîna de la mîna și au mai scăpat de gunoi, așa „la mica înțelegere”.

Sahara din Vitan

Dacă nu știți că în Vitan există un desert în miniatură, aflați acum. Oamenii care locuiesc în aceste „închisori corecționale” care sînt blocurile 1—8, cară ană de la mari distanțe (de obicei de la cîșmelele din cartier), fiecare cu ce apucă: butelci, damigene, sticle de-un kil, bidioane de plastic, pungi, etc. Aici apa a devenit un lichid nespus de prețios. De ce? Presiunea apei la coloana publică, după cum ni se spune, abia atinge la 4 m. coloană — apă. Alimentarea e pe sistem hidrofor, despre care nimeni nu știe cu siguranță, dacă e în stare de funcționare. Nici la parter măcar nu e apă. Deoarece motivează cei de la Centrul de Medicină Preventivă, nivelul apei este sub podeaua parterului la 4 m, blocul fiind așezat pe un „tăpșan”. Și atunci cînd, foarte rar, apa se îndură, cu greu, să vină, din cauza instalațiilor

care sînt făcute praf, ea ținește prin toate spaturile conductelor, creînd un patinoar artificial, dacă e ger. Bineînțeles, că sesizările disperate ale locatarilor și fostului SANEPID au ajuns la I.C.A.B. Într-una din pomenitele sesiuni, locatarii pretind, nici mai mult nici mai puțin, că **nu mai au apă potabilă de la 20 octombrie!** Pare straniu că mulți dintre locuitorii acestor blocuri au lucrat și lucrează la I.A.C.E.R.D. (Întreprinderea de Amenajare Complexă și Exploatare a Rîului Dimbovița). Culmea ironiei, soartei — ba chiar a umorului negru, practicat la noi pe scară socială — face ca tocmai aceștia să nu aibă... apă!

Crăciunul cu țurțuri la gură

Ca un cadou de Moș Gerilă, nenorocirii din Vitan au petrecut Crăciunul și celelalte sărbători de iarnă pe frig. De 6—7 ani, centrala termică nu funcționează. Unul din motive: presiunea apei din rețeaua I.C.A.B. este insuficientă în zonă, I.C.R.A.L.-ul a făcut două cîte am aflat, lucrări la centrala termică de bloc care se află plasată lângă blocul nr. 6 și cuprinde și o anexă (cu hidrofor, sistem de încălzire cu apă caldă, etc.). Cei de la fostul Centru Antiepidemic au dat un număr de adresă, cu mențiunea că să se măsoare presiunea apei la fața locului. Ce afirm în continuare ne înșelăm: un alt motiv pentru care centrala termică nu funcționează este că nu sînt

gaze. De ce? Pentru că presupusa conductă de gaze a centralei termice a fost „buzonată” cînd s-a construit blocul H 7 din apropiere. Blocul în cauză a fost ridicat de lucrătorii unei antreprize de construcții (I.A.C.E.B.B.) — și astfel conducta a fost tăiată. D.G.D.A.L.-ul, care trebuia să prevadă devierea conductei de gaze, nu a prevăzut-o. Chiar dacă acum s-ar da drumul la instalațiile termice, mai rămîne încă o problemă: caloriferele sînt sparte și smulse, demolate din pereții apartamentelor devastate, așa cum deja știți. În lipsa încălzirii centrale, majoritatea locatarilor și-au făcut reșouri improvizate (primitive) din cărămizi ceramice (de construcție) în care au plantat, ca rezistențe, niște sîrme de nichel. Instalațiile, care au, în loc de borne, cule, firele neizolate, pot provoca în orice moment incendii sau electrocutări. De fapt, nici n-ai de ales: ori riști să mori ars de viu cu reșoul, ori crapi de frig în peșterile numerotate și uniforme aliniate sub formă de apartamente. Și noi, naivii, care credeam că obștescul sîrșit e la alegere!

Ați, iei, îi condamnăm pe toți la moarte?

De la constatări și investigații, la interogații. Cele mai multe, firește, vor fi retorice. Cine va reuși să ajute pe acești oameni năpăstuiți? Vor fi și voci care vor pretinde că e important în pri-

mul rînd aluatul uman, calitatea locatarilor. E drept, însă fără a-i contacta direct, pe majoritatea, lor, discuția nu-și mai are rostul. Griul se poate lesne alege de neghină. Și nu printr-o minune, ci prin tact sau mijloace coercitive la nevoie, neghina poate deveni griu. Important e că **asa nu se mai poate continua.** Bătrîni, bolnavi, copii, adulți se află exilați, pur și simplu din lumea civilizată pe acest tărîm al ororii. O soluție trebuie să existe, chiar dacă ar fi să se arunce în aer acest lagăr impropriu unei vieți normale. Nici unul din factorii de decizie nu poate fi scos din culpă.

Cît timp majoritatea foștilor nomenclaturiști sînt bine merși, cît timp pensiile acestora curg mai departe en gros, cît timp Puterea e surdă și mută, cît timp primăriile ridică din umeri a neputință, cît timp Televiziunea hăpăie contracte de reclame și anunțuri cu nemiluita fără a se sensibiliza la unele apeluri strangulate de disperare, lucrurile nu pot fi decît așa cum ni se înfățișează.

Domnule Primar al acestei capitale europene, știm că n-ați călcat pe-aici. Știm că nu e o plăcere. Dar, cu umilință vă aducem la cunoștință că Domnia Voastră sînteți și primarul acestor chinuți. După ce veți trece pe aici, oare veți mai accepta să vă continuați mandatul fără să mișcați un deget pentru acești condamnați fără vină?

STRICT AUTENTIC

GUNOIUL se privatizează

La Centrul Antiepidemic — între timp și-a luat denumirea de Centrul de Medicină Preventivă — stăm de vorbă cu d-nul Frunză, șeful Centrului. Aflăm că, Primăria Capitalei a obținut niște fonduri valutare cu care a făcut comenzi în RFG și Italia, dar cele vreo 75 de utilaje plătite cu aproape un milion și jumătate de lei nu au sosit încă. Poate la primăvară. Lucrătorii întreprinderii nu au fost schimbați — de unde să găsești alții dispuși să facă munca asta?... — și sînt, ca și mai înainte, în majoritate, țigani. „Aștia au prins gustul banului, și șantajază populația, de la care, pentru serviciile lor, încearcă să mai stoarcă ceva bani” — ne spune d-nul Frunză.

Doi lei pubela

Aflăm că tariful pentru descărcarea unei pubele era, pînă acum, de 1,90 lei pe lună! Zilnic, în Capitală, se adună cam 5000 metri cubi de reziduuri solide. Din acestea, la capacitatea la care se lucrează, se pot evacua numai 80%, adică aproape 4000 metri cubi. Restul de 1000 metri cubi pe zi se înmagazinează și rămîn să intoxice orasul. După 1 martie va începe deratizarea generală. „Chiar dacă depozitele de reziduuri vor fi evacuate, să nu se aștepte nimeni ca orașul să fie lăptos” — declară d-nul Frunză. Au apărut și particulari care cumbără și închiriază camioane în care, contra cost, încarcă și transportă gunoiul. Însă, dat fiind că trebuie să-l depoziteze undeva, ei sînt nevoiți să facă un contract cu RASUB. Dovadă că viitorul apartine, și pentru gunoi, privatizării... Pînă în acel depărtat viitor luminos, vă pro-

punem un raid-anchetă prin cele mai mizerabile zone ale Capitalei.

O replică la „Groapa lui Ouatu”

Propunem ca o porțiune din zona Vitan — Mihai Bravu (chiar lângă stația de metrou Dristor) să poarte ilustrul nume de „Groapa lui Ouatu”, în amintirea Bucureștiului de altădată. Aici pămîntul arată ca răscolit pînă în măruntaie, plin de hîrtoape și denivelări. Într-o mizerie pestilențială se amestecă sîrme, fiare, table, bucăți de cîrpă. O țevă de apă caldă s-a spart în apropiere, apa și aburul fierbinte au inundat zona, curgînd pe lângă trotuare, la vale, ca riul cu viituri de primăvară.

Un cimitir de fiare

În apropiere, pe Calea Vitan, se lățește impudic un morman enorm de gunoi, despre care, o femeie care trece pe acolo ne încuștă că are „vechime”: 5—7 ani. În fața sa, blocul V99 SI și, alături, niște blocuri muncitorești de garsoniere igrasioase, jecoase, deplorabile. Blocurile aparțin de IACERD (antrepriză de construcții) și flanchează movile de pămînt cît casa, pe care au rămas înfășurați dintr-un excavatorului ca al unei reptile din jurasic. Aici zac, aruncate și abandonate, o multitudine de schelete metalice pentru construcții, materiale, grîni, corniere, etc.

Drama gunoiului la Vlaicu-Vodă

În spatele blocului V33, la intersecția străzilor Zizin și Vlaicu-Vodă, ne întîmpină un colaciu de... tomberoane umplute cu lături. Un locatar al

blocului ne informează că gunoiul de la aceste blocuri nu a mai fost ridicat de aproape 2 ani. Nu s-ar putea spune că drumurile sau aleile dintre blocuri nu sînt asfaltate sau nepavazate, pentru simplul motiv că, fiind sublime, lipsesc cu desăvîrșire. Că decor, doar gropi și fiare. Pretutîndeni, băltoace unde noroiul se amestecă cu mizeria și reziduurile menajere. Într-un colț de bloc a fost ars gunoiul de către locatari, pentru ca să poată supraviețui avalanșei de deșeuri și reziduuri.

Două la primărie!...

Și acestea toate se întîmplă în timp ce muncitorii de la curățenia căilor publice primesc un spor total lunar de 65% la salariu. Directorul A.D.P.U.-lui, d-nul Dan Aurel Eana, se justifică: „În sector acționează circa 280 de oameni, organizați în 3 schimburi: mătură, iau gunoiul din tomberoane și îl încarcă în remorcile de la cele 15 tractoare cu care se lucrează zilnic; curăță marile artere de circulație. Acționăm cu 3 încărcătoare, un buldozer și două gunoiere”.

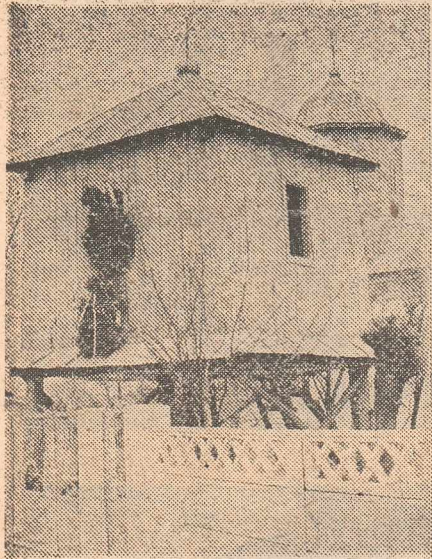
Vizităm și parcul de mașini: aici 10 mașini stau frumos aliniate în locul de parcare. Îl întrebăm pe d-nul Eana de ce. „Se lucrează în două tururi — se justifică din nou. Răspunsul seamănă cu un altul, cel al polițistului Gh. P. Iancu: „Două la primărie...” Însă mașinile cu greu pot fi confundate cu sloacurile. Să vă credem, d-nule Eana?

Page realizate de
CRISTIAN PAVEL
și MIHAIL GALATANU

Cum a intrat căruța comunismului pe ulița unui sat cuminte

Sediul Asociației Foștilor Deținuți Politici din Focșani se află într-o clădire veche, întunecoasă și neîncălzită, în strada Independenței, nr. 6. Amintirile și frigul îi unesc pe oamenii care intră în cămăruța cu două birouri și o mașină de scris. Este un frig poate mai cumplit decât cel suferit în celularul din Gherla sau Aiud, pentru că anii au înmuiat fibrele, oasele, au înțepotat privirile și au slăbit auzul. Soba din teracotă declanșează invo-

Iutar valul de amintiri: „Parcă te cunosc de undeva!”, „Domnu’ Cătu-neanu, vă amintiți de mine?”, „Ați fost cu Marin Apostol la Gherla?”. Multe riduri, proteze descoperite de zimbete forțate, cuvinte chinuite spuse în grabă, în fiecare zi, amintirile sînt materia primă a unui foc ce încălzește camera din strada Independenței, nr. 6. Foștii deținuți politici din Focșani încearcă în acest loc și în acest timp, în care guvernării se pare că i-au uitat, să-și cîștige drepturile din decretul lege 118.

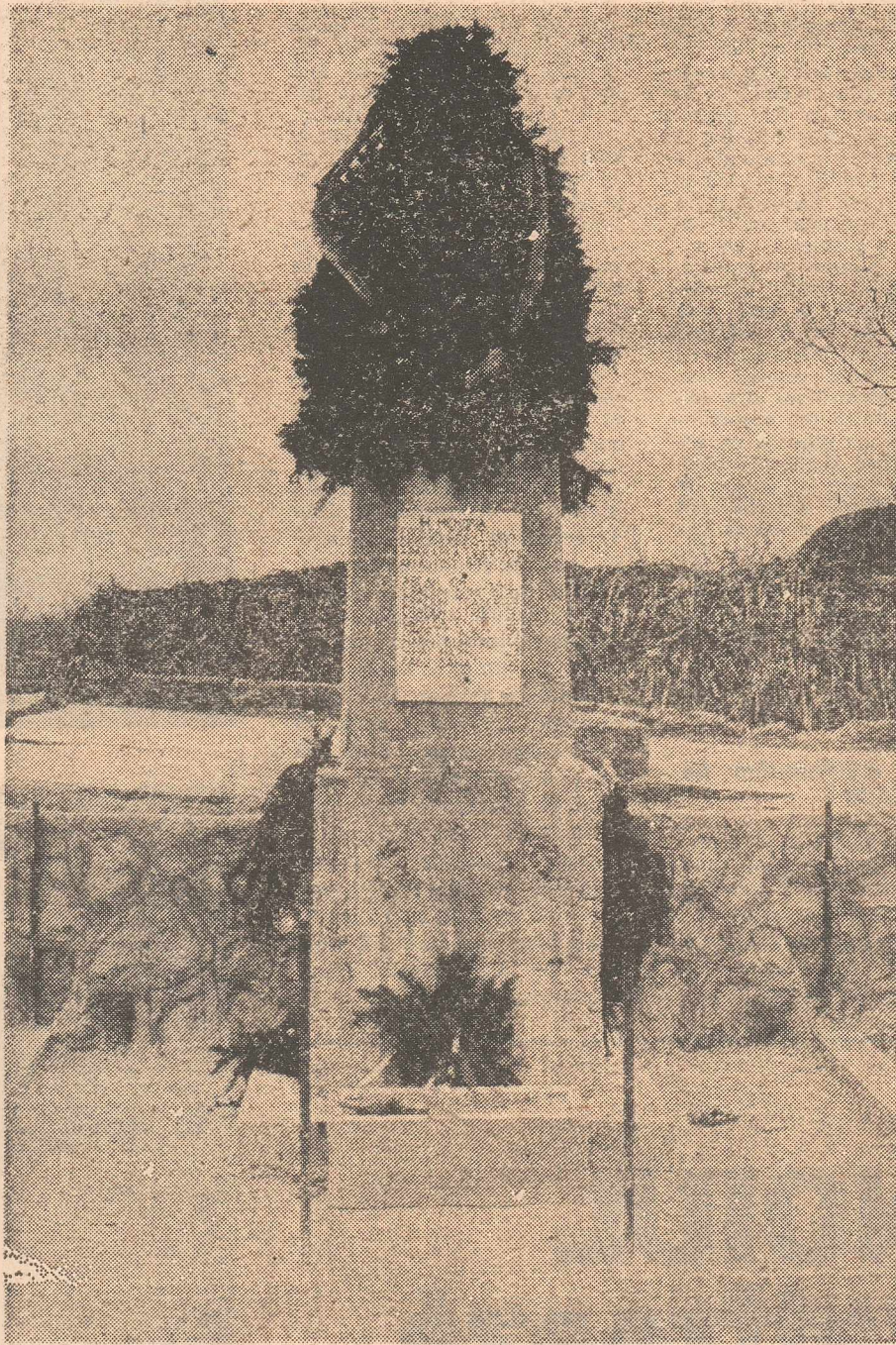
Se spune (nu avem nici un motiv să nu-i credem) că nu există în România un deținut politic din perioada 1947—1989 care să nu fi stat în celulă cu un vrincean. Satele vrinceane s-au opus colectivizării. Urmașii răzeșilor lui Ștefan cel Mare au luat drumul pribegiei, ascunzîndu-se în munți, sau, fără scăpare, au căzut victime terorii din puscăriile comuniste. Pe mulți dintre supraviețuitorii prigoanei declanșate în 1957 i-a înfîmînt în cămăruța friguroasă. Țăranii din satul Vadul Roșca poartă un fel de mîndrie amară. La începutul lui decembrie 1957, tovarășul N. Ceaușescu a făcut prima sa vizită de lucru în Vadul Roșca. A fost ultima și cea mai singeroasă.

Colectivizarea nu este un subiect de legendă

Ca orice sat moldovenesc, Vadul Roșca își are o legendă legată de Mă-

ria Sa, Ștefan cel Mare. Se spune că domnitorul a dat pămînt în lunca Siretului la 47 de familii de răzeși de la Birlad pînă la Dumbrăvița. Întors de la o bătălie cu turcii, iapa sură a lui Ștefan cel Mare s-a îmbolnăvit în aceste locuri și a murit. Astfel, satul vecin cu Vadul Roșca s-a numit Suraia. Peste sute de ani, un alt „domnitor” sosește în aceste locuri, într-un „gaz”

cu prelată, urmat de „oștime” și împușcă țăranii pentru a le lua pămînturile. Un martor ocular, Stanciu Vasile, pe atunci în vîrstă de 17 ani, mărturisește că Ceaușescu avea pistol; „Tataia a ieșit cu mîinile în sus, să spună că este un mort în casă și el (Ceaușescu — n.n.) a dat să tragă cu pistolul în tataia. Parcă-l văd, era cu pălărie maro. Tataia s-a retras în casă, să nu-l împuște...”.

La sfîrșitul anului 1957, munca de lămurire a țăranilor pentru înscrierea în colective începe și în fostul raion Liești. Vaduroșcenii se îngrozesc de faptele petrecute în satele vecine. Echipa de ghiogari cu milițieni în frunte intrau în casele țăranilor și-i lămurau să semneze cererile, strivindu-le degetele la ușă, bătîndu-i, răsucindu-le mîinile. În acel timp, își amintește Nițu Vasile Stan, satul fu cuprins de panică: „Nu stăteam acasă. Ne uneam mai multe familii la un loc, noaptea, toți grămadă într-o cameră. Casele erau pustii. Ne era frică, ne zgîndăreau cu mașinile, cînd de ici, cînd de colo. Alarma se dădea la biserică, cînd trăgeau clopotele. Noi baricadasem satul cu lemne mari și căruțe”.

Acțiunea de lămurire se intensifică în zilele de 28—29 noiembrie 1957, cînd viitorul dictator N.C. apare în sat, verificînd la fața locului „rezultatele propagandei” făcute de primul secretar al raionului Liești, tov. Ciocildău. Constatînd că „stadiul colectivizării este necorespunzător”, N.C. îi ordonă activistului să ia măsuri urgente. În discursurile comunistilor care au încercat să-l convingă — își amintesc astăzi sîtenii — se repeta faptul că Vadul Roșca nu va împiedica în nici un fel colectivizarea din România și nu va opri clasa muncitoare din drumul spre... Țăranii luați cu binîșorul se speriau la acest soi de amenințări și nici Dumnezeu nu se mai înțelegea cu ei.

„Cădeau cum cade griul”

În ziua de 3 decembrie 1957, primul secretar Ciocildău intră în sat cu mașina, încercînd pentru ultima dată să-i

convingă pe oameni: să fie cumînți, să asculte învățăturile partidului, să priceapă viitoarea bunăstare. Primul secretar avea asupra lui două pistoale — declară martorul Arbanas Costică. Dialogul este un eșec. Sătenii nu renunță la baricade. Satul este înconjurat de armată. S-a stabilit ca a doua zi, la bătaia clopotelor, toți oamenii să se adune în mijlocul satului ca tov. prim-secretar să le vorbească încă o dată despre colectivizare.

În dimineața de 4 decembrie 1957, în mijlocul satului, oamenii descoperă un plutin al armatei și un grup mare de civili. În fruntea lor se aflau N.C. și tov. Ciocildău. Fără somație, fără altă replică, s-a deschis focul. S-a tras în plin. 21 de împușcați pe loc și 14 răniți. În clopotniță cineva trăgea clopotele. Vasile Haralambie, pe atunci în vîrstă de 12 ani, a fost găsit viu în clopotniță. De acolo a văzut masacrul de pe ulițele satului. A fost scotocită casă cu casă. Mulți țăranii au fost prinși, arestați și duși la Securitatea din Focșani sau Galați. Morții au fost strînși în casa lui Crăciun Dumitrache, ținuți două zile, apoi transportați la Focșani. Peste ani, sîtenii au

reușit umblînd din cimitir în cimitir să descopere pe cîte unul din cei împușcați în dimineața de 4 decembrie 1957. Printre victime se numără și o femeie. Fiul dinsei, Radu Mihai, rămas orfan la vîrsta de un an și jumătate, este astăzi coleg de serviciu la I.G.O. Focșani cu fiul fostului prim-secretar.

Nițu Vasile Stan s-a numărat printre cei arestați. La școala din sat a fost adus cu mîinile la spate și per-

ÎN MEMORIA		
EROILOR CAZUȚI ÎN		
DEC. 1957 PENTRU		
APĂRAREA LIBERTĂȚII		
AICI AU FOST ÎMPUȘCAȚI		
ARCAN ION	14 ANI	
CRĂCIUN DUMITRU	28	
CRĂCIUN TOADER	48	
CRĂCIUN STROIE	31	
CRISTEA ENUT	22	
DIMOFTE AUREL	29	
MARIN DUMITRU	49	
MIHAI MARIN	42	
RADU DANA	28	

cheziționat din ordinul lui N.C. A trăit apoi ani grei de temniță la Galați și Gherla. Arbanas Costică, după Gherla, s-a întors în sat, dar n-a intrat în colectivă. S-a angajat în Combinatul Siderurgic Galați. O dată pe lună putea să-și vadă familia, iar la serviciu stătea retras, de teamă să nu se afle că s-a împotrivit colectivizării. Drama acestui om este drama unei întregi generații forțată să renunțe la o viață pe care legenda a risipit-o cu dragoste pe aceste pămînturi.

Procesul comunismului nu este o invenție a „democrației originale”

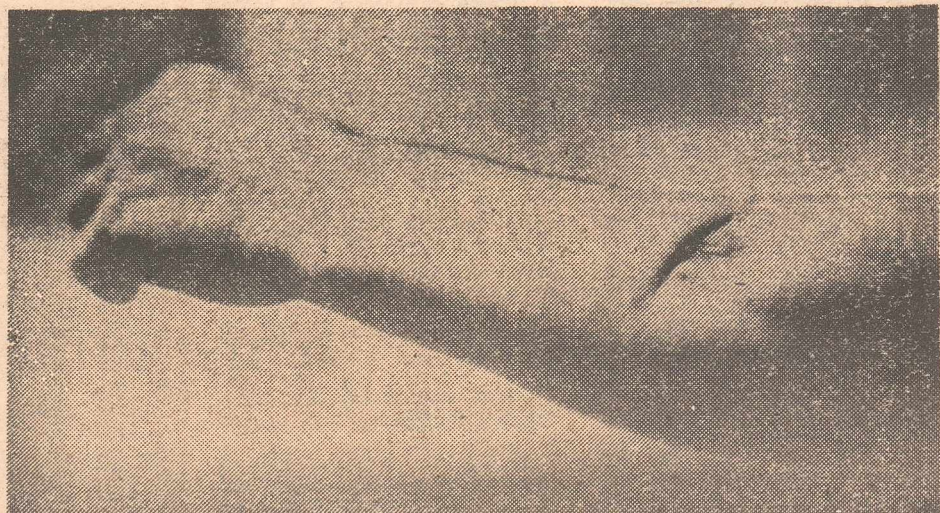
După colectivizare, satul Vadul Roșca a fost izolat cu discreție. Puterea n-a uitat revolta, continuînd pedeapsa sub masca „politicii umanitare”. În 1979, aproape 150 de familii din sat au solicitat instalarea de posturi telefonice. N-au primit nici un răspuns. Drumul județean 204 D a fost asfaltat pînă la ultimul bordei din Suraia. Mai departe, spre Vadul Roșca, n-a ajuns asfaltul. Comunismul n-a construit nici măcar un podet în Vadul Roșca. În sat, acolo unde pămîntul a răbdut urme de sînge, a fost ridicat după Revoluția din Decembrie un monument. În amintirea celor căzuți. Alături este montată o baracă ce ține loc de magazin sîtesc.

Legende vor ocoli cu siguranță anii colectivizării.

PETRE BARBU

P.S. Nu intenționăm să declanșăm acte de răfuiață. Dar nu putem să ocolim faptul că fostul prim secretar din raionul Liești, tov. Ciocildău, a ocupat funcții importante în nomenclatura județeană și actualmente trăiește la umbra amintirilor cu o pensie frumoasă. Într-o scurtă convorbire telefonică, dînsul a negat adevărul din Vadul Roșca, mai mult, n-a recunoscut prezența sa în campania colectivizării din județul Vrancea.

Fotografii de
CRISTIAN CALUGĂR

Gvernul e torpilat de propriul său partid

— Ce s-a schimbat în televiziune după greva lui Dumitru Iuga?

— Nu s-a schimbat nimic. Singurul fapt pozitiv este că a fost salvată viața unui om, a domnului Dumitru Iuga, care, realmente, era hotărât să meargă până la capăt în ciuda tuturor sfaturilor pe care le-a primit de la prieteni. Nu merită să mori pentru o Putere arogantă care ignoră drepturile elementare ale oamenilor. În rest, chipurile, s-a desființat Colegiul de conducere al televiziunii, dar funcționează un consiliu de administrație în care domnul Emanuel Valeriu taie și spinzură ca vicepreședinte al acestui organism. Este înrozitor să observi cum în cadrul acestui consiliu, se practică același proces de intenție ca pe timpul lui Ceaușescu.

— Acum mai mult ca oricând oamenii de televiziune sînt contestați. Și mă refer de data aceasta în primul rînd la spectatori. Înțeleg că au rămas mulți lucruri pe care televiziunea a refuzat să le vadă și să le filmeze. Cum s-a născut această criză?

— Da, ar trebui să disociem imaginea pe care o are publicul românesc despre televiziune. O imagine o au bucurăreștii și timișorenii și o altă imagine o au cei din restul țării. Noi, oamenii din presă, am cîștigat o mare libertate după evenimentele din decembrie '89. Dar, din păcate, de această libertate din presa scrisă se bucură foarte puțin dintre cei care lucrează în televiziune. Deși, repet un lucru știut de toată lumea, în televiziune nu există o cenzură vizibilă, doar una deghizată. Poate fi o formă de cenzură în momentul în care propui o emisiune și șeful tău nu ți-o acceptă și îți spune: Nu e momentul!

Din nefericire s-a văzut încă o dată că materialul uman din care este făcut corpul redacțional este lipsit, în mare, de o orientare etică. Eu zic că sînt profesioniști în televiziune, dar cîrma lor morală este una foarte precară. Foarte mulți și foarte repede s-au pus în slujba Puterii.

— Cînd s-a simțit, în interior, această reorientare a corpului redacțional?

Pînă la alegerile din 20 mai erau foarte puțini cei care vorbeau la sedințele săptămînale de luni. Ceilalți ne ascultau și dormitau. După alegerile din 20 mai, toți și-au ridicat capetele. Cine sînt acești oameni?! Au fost controlori ideologici, secretari de partid, directori generali adjuncți, șefi de sectoare la CC al PCR, ca să nu mai vorbesc de ocupațiile lor secrete pe care nu le știu, ci doar le bănuiesc. Au început să spună că nu există televiziune în lume care să nu aibă o cenzură, măcar profesională. Că nu există nici un ziarist în Occident care să își critice propriul său ziar. Ei uită că în România este o singură televiziune care funcționează într-un stat care nu s-a desprins încă de structurile comuniste și care nu a intrat încă într-o democrație. Și atunci e normal să fie diversități de opinie în cadrul unui colectiv de muncă.

Vreau să vă dau un exemplu ca să vedeți că eu încerc să fiu un reporter independent și să am o gîndire normală asupra lucrurilor. Ieri, duminică, am luat un interviu ambasadorului nostru la Tokio. S-ar putea ca răuvoitorii să mă acuze că sînt securist pentru că asupra ambasadorului nostru s-au făcut speculații că ar fi fost securistul ambasadei la Washington. Dar nu are importanță, pentru că este ambasadorul României, și aflîndu-mă acolo am zis să fac un interviu și să discutăm despre societatea japoneză în comparație cu societatea americană. La noapte am o emisiune de

o oră despre rebeliunea legionară. Pot fi acuzat că sînt ori legionar, ori sînt comunist. Mîine am interviu cu rabinul șef al comunității evreiești din România și pot fi acuzat că sînt ori filosemit, ori antisemit. Sînt trei interlocutori care, probabil, se află pe direcții politice diferite, dar eu încerc să discut cu ei ca un om normal. Asta este tot ce mi-am propus. Nu să fac propagandă. Din păcate, presa fesenistă a ajutat să se introducă și să funcționeze foarte bine mașina de făcut minciuni și de proliferat ura. Cuimea este că această mașină se întoarce împotriva bunelor intenții ale Guvernului. Guvernul este torpilat de propriul său partid. Este o situație absolut stranie și cred că cei din guvern încep să-și dea seama de acest balast care îi trage în jos și îi împiedică, alături de structurile comuniste care au rămas, să-și realizeze reformele.

Filmul despre revoluție — o nouă minciună

— Vom începe să înțelegem ce se întîmplă cu adevărat în televiziune doar după ce vom afla de ce în 22 decembrie, la prînz, s-a intrat fără nici o dificultate în clădire și de ce cîteva ore mai tîrziu a început să se tragă.

— Vreau să vă spun că în acele zile se luaseră niste măsuri excepționale de pază. Televiziunea era aparată nu numai de pe sol, dar și de pe acoperișurile studiourilor. Dar la 12.30 porțile au fost larg deschise și manifestații au intrat. Am văzut pe o casetă video înregistrată de colegii noștri operatori cum se pupau manifestații cu securiștii. Deci, s-a primit de undeva un telefon. Cine a dat acel telefon?! Nu știu. S-a murit însă mai tîrziu cînd cei din studioul patru au chemat oamenii ca să apere, chipurile, televiziunea; ei cu piepturile goale, teroriștii cu arme cu lunetă.

Dar să nu credeți că cel care face acum filmul despre revoluție și care a scos și o carte despre ce s-a întîmplat la televiziune, va face lumină. El este un om compromis. De altfel, la începutul anului chiar cei care păzeau televiziunea au vrut să-l aresteze și nici un coleg operator nu dorea să lucreze cu el. Aunci el s-a lipit de conducerea televiziunii și a început să pună la cale această întreprindere. Este un lucru care s-a născut necinstit încă de la început. Se mai pune încă o poiză de minciună peste celelalte care s-au spus.

— Care este statutul dumneavoastră în televiziune?

— După trei luni de sancționare am redevenit director al acestei instituții. Sancționarea a fost motivată că am părăsit o sedință a conducerii în care se încerca să fiu discutat ca în vechile sedințe de partid. Căuza era atitudinea mea dintr-un articol publicat într-un ziar studentesc. Am refuzat să fiu „înfierat” și am părăsit sedința. Domnul Theodorescu m-a retrogradat pe 3 luni. N-a fost paguba cea mai mare, din păcate mi s-au luat spațiile de transmisie, fiind marginalizat. Cînd domnul Iuga a încetat greva ioamei, domnul Theodorescu s-a angajat să anuleze și sancțiunea mea. Nu s-a ținut de cuvînt. Nu mă miră, e o obișnuință.

Pînă la întîi mai, cînd am fost numit director, șef de departament, aveam un birou la care puteam să scriu, pe care puteam să las cele cîteva hîrtii. Acum nu mai am o încăpăre de lucru așa cum au chiar și redactorii șefi adjuncți, un birou la care să pot să scriu, un telefon la care să pot fi căutat. Este o situație anormală, dar am promisiunea că în curînd se va reorganiza televiziunea și nu o să mai fie nevoie să fiu director.

Puterii îi este frică de televiziune

— De la programele de informații la cele de știință și pînă la divertisment totul pare gîndit pentru „proștii lui Brucan”.

— Programul se adresează unei mase foarte largi cu intenția de a o păstra în aceeași ignoranță. Acesta este lucrul cel mai grav. Dar degeaba încearcă presa fesenistă, partidul de guvernămînt să prostească lumea, procesul este ireversibil. Indiferent de ce se întîmplă chiar la Moscova în aceste zile.

Vedem cum aderenti Yerventi ai FSN-ului părăsesc puterea. Dar, din nefericire, ei

Vartan Arachelian:

NU MERITĂ SĂ MORI PENTRU O PUTERE AROGANTĂ

nu se îndreaptă spre opoziție ci îngroașă masa oamenilor indiferenți sau disperați care nu mai văd nici o salvare în țară. Și foarte mulți pleacă în străinătate. Acest exod al tinerilor este pierderea cea mai grea pe care o are România la ora aceasta.

— Care sînt punctele vulnerabile ale televiziunii?

— Departamentul cel mai vulnerabil este cel de informații. Și, cuimea, la radio lucrurile merg foarte bine, nu numai pentru că radioul este condus de un foarte bun profesionist, Eugen Preda, dar și pentru că el nu e încă în atenția Puterii! Puterii îi este frică de televiziune pentru că are acest impact al imaginii. Și să nu uităm că radioul este concurat de radiourile occidentale, iar concurența este în beneficiul adevărului. Televiziunea nu are concurență. Stilurile care nu convin Puterii sînt difuzate imediat sau sînt afirmate doar pe jumătate. Adevărurile trunchiate pot fi mai periculoase decît minciunile.

După aceea vine o altă zonă, cea a divertismentului. Dacă vă amintiti bine cînd televiziunea era a lui Ceaușescu, cuimea ironiei, filmele de pe

ecran erau din cele mic-burheze, filmele telefoanelor albe, care să nu pună probleme. Exact acest lucru se încearcă și acum. Se fac mari presiuni ca la orele de vîrf să fie scoase emisiunile politice.

Știți cîți angajați are departamentul de Viață Spirituală?! 100! Păi cu 100 de oameni se poate face o televiziune particulară care să acopere toată România.

Se încearcă să se introducă divertisment tot pentru liniștea noastră. Eu nu zic că în România oamenii trebuie să stea pe stradă și să ceară demisia. Sigur că trebuie să muncim, dar putem munci știind că Puterea nesocotește munca, adevărurile, dreptatea?! Poți munci într-o societate comunistă? Probabil că tot atît de mult ca-n vremea lui Ceaușescu. Nu știu dacă întotdeauna o țară își are conducătorii pe care îi merită, dar în orice caz o Putere are rezultatele pe măsura capacității ei de credibilitate!

Ion Tiriac, un candidat probabil pentru președinție

— De ce ați intrat în Alianța Civică?

— Dacă noi ne-am fi aflat într-o situație normală, eu ca ziarist nu ar fi trebuit să fac parte din această Alianță Civică. Dar țara noastră continuă să se afle într-o stare de anormalitate pentru că nu sîntem încă o țară democratică. Ie confruntăm nu numai cu structurile comuniste, dar și cu mentalități comuniste care sînt adînc înșurubate în mințile oamenilor. Condițiile în care s-au făcut alegerile, graba în care s-au făcut, faptul că la noi ideea de partid a fost compromisă încă din anii '30, iar acest proces a fost desăvîrșit în anii totalitarismului „partidului unic”, toate acestea au făcut ca românii să se păstreze la distanță de partidele care s-au înființat după decembrie '89. Astfel că alternativa politică la conducerea de azi se află în afara Parlamentului. Alianța Civică s-a angajat să nu fie un partid și să rămînă în afara luptei pentru putere. Atît timp cît va rămîne în afara luptei politice pentru putere, eu cred că locul meu și al altor colegi din breșla noastră este în cadrul Alianței Civice.

— Se spune tot mai insistenț în lumea vremea ca nu există alternativă la putere. Așa să fie?

Există o mare doză de adevăr aici. Dacă m-au pune acum să vă spun care sînt personalitățile pe care le vad eu concurînd la următoarele alegeri nu-ar fi greu să numesc foarte multe. Dar eu sînt convins că ele există. Însă mulți oameni extrem de valoroși sau deoparte și asta se datorează furiei cu care au fost atacate personalitățile care au încercat să iasă din anonim și să se impună atenției generale. Nu se poate ca în această țară care a avut întotdeauna lideri politici excepționali, personalități care puteau activa în oricare dintre parlamentele europene, să nu aibă în continuare personalități. Dacă mă gîndesc, în sînul guvernului sînt cel puțin trei oameni care pot candida peste doi ani la președinție. Și sînt convins că și în opoziție sînt oameni care se vor afirma în curînd. Mai este încă un lucru pe care ca ziarist îmi permit să îl spun: noi nu avem știința de a impune personalități politice. Dar o să învățăm, sînt convins. Cîne se aștepta ca Statele Unite să fie conduse de un actor de film și care s-a dovedit unul dintre cei mai buni președinți?! Cine e cel mai mare om de afaceri din România la ora aceasta?! Un fost jucător de tenis, domnul Ion Tiriac. Este un alt candidat probabil pentru președinție. Neapărat un om politic tre-

buie să fie altceva decît un sportiv, cîntăreț de muzică ușoară, actor, sau mai știu eu ce?! Acestea sînt prejudecățile noastre, dar le vom depăși pentru că trebuie să începem să gîndim normal, ceea ce înseamnă cel puțin pragmatic.

Eugen Barbu la palatul Cotroceni

— Care credeți că este cea mai gravă problemă cu care ne confruntăm?

— Excluzînd dezastrul economic, penuria de alimente, frigul din blocuri, cea mai mare problemă este tot una comunisto-ceaușistă: minciuna ridicată la nivel de politică de stat. Aceasta este lucrul cel mai grav și dacă noi reușim măcar în acest an să scăpăm de această catastrofă, va fi un mare cîștig în drumul nostru spre democrație. De frig te mai poți apăra, dar ce poți face împotriva minciunii?! Împotriva minciunii nu se poate opune decît presa liberă. Și dacă această presă va fi pusă în căpăstru, cum ne-a amenințat domnul Bîrlădeanu, atunci va fi grav. Domnul Roman a avansat o lege a presei, desi la întîlnirea pe care a avut-o cu AZR-ul a spus că va renunța la această lege a presei și vom rămîne doar la prevederile Codului Penal, cu amendamentul ca justiția să funcționeze împotriva calomniilor și denigrărilor. În acest an au apărut ziaristi excepționali dintre oamenii tineri. Asta nu înseamnă că presa română nu are și păcate. Sînt chinat că un ziar ca „România Mare” are un tiraj de 600 000 de exemplare. Acent tandem, Barbu — C. V. Tudor pîngărește tot ceea ce înseamnă limbă, istorie românească, cultură românească. Dar trebuie să o acceptăm ca pe o realitate și să încercăm să vedem cum ieșim la liman, la o presă normală, la care atacul să fie la idee și nu la persoană. Nu sînt pentru interzicerea administrativă a unor publicații, dar trebuie să funcționeze, în sfîrșit, justiția și Codul Penal. Nu se poate ca o sutîni dizidenți care au avut curajul în România să se ridice împotriva comunismului și a lui Ceaușescu să fie bălăcăriți în acea publicație, de doi lingăi ai lui Ceaușescu. Într-o țară normală, cu o gîndire normală, cu o justiție normală, asemenea cazuri ar fi de neacceptat. Și, din păcate, Eugen Barbu este primit de președintele României la Cotroceni. Putem să spunem că sîntem o societate normală?!

— Ați devenit prin atitudinea dumneavoastră o persoană incomodă și pentru Putere și pentru Televiziune. Vă simțiți în pericol?

Sînt amenințat prin scrisori, prin telefoane. În presă se fac incitări. În „Adevărul” din 14 decembrie a apărut un scenariu în care eu cu Delia Budeanu și cu Iuga trebuia să dăm o lovitură în televiziune. Absurdități. Publicînd asemenea lucruri își iau o mare răspundere, bănuiesc că sînt conștienți de acest lucru. Dar, repet, din momentul în care anul trecut m-am hotărît să sfidez aceste riscuri mă sînt un om liber. A fost un an în care am fost fericit pentru că mi-am învins frica și am putut să-mi exprim gîndurile adevărate. Este o fericire pe care nu cred că as fi simțit-o dacă as fi continuat să fac meseria așa cum am fost obligați să o facem sub Ceaușescu. Dar să nu credeți că sînt singur în televiziune. Nu e vorba numai de mine, de sindicat, nu e vorba numai de oamenii din corpul tehnic ci și de mulți din corpul redacțional. Unii dintre ei nu se exprimă ca atare pentru că sînt nehotărîți sau prudenți. Dar oamenii acestia într-o bună zi vor da măsura atitudinii lor civice.

AURELIA BORIGA

Et in Titania ego

Revoluția română are o mulțime de mistere. Aveau Ceaușeștii pregătite variante de rezistență și variante de fugă? Dacă le aveau și pe unele, și pe altele, de ce au preferat fuga? Unde urmau să fugă? Ce s-ar fi întâmplat dacă-alegeau varianta rezistenței în București? Cine a tras, a omorât și a rănit oameni în zilele revoluției? Au existat teroriști? Dacă da, cine au fost ei? Unde sînt ei acum? Care a fost rolul securității? Dar al armatei? Ce contribuție a avut străinătatea, și cancelariile, dar mai ales agențiile de spionaj, în declanșarea și mersul evenimentelor din decembrie 1989, în București și în restul României? Au fost chemate trupele sovietice? Dacă da, cine le-a chemat și cine a împiedicat venirea lor? Și multe altele. S-ar putea ca unele din aceste întrebări să nu găsească niciodată răspuns, ca unele mistere să rămână așa pentru totdeauna. Altele însă vor fi, cu siguranță, lămurite. O contribuție inestimabilă la dezlegarea unora dintre mistere, la lămurirea unor „pete albe” de pe harta revoluției o pot aduce martorii, cei ce s-au aflat, prin forța împrejurărilor și jocul întâmplării, în miezul evenimentelor, în punctele-cheie sau foarte aproape de ele, cu alte cuvinte, în Titania, adică în înclăștrarea titanică prilejuită de revoluția română. Printre aceștia se numără și ofițerii transmisioniști care s-au aflat în sediul c.c.-ului începînd din 21 decembrie, ora 22, și pînă a doua zi, 22 decembrie, către seară. Ei au asigurat legătura radio și telefonică între unitățile și subunitățile militare dislocate în acele momente în București și în jurul Bucureștiului, și conducătorul armatei, ministrul apărării Vasile Milea, care se găsea atunci în sediul c.c.-ului. Prin cele ce au transmis, prin ceea ce au aflat interceptînd alte transmisii, prin ceea ce au trăit, au văzut și au auzit, prin întreaga lor participare și prezență acolo, cei opt ofițeri transmisioniști sînt depozitarii unor zăcăminte de mare preț de istorie trăită. Am izbutit să stau de vorbă cu șase dintre ei. Ideal ar fi fost să fie publicat totul, de la primul la ultimul cuvînt. Spațiul ne-a obligat la severe prescurtări. Ceea ce publicăm dăm însă exact așa cum a fost spus. În numerele viitoare ne propunem să aducem la cunoștința cititorilor noștri și alte mărturii care să slujească la dezlegarea misterelor revoluției române.

În cursul nopții nu s-a dat nici un ordin

Interviu cu maior DAN PLĂVIȚIU

— Cum ați ajuns în clădirea c.c.-ului?

— La primirea misiunii, în seara zilei de 21 decembrie 1989, ni s-a spus să mergem la c.c. cu niște stații de radio și niște radio-telefoane, pentru a asigura niște legături. Prea clar nu știam nici noi și nu știa nici cel care ne-a dat misiunea de-aceia, de la unitate, misiunea concretă, ce legături să facem, urma s-o primim de acolo. Și am plecat, trei înși, eu, maiorul Tufan și maiorul Stan Dănuț. Noi, împreună cu lt. colonel Răducu, care a venit mai târziu, am alcătuit prima echipă, care a asigurat transmisiile între ora 22, 21 decembrie, și ora 3, 22 decembrie, cînd a venit echipa a doua. Cînd am ajuns la c.c., era ora zece seara. Am fost duși la etajul I și am fost instalați într-o cameră care era alături de o cameră unde se afla un grup operativ care conducea activitățile din piață, grup compus din foști membri ai comitetului central și ministrul de interne, ministrul Milea și alte persoane. Am intrat în camera repartizată nouă. Peste un anumit timp, a venit ministrul Milea și ne-a spus așa: „Măi băieți, instalați-vă stațiile aicea și intrați în legătură cu cei din piață și orice ordin or primi, voi confirmați, dar mi-l spuneți mie înainte”. Și am trecut la realizarea acestei trebi, am intrat pe frecvențele pe care le aveam, și care, bănuiam că sînt frecvențele unităților din București, aflate în piață sau prin oraș. Dintre toate, am reușit cel mai des să luăm legătura cu o unitate care răspundea la indicativul „Șotînga”. Noi am făcut apel la mai multe unități însă unele nu au răspuns, ulterior am aflat că nici nu primiseră stațiile din transportoare. Inițial, am încercat să luăm legătura de-acolo, de la etajul unu, însă stațiile fiind pe unde ultrascurte, care se propagă numai la vizibilitate directă, și o clădire din fața unei stații din acestea face ca legătura să nu se realizeze, am cerut să mergem mai sus undeva, eventual pe clădire, și ne-am dus la etajul șase,

acolo unde erau gărzile patriotice. Și-acolo am instalat stațiile și acolo am cerut să luăm mai multe legături cu oamenii respectivi și deci eram în așteptare, pentru că nu am primit efectiv nici un ordin, atunci, în noaptea aceea de 21 spre 22, decît mi se spunea „să spună poziția, să spună unde se află”.

— Și nu s-a dat nici un ordin în noaptea din 21 spre 22?

— Prin mijloacele pe care le-am deservit noi, nu s-a dat nici un ordin decît atît mi se cerea să noi eram interesate să știm poziția unităților ca să fim pe fază dacă e nevoie de ceva. Și totdeauna ceream să mi se spună poziția.

— În timpul cît ați fost dimineață acolo, pînă pe 22 ora zece, s-a dat vreun ordin de deschidere a focului?

— Nu, prin mijloacele noastre nu s-a dat nici un fel de ordin, niciodată, de deschidere a focului.

— Ați știut că s-ar fi dat, ați auzit de undeva, de la cineva, despre vreun astfel de ordin?

— Nu, și nici prin mijloacele pe care le ascultam, nu s-au dat ordine nici de tragere, nici de deplasare încolo. Noi aveam controlul tuturor rețelelor radio MAN care existau în zona aceea, aveam frecvențele lor.

— Mai exista în clădirea c.c. vreun rețea radio afară de a dumneavoastră?

— Probabil că da, rețeaua M.I.-ului în mod sigur. Totul s-a liniștit după ce au fost împrăștiți cei din piață și chiar a fost o perioadă de cîteva ore de acalmie totală, s-au dus și s-au culcat.

— Cine s-a dus de s-a culcat, Ceaușeștii?

— Nu, pe ei nici nu i-am văzut. S-au dus cei din camera alăturată, din grupul care controla evenimentele din piață. Generalul Milea la etajul șase, către un birou, nu mai știu al cui, cred că era al lui Coman, s-a dus de s-a culcat. Și ceilalți s-au culcat, inclusiv în camera unde trebuia să se instaleze cele două telefoane, cum se ordonase, cei ce urmau să le instaleze au spus, nu putem să deranjăm, cine știe cine sînt cei ce dorm acolo și n-au intrat în camera respectivă, și dimineață, în jurul orei cîinci, cînd s-a sculat ministrul, era nervos că nu s-au pus acele telefoane. Am cerut să vină un schimb pentru noi și în jurul orei opt a venit echipa a doua.

De 50 de ori: „Nu trageți!”

Interviu cu lt. col. MARIAN RĂDUCU

— Ce s-a petrecut în timpul nopții?

— A fost o perioadă de vreo trei ore cînd am stat, n-am avut practic de lucru, șefii de culcare. Asta a ținut pînă pe la 5. În jurul orei 5, s-a trezit generalul Milea, a vrut să vorbească cu cineva, n-a reușit, și în rest era foarte nervos din cauză că nu i se puseseră două telefoane cu orașul, unul la noi, în biroul de la etajul I, și altul la cei de la marele stat major.

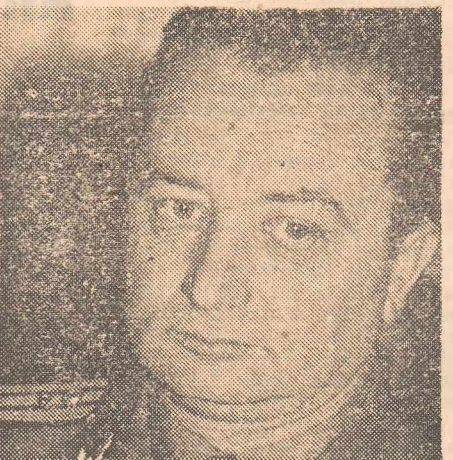

Cînd au venit cei din echipa de dimineață, pe la ora opt, am prelatat lui Andrei funcția, după care am stat pe lîngă noii veniți, pentru diferite nelămuriri. Comandantul ne-a ordonat să rămînem în continuare o oră, pentru a-i obișnui cu misiunea.

— L-ați mai văzut pe generalul Milea?

— Da. La un moment dat, Andrei, primind informația că la Piața Unirii oamenii s-au apropiat de cordoanele de militari, se apropie de tehnică și încearcă să se urce pe tehnică, a pus întrebarea, nu neapărat mie, ci acolo, în birou, ce le spunem oamenilor? Și atunci eu am luat inițiativa și am trecut dîncolo, la colegii de la marele stat major, în ideea să-i întreb dacă sînt niște ordine pe această linie. Cînd am intrat, acolo se afla generalul Milea, asculta o relatare a unui ofițer de la marele stat major care se referea la diferite puncte fierbinți din București și la numărul de oameni care se aflau în locurile respective. Cînd ofițerul a ajuns cu relatarea la Piața Unirii, eu mi-am permis să spun: tovarășe ministru, oamenii încearcă să se urce pe tehnică, ce să facă militarii? Atunci dînsul a avut o reacție violentă, a început să țipe, nu neapărat la mine, știți, așa, la nimeni, și a ținut-o așa, vreo cîinci minute: Nu se trage! V-am spus, în popor nu se trage! Nu trageți! A repetat acest lucru, nu se trage!, cred de vreo 50 de ori. Eu am stat ca un ofițer disciplinat, l-am ascultat, după care m-am întors în birou și le-am spus ce zisese generalul. Andrei așa a și scris pe hîrtie: Eu de-acum încolo numai așa le spun — Nu se trage!

„Aici nimeni nu-și mai asumă nici o răspundere!”

Interviu cu lt. col. ION COTÎRLEA

— Ați știut din timp de mistere?

— Nu. Am fost chemați aici în jurul orei șapte și mi s-a dat misiunea să ne pregătim pentru a ajunge să schimbăm la sediul comitetului central echipa care a fost pentru legături pe timpul nopții în așa fel încît la ora opt să fim în măsură să intrăm în activitate acolo. Deci au plecat cei patru — eu, lt. colonel Alexandru Rafaelescu, lt. colonel Ion Pomojnicu și lt. colonel ing. Alexandru Andrei — de aici cu un ARO care ni s-a pus la dispoziție. Privind sistemul constituit, începea de la stopuri, de la Știrbei, deci de la intrarea în Piața Pa-

CHIAR DACĂ

latului, trupe diverse, începînd tancuri, transportoare amfibie b date, mitraliere pe afet, trupe de te categoriile și de toate culorile. F tru noi, impactul a fost destul de terner, pentru că în momentul c am văzut ceea ce este pregătit a am zis, dom.le, dar ce se întîn aici, ce se pregătește aici, pentru a fost un șoc foarte puternic. Ne strecurat deci cu ARO pînă la in rea B din Onești, unde ne aște Tufan. Am fost conduși la etajul unde-și desfășura activitatea gr operativă într-o cameră și în cam alăturată, perete-n perete, colegii c au fost tot timpul nopții, unde e instalate telefoanele și celelalte r loace.

— Practic, ce ordine ați transmis unităților și subunităților cu c țineați legătura?

— Eu primind întrebările, ce cem?, ce facem? care deja mă în buneau și pe mine, îl întrebam me pe Andrei și Pomojnicu care e jos, ei întrebau la grupa operati Neprimind nici un răspuns, la un n ment dat Andrei îmi spune: Se p că aici nimeni nu-și mai asumă r o răspundere, vezi și tu ce le zici. atunci a urmat faza cînd am încerc să facem noi ceva. Primul punct ur am insistat a fost la Unirea, cu c aveam legătură foarte bună radiote fon, unde grupele de trupe erau tro versal către stradă, în fața magi lui Unirea, și de-acolo mi s-a coa nizat că dinspre Budapesta vin i loanele masive din platforma de S I.M.G.B.-ul și celelalte întreprinde Oricum, era clar pentru mine că nu se vor împotmoli într-un cord sau două, însă, oricum, acest luc trebuie evitat. Si-atunci le-am trar mis — bineînțeles fără să spun că un ordin de la mine putere, conștie că mi-am depășit competențele le-am transmis să se grupeze lî zidul magazinului Unirea. Un punct era la Rosetti. Am spus și ac lo să se dea la o parte, deci să de chidă strada, și, de asemenea, ace ordin, care de fapt mi s-a confirm și de altă persoană, l-am dat și tăților care acționau chiar în Pia Palatului și în zona imediat apr piată. Acolo am transmis ca milita să se grupeze în jurul tehnicii, fa ce a determinat scoaterea oamenilo în bună parte din dispozitiv. Vrea să precizez că acestea au fost do cîteva puncte, să nu se înțeleagă asta s-a întîmplat peste tot, în mu alte puncte probabil oamenii au a ționat conform conștiinței.

Toată România era în stradă

Interviu cu lt. col. RAFAELESCU ALEXANDRU

— Cum ați acționat dumneavoastră?

— Pe la 8,30 a avut loc o ședință fulger a cepeex, ședință în care, după cum am aflat și eu mai târziu, generalul Milea a spus că în regulamente nu scrie că trebuie să tragem. A ieșit extraordinar de răvășit de acolo, mea era că eram pe hol, punctul acesta de conducere era foarte aproape, la cîțiva metri de cabinetul unu, unde se ținuse ședința, era așa, răvășit, a intrat la grupa de la marele stat major, a stat puțin, probabil că

FUGEA, CEAUȘESCU NU SCĂPA!

colo l-au informat cu situația ieșirii
stradă a populației, și s-a întâlnit
mine, adică eu eram în ușă, și a
vut așa, o reacție extraordinară, că
cremenisem și eu, mi-a strigat să se
transmită imediat să nu se tragă sub
nici o formă, să nu se răspundă la
provocări, să se stea grupat lângă teh-
nică, și nu știu, era așa, în transă,
um să zic, surescitat la culme, și a
decat. Și-atunci i-am spus și lui An-
rei, i-am dat telefon și lui Cotirlea
us și din momentul acela s-a început
transmiterea destul de ritmică, nu am
ransmis o dată și gata, a ordinului
e-a nu se trage dat de ministrul Mi-
ea. De câte ori întrebau, sintem pre-
ați, ce facem, Cotirlea a transmis
cest ordin, nu trageți, rămâneți gru-
pați lângă tehnică, nu răspundeți la
provocări. De fapt, acesta este lucrul
care-a determinat ulterior, în jurul
orei zece, să și pătrundă lumea în
piață.

— **Au fost sparte cordoanele?**
— N-au avut ce să spargă, pentru
că ei tot întrebând ce să facă și Co-
irlea tot spunându-le, rămâneți gru-
pați lângă tehnică, rămâneți grupați
lângă tehnică, ei s-au grupat lângă
tehnică, și lumea a trecut, n-au mai
fost cordoane. Noi fiind sus, am văzut
chiar faza când militarii s-au dat la o
parte și oamenii au pătruns. Și-am
mai văzut amplasarea mișcării de sus,
pe acoperiș. N-aveam legătura cu
regiment, cu cel din Pantelimon.
— Atunci am spus, hai să urcăm pe
terasă cu o stație radio, un 1070, să
vedem dacă putem să stabilim legă-
tura de acolo; n-am putut, am rezol-
vat-o altfel, prin retransmitere, dar
urcându-ne pe acoperiș, cu Marian
Răducu, cu Stan Dănuț, atunci într-a-
devăr am văzut și m-am lămurit pe
deplin că România e în stradă, era
ceva așa, de neînchipuit. După moar-
tea generalului Milea, deci de pe la
ora 9 și un sfert, și până la ora 10,
practic armata n-a avut comandant,
cel puțin unitățile din București, cu
care eram noi în legătură, dar de fapt
toată armata, nimeni nu și-a asumat
conducerea armatei. În tot acest timp,
întrebările disperate, ce facem? ce
facem? noi am repetat mereu: ordi-
nul Rondoului este — Nu trageți! Nu
trageți!, cu atât mai mult cu cât doar
noi știam că a murit ministrul, cei
ce ne întrebau nu știau.

— **De ce în cele 45 de minute nu
și-a asumat nimeni răspunderea în
ceea ce privește armata?**

— Pentru că în momentul morții
generalului Milea nu era în clădirea
c.c.-ului nici un alt general. Genera-
lii Eftimescu, Voinea și Stănculescu au
fost chemați după aceea. Cert este că
dintre cei trei, ultimul a venit gene-
ralul Stănculescu. Trebuie să precizez
că din grupa operativă din camera
alăturată nouă de la etajul I, în afa-
ră de generalul Milea n-au făcut par-
te militari, n-a fost o grupă a
M.A.N.-ului, ci a c.c.-ului, a lui Ceau-
șescu. În încheiere, așa dori să citesc
o frază din însemnările făcute în
acea zi. Că sint autentice, că datează
de atunci și nu sint compuse mai
târziu poate determina orice expert.
Iată însemnarea: „În jurul orei 10,45
generalul locotenent Victor Stăncules-
cu a ordonat maiorului Andrei să se
transmită ordinul ca unitățile să se
retragă în cazărmi”.

Generalul Stănculescu:

**„Toate trupele
în cazărmi!”**

Interviu cu lt. col. ing.
ALEXANDRU ANDREI

— **Care au fost momentele cele mai
importante ale misiunii dumneavoaș-
tră?**

— La ora 9,12 am primit prin in-
termediul domnului Rafaelescu ordine
de la ministrul apărării naționale care,
preluat de noi și transmis prin radio,
suna cam așa: „Rondoul ordonă ca
trupele să nu tragă în multime, să
rămână lângă tehnica de luptă, să nu
provoace și să nu răspundă la even-
tuale provocări”. Deci asta a fost
textual un ordin pe care l-am formu-
lat noi cât de cât ca să poată fi trans-

mis prin radio și bazat bineînțeles pe
ceea ce primisem verbal de la minis-
trul apărării naționale. Pe la ora 9,15
am început să transmitem acest ordi-
n prin stațiile de radio. În conti-
nuare, mai primeam încă informații,
era perioada când alte subunități, în
special tancuri și subunități pe jos se
deplasau către jumătate din Capitală,
deci exista încă aflus pe lângă aflui-
rea aceasta de oameni, de muncitori
și demonstranți, deci pe lângă popu-
lație, se deplasau în același timp uni-
tăți care doreau să întărească dispo-
zitivul.

— **Și cam cât a ținut această aflui-
re de oameni?**

— Până pe la ora 9,25.
— **V-am pus întrebarea intrucit eu
însumi în dimineața zilei de 22, tre-
când prin Piața Unirii, ieșind din me-
trou deci, am văzut patru tancuri care
 veneau din direcția Cantemir — Olte-
niței și care, de la Unirii, nu au mai
 luat-o pe bulevardul 1848 înainte, ci
 au făcut la stînga, pe chei și au ple-
 cat. I-au întâmpinat cu flori, „Armata
 e cu noi”; bănuiesc că făceau parte
 din aceia care au continuat să vină
 odată cu coloanțele.**

— În jurul orei 9,30, după ce noi
terminasem de transmis ultimul ordin
dat de ministru, în încăperea de la
etajul I a intrat maiorul inginer Tu-
fan, foarte emoționat, fără centură, a
închis ușa, să nu se audă pe culoar,
și ne-a spus celor de acolo, mai fra-
țiori, ministrul mi-a cerut pistolul și
s-a împușcat cu el. Zice, unde-s cei-
lalți ai mei, că, zice, aicea treaba-i
groasă, noi ne-am făcut misiunea, pri-
ma echipă, și ne retragem. Ne pare
rău de voi că trebuie să rămâneți aicea,
că se pare că or să fie probleme. Era
ora 9,30. După aceea el și-a luat lu-
crurile pe care le avea și a ieșit. Noi
am rămas foarte descumpăniți, dar
n-aveam ce să facem, eram în mi-
siune, nu știam când se va termina,
dar trebuia în continuare să ne-o in-
deplinim.

— **Da, însă rămăseserăți fără șef, și
cineva trebuia să dea ordine...**

— După ce-am aflat de moartea ge-
neralului Milea n-am primit de nică-
ieri alte ordine și le-am considerat în
continuare valabile pe cele date de
dinsul. De la 9,30 până la 10,45 nu
mi s-a mai dat nici un ordin.

— **A existat pericolul unui ordin de
a se trage?**

— Da. Iată cum a fost. Din came-
ra unde eram eu s-a auzit la un mo-
ment dat pe culoar foială, mișcare.
Foiala a început imediat după moar-
tea generalului Milea. La 10 fără două-
zeci am ieșit eu în pragul ușii să văd
ce se mișcă, ce se întâmplă, și pe cu-
loar deja se adunaseră persoane pe
care nu le cunoșteam dar se vedea că
sint din conducere, ele se grupaseră
câte doi-trei și discutau foarte agitat.
Către ora 10 s-a liniștit culoarul, nu
s-a mai auzit nimic. Am înțeles că in-
traseră într-o sedință, sedință c.p.ex.
A fost penultima dintre sedințele
c.p.ex. din ziua de 22. Ea s-a termi-
nat în jurul orei 10 și jumătate. Din
nou s-a auzit mișcare și chiar după
sedință am auzit nu știu pe cine, pe
culoar, spunind: „Armata să-și facă
datoria, să apere partidul și guver-
nul!”. Când am auzit că se afirmă
așa ceva, am zis, gata, de-acum, pre-
cis primim ordin să se tragă, m-am
spierat și chiar în timpul acela fiind
am zis, dom'le eu nu transmit ordi-
nul ăsta; chiar colegii erau acolo, am
băgat un cartuş pe țevă și am zis:
cine vine la mine să-mi ceară să trans-
mit, eu nu transmit; ei m-au oprit,
mi-au luat pistolul, mi-au scos cartu-
sul din pistol și mi-au spus, stai li-

niștit că ne-mpuști pe noi, nu vezi ce
galben ești la față? Am zis, nu trans-
mit ordinul ăsta pentru că eram în-
grozit de faptul că prin gura mea a-
junge la trupe un asemenea ordin.
Deci, era ora 10,30. Până la 10,45 n-am
primit nici un ordin. Atunci în încă-
perea unde mă aflam eu a intrat ge-
neralul Stănculescu, era pe-atunci ge-
neral locotenent, și a zis: închide ușa,
am închis ușa. Era în civil, cu picio-
rul stîng în ghips, trăgându-l după
dinsul, deci schiopăta. Mi-a spus, ime-
diat începeți să transmiteți la detașa-
mente, la legătura cu populația cu
care ești în contact, explică-le că ur-
mează să se încoloneze și să plece în
cazărmi. Și să plece în cazărmi toată
lumea. Deci, cu toate detașamentele cu
care aveți legătură faceți acest lucru,
cînd vă convingeți că afluirea a
început, fără probleme, opriți și voi
sistemul și vă retrageți cu toții la e-
tajul șase. Din acel moment misiunea
voastră încetează. Așa am făcut. Că-
tre ora unsprezece fără zece am
început să transmitem acest ordin. Pe
la unsprezece fără zece am ieșit din
nou în ușa camerei și am văzut-o pe
Elena Ceaușescu pe culoar, în capă-
tul culoarului, vorbea spre o încăpe-
re și spunea, nu, nu, să nu iasă a-
cum, să dăm întâi comunicatul. Abia
mai târziu, pe la 11,25, cînd a încer-
cat Ceaușescu să vorbească din bal-
con, am înțeles despre ce era vorba.
Am notat atunci: „A ieșit Ceaușescu
să vorbească mulțimii. E huiduit.”

Dincă a cerut să se tragă

Interviu cu lt. col.
ION POMOJNICU

— **Ce momente critice ați trăit?**

— As vrea să mă refer nu la mo-
mentele critice trăite de mine, ci la
cele prin care a trecut revoluția. Des-
pre o amenințare a unui ordin de a
se trage a vorbit lt. col. Andrei. A
fost încă o amenințare de acest fel.
Deci, generalul Stănculescu dăduse ordi-
nul ca unitățile să se retragă în ca-
zărmi. După ce Andrei a transmis ordi-
nul, m-am dus să raportez genera-
lului Stănculescu că ordinul a fost e-
xecutat. Pînă să ajung eu acolo, înai-
tea mea intrase Dincă. Era ora 11 și
cîteva minute. Dincă venise și în fața
lui se aflau cei trei generali și gru-
pa de la marele stat major. Imediat
ce-a intrat — el venea de la Băne-
sa — a spus: Dați ordine să se tra-
gă, ca să apărăm comitetul central!
Textual așa a zis Dincă, ordinul că-
tre generalul Stănculescu. Norocul
meu, sau, cum să spun, spiritul de
conservare a fost că am așteptat în-
tîi să vorbească Dincă, am simțit că
trebuie să tac, fiindcă eu executasem
cu totul alt ordin. Adică, noi dădu-
sem ordinul de retragere în cazărmi
a trupelor, iar Dincă venea cu ordi-
nul să tragem, să apărăm comitetul
central, fiindcă lumea ajunsese pînă
lîngă c.c. Generalii au dat din cap,
n-a zis nimeni nici da, nici nu. Din-
că a ieșit. După care eu am rapor-
tat: „Tovarășe general, am executat
ordinul!”.

— **Putea Ceaușescu să se baricade-
ze în c.c. și să mențină clădirea cu
forțele pe care le avea concentrate
în ea?**

— În momentul în care noi, trans-
misioniștii, singurii militari MAN care
am fost acolo, am pătruns în c.c., la
toate intrările prin care am trecut e-
xista cîte un dispozitiv de apărare la
fiecare, foarte bine pus la punct. A-
dică, existau mitraliere, cu stive de

muniții alături, cu care cred că s-ar
fi putut foarte bine ține clădirea zile
întregi, dacă cei din afară ar fi în-
cercat să pătrundă în forță și dacă
cei care o apărau ar fi primit această
misiune. Și cred că ar fi făcut-o, dacă
știau că au pe cine apăra în această
clădire. Eu așa cred. Chiar și gestul
celor care apărau ușile m-a convins de
acest lucru: au fugit imediat după
ce și-au terminat misiunea; misiunea
lor era să apere persoana aceasta, pe
Ceaușescu. Și dacă el ar fi rămas, cred
că ar fi făcut-o. Consider că pleca-
rea lui Ceaușescu din clădirea c.c. a
eliminat obiectul care trebuia apărat
în această clădire prin misiunea pe
care o aveau cei de acolo și poate
că ar fi apărut-o în continuare, dacă
persoana ar fi rămas. A doua proble-
mă, dacă nu chema elicopterul și Ceau-
șescu ar fi rămas în clădirea c.c., din
Piața Palatului și pînă în Piața Uni-
rii ar fi curs piraie de sînge. Pentru
că securiștii erau așa de bine pregă-
tiți și înarmați pînă în dinți, încît e-
rau hotărîți să facă față oricui.

— **Una din acuzațiile care i s-au a-
dus generalului Stănculescu a fost și
aceea că a ușurat fuga dictatorilor.
V-aș ruga pe dumneavoastră, care-ați
fost la fața locului, să ne spuneți în
ce-a constatat contribuția generalului
Stănculescu la plecarea Ceaușeștilor?**

— Poate întrebarea se leagă și de cea
precedentă, adică bănuiesc că și ge-
neralul Stănculescu a gîndit cum gîn-
dim noi acum: că dacă Ceaușescu
nu ar fi fost scos din clădirea c.c.,
s-ar fi deschis focul. Și mai există un
aspect: la ora respectivă, în clădirea
c.c. noi, militarii MAN, eram o mină
de oameni, care eram controlați de
către cei ce dominau aici. Din acest
punct de vedere se poate considera că
am fost ca niște ostatici acolo. Ge-
neralul Stănculescu și cu noi, vreo zece
oameni, în nici un caz n-ar fi putu-
tă-l oprească pe Ceaușescu, să-l lege
în fața sistemului de pază pe care-l
avea dictatorul acolo.

— **Considerați că generalul Stăncu-
lescu a dat ordinul de retragere în
cazărmi cu de la sine putere?**

— Nici nu putea fi altfel. El a ris-
cat totul, mizînd pe varianta fugii lui
Ceaușescu. Dacă acesta s-ar fi hotărît
în ultimul moment pentru rezistență,
fie ea și disperată, în clădirea c.c., ar
fi descoperit repede „trădarea” gene-
ralului, faptul că armata nu mai era
pe străzi, era, de fapt, trecută de par-
tea revoluției, și și-ar fi pierdut via-
ța, ca și Milea. L-am văzut în timp
ce elicopterul era pe terasă. Se plim-
ba printre două birouri și exclama:
Cum, Doamne, cît mai așteaptă?, că
elicopterul era în funcțiune. Noi ne-am
plimbat pe-acolo, dar individul secu-
rist a venit și ne-a gonit, spunîndu-ne
să trecem în partea cealaltă, ca să nu
fim acolo cînd trece Ceaușescu. Pro-
babil i-a fost frică, fiindcă noi aveam
armament. Iar generalul Stănculescu
era disperat, tot zicea, cît mai așteap-
tă?, că putea să fie mare vărsare de
sînge. Ar fi curs mult sînge dacă a-
pucau demonstranții să intre înainte
de a fi plecat. Momentul era critic, ar-
mata era retrasă în cazărmi. Într-o
ripostă puternică de o oră, vă spun
că Bucureștiul era cu fruntea la pămînt.

— **Vă gîndiți la deschiderea focu-
lui de către forțele represive?**

— Desigur. Nu uitați că asemenea
forte erau nu numai în c.c. Erau și
la Direcția a V-a trupe blocate, și la
Biblioteca. Cele de aici n-au coborît
de pe clădire decît după ce a zburat
elicopterul. După ce s-au liniștit lu-
crurile s-au făcut controale prin ca-
mere și, la fiecare etaj, s-au găsit munți
de armament. Pe plan general, să știți
că surprinderea a creat-o scoaterea ar-
matei din dispozitiv. În momentul în
care armata s-a retras, acest dispozi-
tiv s-a frînt, iar celelalte forțe, apar-
ținînd MI-ului, au fugit. Dacă nu ar
fi intervenit această dezorganizare a
lor, de moment, între ora 11 și ora
12, cînd s-a întimplat, poate că ele,
forțele MI, ar fi intervenit. Acel mo-
ment de panică și de bulversare a fa-
vorizat modul în care au decurs în
continuare evenimentele. Revenind la
fuga lui Ceaușescu, eu sint convins că
nici la televiziune nu s-ar fi pătruns
dacă nu s-ar fi știut că Ceaușescu a
fugit. Fuga lui Ceaușescu a fost vi-
tală pentru mersul revoluției române.

Pagini realizate de ION D. GOIA ■
Fotografii de GIG MOTOIANU ■

FLACĂRA

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

O EXPOZIȚIE ABSOLUT ORIGINALĂ!

Multe insatisfacții de natură spirituală se produc din cauză că ori nu dorim, ori nu simțim în stare să înțelegem că lucruri perfect asemănătoare au, totuși, motivații diferite. Și că, de fapt, motivațiile le fac cu adevărat seducătoare sau anonime. Nu trebuie separat niciodată faptul artistic de cauza care l-a produs. În construirea unui spectacol se ivesc situații care ele însele se constituie în spectacol. Publicul așa-zis mare ignoră de regulă pe criticii de artă și opiniile lor întrucât, de obicei, aceștia ignoră nevoia cititorilor de a afla și altceva, pe lângă părerea comentatorului, despre opera comentată. De exemplu procesul propriu-zis al devenirii ideii în obiect de artă (sau carte de expoziție).

În ce privește expozițiile, chiar evidența că foarte multe au o temă — și citeodată și o teză — ar trebui să-l sensibilizeze pe critici la interesele legitime ale publicului, cel mai legitim rămânând desigur curiozitatea. Oamenii sînt curioși să știe și „de ce?”-urile unei manifestări, nu numai concluziile ei, adică lucrurile înfățișate.

La Brașov e deschisă o expoziție de pictură cu toate datele obișnuitului, dar care are o istorie atît de originală, încît pînă și cel mai criptic critic de artă resimte obligația de a scrie deslușit despre motivele organizatorice și abia după aceea, dacă nu cumva chiar în treacăt, despre tablourile selectate și meritele lor.

Este, cred, prima expoziție de o asemenea calitate patronată de o Direcție de poliție la noi și, foarte probabil, una din rarismele colecții de artă alcătuite în nu importă unde în lume de un grup de polițiști. Cunoșc destul de amănunțit viața și piața artelor plastice, mi-au trecut prin mîini mii de cataloage românești și străine dar nu-mi amintesc să fi reținut, între sponsorii de tot felul — industriași, persoane avute, muzee, somități culturale, snobi, simpatizanți, colecționari etc. — polițiști.

Polițiile sînt instituții de stat. Ele nu au venitul propriu iar inițiativele extraprofesionale sînt controlate de o ierarhie plină de rigori. Polițiștii Direcției județene Brașov au înființat, în iunie anul trecut, o gazetă — „Ancheta” — nemulțumită de felul în care erau povestite în presa locală activitățile lor „de specific”. Nu putea să-i împiedice nimeni s-o facă și, mai ales, să o scrie cinstit și, deci, cu folos. Hirtia pentru periodic au obținut-o în schimbul unui depozit de maculatură. Pentru articolele semnate și-au impus să nu pretindă nici un onorariu, ca să se simtă astfel și mai motivați ori, mai corect spus, determinați doar de nevoia adevărului. Cititorii au primit foarte bine ziarul și în bancă s-au adunat o mulțime de bani. Iată-i pe autorii „Anchetei”: Col. Constantin Grigore, șeful Direcției, Lt. col. Jipa Sandu, locțiitor, maior Gheorghe Păunescu, șef serviciu pază și ordine, Lt. col. Buzuleac Alexandru, șef serviciu circulație, cpt. Jipa Traian, locțiitor al acestuia.

Nu e unica înfăptuire a echipei. Ea a invitat, pentru o operă în concert, trei mari soliști bucureșteni — Felicia Filip, Emil Iurașcu, Ionel Voineag — cu care ocazie și-au dat seama că publicul local trebuie, la rîndu-i, motivat ca să revină la vechile obiceiuri culturale. Colonelul Constantin Grigore îmi mărturisește că, practic, a învățat pe de rost un articol publicat anii trecuți în „Flacăra” în care era vorba despre un chirurg birlădean, doctorul Constantin Teodorescu, întemeietorul Muzeului de artă din Vaslui. Constantin Teodorescu a strîns opere de artă contemporană cu gîndul de a înzestra cu ele urbea natală. Muzeul există și acest fapt l-a emoționat în chip deosebit pe domnul colonel. Îi mărturisesc că sînt autorul articolului și că am fost la fel de emoționat de tenacitatea sigur orientată estetic a medicului. În general, colecționarii își donează tezaurul spre bătrînețe, or, Constantin Teodorescu este un om în plină putere. El a înstituit un muzeu, din ce a adunat peî de două decenii, numai pentru ciudata satisfacție de a o lua de la capăt. Redacția „Anchetei” a început, informîndu-se și, pe parcurs, cooptînd ca sfătuitoare pe chirurg, să bănuiască unele din satisfacțiile contactului cu opera în atelierul unde a fost creată și bucuria de a patrena acțiuni spirituale importante. Ca urmare a donației către oraș a fondului de lucrări, s-a decis construcția unui muzeu. Nu poliția o să clădească muzeul. Ea însă o să-l înzestreze. Cîm, lăsăm la aprecierea cititorilor prezentînd lista autorilor avuți, pînă azi, în vedere de înțeleapta echină de polițiști-gazetari-colecționari: Corneliu Baba, Ilie, Boca, Horia Bernea, Traian Brădean, Marius Cilievici, Brăduț Covaliu, Ion Dumitriu, Constantin Găvnea, Ion Gheorghiu, Dan Hatmanu, Iacob Lăzăreanu, Rodica Lăzăreanu, Violel Mărginean, Ion Pacea, Constantin Piliuță, Ion Popescu Negreni, Ion Sălișteanu. Dintre localnici: Emilia Dumitrescu, Ion Găță, Mihail Gavrilăscu, Vespasian Lungu, Bob Nicolescu, Constantin Boer-Dondos.

TUDOR OCTAVIAN ■

Schimb de replici între oamenii de teatru

Epistolă către redacție

Stimate George Arion, incredințindu-te de stima mea kolegială îți mărturisesc că mi-am înfîlțit cu plăcere numele în revista „Flacăra”, numărul trecut. După cum îți amintești, desigur, moartea civilă Tamara Dobrin, fost jandarm principal al defunctului for cultural central, vă interzisese categoric — atît dv. cît și „României libere”, organe pe care le controla ca șef al F.D.U.S., — nu numai să-mi publicați vreun articol, sau să-mi recenzati vreo carte, ci nici chiar să-mi pomeniți substantivul propriu în relații asupra unor manifestări la care participasem.

Astfel că am avut sentimentul unei reparații cînd am citit interviul ce vi l-a acordat Lucian Giurchescu, în care sînt calificat în patru feluri diferite și deci luat în seamă din mai multe laturi. E drept că citirea e făcută într-o stare surescitată extremă, conținînd într-un fel imprecățiile de care avem parte de la sus-zisa defunctă, ce ajunsese să interzică directorilor de teatru să converseze cu mine, să mă invite la reuniuni de breaslă și chiar să mă poștească la premiere. Directorul de azi al Teatrului de Comedie a dat și el ucaz să nu mai fiu invitat la premierele instituției sale — dar bănuiesc că pur și simplu nu știa pe cine continuă și o face dintr-o zvăpăciere tinerească ce șade bine citeodată unui om în vîrstă.

Să vedem însă de unde și de la ce i s-a tras ofuscarea în fond, căci în timp ce Tamara Dobrin, flăcăii și simbrășii ei mă acuzau că sînt contrazicător al politicii partidului și statului în cultură, proaspătul socialist în țară consideră că am fost oportunist — deci trebuie să cîntăresc serios ambele motivații, una mai justă decît cealaltă, pînă ce ambii protagoniști

se vor înfîlți pentru a se pune de acord. Ce s-a întîmplat deci? Fiind solicitat de Lucian Giurchescu să particip la prima sa conferință de presă, am studiat, printre altele, propozițiunea că în această stagiune — prima stagiune — nu vede posibilitatea de a juca vreo piesă românească, deoarece nu este niciuna bună. Am opinat, dimpotrivă, că există destule, dar pe care, în timpul absenței sale din țară, n-a avut cum să le cunoască și am zis că teatrul s-ar pune astfel într-o situație paradoxală: nu există în Europa vreo țară în care instituțiile scenice subvenționate de stat să nu joace lucrări din dramaturgia națională. S-a iscat, deci, o controversă publică, la care au participat și alții dintre prezenți și care a avut, după părerea mea, o desfășurare normală și urbană — oricît ar părea de curios în situația dată.

Nu m-am pronunțat ulterior nicăieri, în scris, asupra chestiunii presupunînd că urmarea acelei amabile discuții la cafea și apă minerală va fi o regîndire a repertoriului. Iată însă că la gînga întrebare a repertoriului dv., Giurchescu are o izbucnire temperamentală negatorie în care se referă la „mîncîniile lui Silvestru” cu privire la poziția sa. Care „mîncîni” și unde au fost ele produse? Mai sînt împodobit și cu alte ornamente stilistice, într-o clăbucire verbală ce arată un pamflet de viitor, chiar dacă, deocamdată, încă în faza de lanteceară. Socot că n-ar fi de demnitatea unui artist ce ține la statutul său, a unui conducător de instituție din capitala României, nu din cine știe ce orașel periferic, să se lanseze în atare susțineri fără teme stîrnite de

cine știe ce criză atrabilă de moment.

În aceea conferință de presă am expus două puncte de vedere cu care persoana în cauză poate să nu fie de acord, e dreptul său. Unul: e rău că nu-și propune, deocamdată, să joace piese naționale, și acesta e un adevăr, nenorocit, regretabil, dar adevăr — ca dovadă că a reluat în interviu, citeva trepte mai jos, cu și mai multă înverșunare de același antevorbitor. A doua afirmație a mea a fost că Lucian Giurchescu e un regizor important, un creator care, în trecut, și-a cucerit însemnătate prin spectacole valide, prin lansarea unor autori români și înscenarea reușită a unor piese românești. Dacă socotește că și aceasta e una din „mîncîniile lui Silvestru” urmează, desigur, să mă discutăm — că ce altă treabă avem?

Cît privește amenințarea scrisă că o să se „răfuiesc” el cu mine, odată și odată (vezi scena a 3-a din actul III al *Scrisorii pierdute*, unde Farfuridi — deși atenționat de Brînzovenescu „Tache, fiu cuminte!” — „se zmucesc”, strigînd „la lasă-mă-n pace să mă răfuiesc odată cu domnul...”) îl informez, pe această cale, că reciproca nu e valabilă. Eu n-o să mă răfuiesc cu el, căci nu scriu pentru persoane, ci pentru cititori. În meseria mea, e obligatoriu să țin seama de valoarea artistului și de calitatea faptei sale și nu de om, mai ales atunci cînd acesta — orin comportare joasă, limbaj suburban și atitudine înresponsabilă — nu mai înseamnă nimic.

Cu cele mai cordiale salutații,

VALENTIN SILVESTRU ■

lubitii de artă au avut ocazia să viziteze, în sălile Teatrului Național din București, Salonul anual de pictură și sculptură, pe anul '90. Printr-un efort lăudabil, Ministerul Culturii, Oficiul Național pentru Documentare și Expoziții de artă și Uniunea Artiștilor Plastici au reinviat frumoasa tradiție interbelică a Saloanelor oficiale, efort ce corespunde situației noi, postrevoluționare. Numărul mare de exponanți, tematica neîngrădită, ca și libertatea totală de expresie, au stîrnit față de această expoziție un interes justificat. Desigur, presa de specialitate va analiza starea în care s-a zbatut plastica românească, va decanta valorile și demersurile artiștilor, aparținînd diferitelor generații, de a redobîndi faima artelor frumoase românești.

Fără a căuta nod în papură, găsim necesară semnalarea unor metehne vechi, legate de actualul Salon anual, fenomene negative ce au avut un impact nefavorabil asupra potențialilor vizitatori. Nici în oimul vernisajului, nici în timpul Salonului nu s-a văzut nici un afiș artistic, menit să atragă atenția asupra acestui eveniment atît de important. Nu am putut procura nici catalogul Salonului de pictură și sculptură, pentru simplul motiv că acest instrument, util din mai multe puncte de vedere, nu s-a tipărit. Cred că nu sînt necesare argumente detaliate în favoarea tipăririi și di-

fuzării unui catalog, a cărui absență este motivată prin precaritatea mijloacelor financiare. Ciudat lucru:

Cursa cu obstacole

SALON NOU — METEHNE VECHI

concursurile de frumusețe efemeră își găsesc sponsori darnici, străini și autohtoni, deopotrivă, dar o acțiune menită să scoată în evidență valorile perene ale artei românești

este strimtorată din motive financiare...

Nu putem să nu remarcăm demersul binevenit al organizatorilor de a invita la participare pe artiștii români care în decursul ultimelor decenii au fost obligați să-și părăsească țara și activează acum în Europa și peste ocean. Numărul redus al celor care au răspuns invitației și au onorat Salonul cu lucrări (Ingo Glass, Constantin Mara, Liana Axinte) ne face să ne gîndim că n-au fost folosite cele mai potrivite căi și mijloace pentru depistarea și invitarea lor. Consilierii culturali ai ambasadelor noastre, deci Ministerul de Externe, puteau da un ajutor consistent pentru a finaliza cu succes un demers atît de important în viața artistică a țării și în relațiile culturale internaționale ale României. Mai sînt și alte aspecte organizatorice care nu au contribuit la deplină reușită a acestui Salon, dar ne oprim aici, permițîndu-ne, în final, o singură remarcă. Se impune o activitate organizatorică bine chibzuită și mai temeinică, astfel încît efortul inițiatorilor, solicitărilor artiștilor și așteptările publicului să fie răsplătite cu adevărat.

BALOGH JÓZSEF ■

P.S. Obiectivitatea ne determină să recunoaștem că nici presa și, nu în ultimul rînd, televiziunea, nu au excelat în semnalarea și comentarea Salonului.

DRAMATURGII ACESTOR VREMURI DRAMATICE

Iosif Naghiu

Teatrul a pierdut partida cu publicul

Deocamdată teatrul a pierdut partida cu publicul. Dacă există o consolă, aș aminti faptul că anul care a trecut n-a fost un an câștigător nici pe planuri mai importante. Revoluția a fost; ca peșteră de aur care reazviră în apele lui i-a promis norocosului său pescar că îi va îndepărta trei dintre cele mai arzătoare dorințe și nefericitul neînșiriat i-a cerut vodcă, vodcă și iarăși vodcă... Văzută prin prisma asta situația teatrului, oricât de dramatică, pare minoră. Cind scena se mută în stradă, publicul n-are ce să caute într-o sală de teatru. Cind se la mai bune spectacole de Caragiale se dădeau în vâzului țării în tregi în fostul C.P.U.N., cine oare să fi plins că teatrul TV absentează?... Cind mase largi de bucureșteni își manifestau opinia repertorială în fața televiziunii, orind demisia lui Aurel Dragos Munteanu, ce interes mai putea să trezească repertoriul ușor adăugit al teatrului Nottara de exemplu?... Din păcate, nici aceas-

tă încercare masivă de teatralizare, de sacralizare, de ritualizare sau exorcizare a străzii, — spuneți-i cum doriți — nu a obținut alt rezultat datorită — ca și în teatrul-teatru — aceleiași regii autarhice, interpretări cabotine și dramaturgii improvizate. Paralelismul politic-teatru poate continua. Nu insist, vrind-nevrind voi fi obligat să revin deoarece astăzi, la noi, orice efect, — dilemă din care nu se mai poate ieși — are o caragialitate incontestabilă. Permiteți-mi o paranteză: Nu vi se pare ciudat că într-o țară care îl are pe Eminescu, pe Creangă, pe Sadoveanu, pe Blaga, pe Noica, cu toții ne plasăm sub zodia caragialescului „Rezon!” și „curat-murdat”?... Închei paranteza ca să nu mi se spună „Ai puținică răbdare, stimabile!...” și mă întorc la oile noastre teatrale care, după atâția ani de rezistență, au devenit tocmai acum, în preajma privatizării, niște oi mioritice, adică rume-

gătoare de subvenții și de subsidii ale unor bugete aeriene. Și pentru asta mi-aș permite să încep cu prima mișcare făcută imediat după revoluția-n teatru. Ce-a făcut dl. Pleșu?... Din păcate a rotit niște cadre. L-a schimbat pe Săraru cu poetul Vulpescu, pe Ion Brad cu V.E. Mașek, pe Iacoban cu Ursachi, pe Silviu Stănculescu cu Giurchescu și pe Beligan cu Andrei Șerban!... Rezultatele?... Le vedeți astăzi. Cei care au dominat din culise, din umbrele și penumbrelor teatrelor, regizorii, domină și-acum. Cei care au fost înainte pe post de solicitanți — dramaturgii — solicitanți sînt și azi. Domnia Sa, e adevărat, are un adevărat cult pentru Lucian Pintilie și pentru Andrei Șerban. Dar Lucian Pintilie, în afară de Caragiale, nu are nici un fel de cult pentru dramaturgia română, iar talentul Andrei Șerban, s-a văzut, după douzeci de ani de absență nu poate nici măcar să recunoască vreun dramaturg

român contemporan de vreme ce nu îi cunoaște!... Nu îi acuz, nu e ușor nici în exil, dar nici nu-i pot lua așa cum sînt, cu un picior în țară cu altul peste hotare. Un alt exemplu: Ciulei, a revenit, a scrutat orizontul cu ochii săi de expert și, ca după un buletin meteorologic nefast, a plecat! Și asta cînd evenimentele revoluționare și post-revoluționare i-ar fi permis să-și realizeze în țară, fără vreo interdicție, „Omul său de marmoră” sau de cenușă, „Omul său de fier” sau de cîrpă. De ce exemplul lui Andrei Waida n-a fost urmat nici de Ciulei, nici de Pintilie?... Pot răspunde în două feluri: Ori pentru că regizorii noștri atît de stimati și iubiți nu se pot ridica la înălțimea lui Waida, ori pentru că țara aceasta nu și-a găsit încă ieșirea din caragialism. Dar este caragialismul o boală nevindecabilă?... Un reflex al spiritului leneș, cald, mediocr, la fel în viață cît și în literatură?... Sacrificiul eroilor din Decembrie,

evenimentele din ultimul an ne arată că, la fel ca în viață, și în literatură trebuie să se nască o nouă tipologie. Oricum am lua-o, oricît de mult s-ar strădui presa de o anume culoare, tinerii morți în Decembrie, nu sînt personaje caragialești și nu ne putem permite să-i comparăm cu Zoe, cu Mița Baston, cu Cațavencu sau Trahanache pentru că reîntrupăm fără voie în noroiul și aburul atît de confuz al „Clopotelor...” lui Lucian Pintilie...

Și atunci să ne mirăm că în locul mult așteptatei piese românești apare o oarecare Cheryl Churchill cu o piesă despre revoluția noastră intitulată chiar „Mlaștina” sau „Pădurea nebună”?...

Problema principală a teatrului — nu și a poeziei sau prozei din fericire — este regăsirea dimensiunilor esențiale. Conștiința de sine, existența, viața și moartea. Nu comedia și nici tragedia cu orice preț, ci regăsirea echilibrată a dimensiunilor vieții morale, politice, sociale. A zugrăvi un mic-pitic dezarticulat, de care se rîde, poate ni s-a potrivit pînă-n Decembrie, dar a readuce pe scenă asemenea rudimente postcaragialești, cu trimeri exacte la realitate mi se pare, tot o formă subtilă de manipulare, mai ales acum cînd nu ne putem lăuda cu genii de talia autorului „Scriitorii pierdute”.

Desigur, această reconsiderare morală operată în personalul teatral, dramaturgia, trebuie făcută cu multă atenție, nu ne putem permite eșecuri. Poate tocmai din cauza asta, dramaturgul român, după Revoluție, nu s-a grăbit să intre-n arenă. Și pentru că după cum am mai spus, spectatorul s-a mutat din teatru în stradă. Pînă cînd va avea din nou nevoie de noi, se pare că azi, noi avem nevoie de el. Poate că soluția ar fi să-l urmăim.

Dramaturgii români debutează la Londra

Horia Gârbea

Iosif Naghiu: Ce propunere mai concretă poate face un dramaturg decît o piesă de teatru? Dar deocamdată regizorii sau directorii de teatru înclină pentru marile lucrări ale dramaturgiei, pe care ani la rînd, nu le-au putut monta, iar alții preferă teatru comercial. Din păcate teatrul a pierdut partida cu publicul.

Rep.: Horia Gârbea, în '90 ai debutat dar nu la București, ci la Londra.

Horia Gârbea: Mie mi se pare foarte clar, cît m-am putut confrunta cu persoanele implicate în decizia repertoriilor, că acei oameni sînt lipsiți de competență și de curaj. Curajul cu cele două componente ale sale: curajul estetic de a-și asuma noutăți și în al doilea rînd, curajul politic. Se merge încă după criteriul: Ne temem, e prea tare, vin mineri și ne bat! Acesta este și motivul pentru care piesa mea s-a putut juca cu succes, din cîte mi s-a spus, la Londra dar aici a fost categoric refuzată la radio, la televiziune și la un teatru.

Rep.: Șansa ta a fost întîlnirea cu regizorul Alexandru

Alex. Ștefănescu

Darie. Asta arată că este timpul să se formeze și să funcționeze acest nucleu regizor-dramaturg.

Horia Gârbea: El avea nevoie de o piesă pe care să o monteze la Londra și care să fie scrisă foarte repede. Mi-a dat o comandă fermă: să aibă două personaje și să fie o piesă de actualitate. Eu cred că acest mod de lucru ar trebui să se generalizeze și la noi. Așa se lucrează și în alte părți, mai bine spus, secretarul literar face și oficiul de dramaturg al teatrului.

Rep.: Așa numitul dramaturg rezident. Un alt debut în dramaturgie, în ultimul an, a fost cel al lui Alex. Ștefănescu. După 20 de ani de critică literară, ai scris din plăcere, cum v-am auzit spunînd, o comedie. De curînd ea a fost pusă în scenă la Constanța.

Alex. Ștefănescu: A fost o experiență, o piesă aruncată în lumea teatrului și am urmărit ce se întîmplă cu ea. Dintr-o întîmplare, dar și datorită faptului că am trăit în lumea literară, am fost primit cu simpatie. Deosebit de

amabil m-a tratat Ion Cristoiu, care are vocația colaboreării. Prezentarea a fost făcută în cenaclul revistei Teatrul unde a fost girată de Alexa Visarion cu multă competență și finețe. Apoi piesa a fost recomandată de Silvestru la radio. Fiind difuzată pe posturile de radio, un director de teatru, Jean Badea, a remarcat-o și a hotărît să o pună în scenă la Teatrul Muzical din Constanța. Piesa mea a avut o soartă norocoasă. Dar eu știu foarte bine că pentru mulți dramaturgi lucrurile nu stau așa. Am oroare de cei care privesc cu ironie soarta dramaturgiei românești. Sînt de acord să o privim critic, dar nu cu dispreț. Prejudecata că dramaturgia românească nu

este bună a apărut pentru că unii judecă fenomenul la suprafață, judecă numai ceea ce se vede, adică spectacolul. Timp de cîteva decenii, dramaturgia românească a fost supervizată de oameni ca Suzana Gădea sau Mihai Dulea care, prin intervențiile lor, estompau cît puteau personalitatea dramaturgilor noștri. În primul rînd, printr-o selecție după chipul și asemănarea lor, iar apoi prin mutilarea efectivă a textelor. Ceea ce rezulta era o operă colectivă și deseori lipsită de valoare. Dar noi știm că în afara vîrfului aisbergului mai există și aisbergul și, dacă vom continua să ne prefacem că nu știm acest lucru, e grav.

o simplă atuzie la securitate, era un mod de anesteziere a spiritului critic. Acum competiția e mai severă.

Mașek îl așteaptă pe Godot

Iosif Naghiu: În Polonia au existat acele biserici în care actorii, dramaturgii, regizorii interziși încercau să reziste. Și la noi au existat diferite forme de protest și rezistență, dar acum au dispărut. Forma de exprimare acum e în stradă, nu înăuntru. Pînă nu se rezolvă socialul, teatrul e în criză.

Mașek spune că nici un dramaturg român nu i-a adus o capodoperă. El îl așteaptă pe Godot. O capodoperă crește în timp. O scrisoare pierdută n-a fost dată primului teatru să o joace ca și o capodoperă. La fel și Livada cu vișini. S-ar putea ca Mașek să aștepte mult și bine.

La Festivalul Caragiale s-a lansat, într-o discuție, ideea unui serviciu computerizat, cu fișe de urmărire a creației dramaturgilor. Domnilor, am spus, asta cînd vom intra în Statele Unite ale Europei. La noi sînt 15 dramaturgi. E nevoie doar ca la început de stațiune să dai cîteva telefoane: anul acesta îmi dai ceva?... Să nu propunem servicii de spectacole înainte de a avea dorința de a prospecta.

Pagină realizată de
AURELIA BORIGA
ION ZUBAȘCU
Fotografii de
CRISTIAN CALUGĂR

N-a făcut Săraru ce face Visarion

Horia Gârbea: Zilele trecute am văzut la Bulandra o piesă germană scrisă de un epigon al lui Brecht și circumscrișă unui curent minor al literaturii germane. Este remarcabil efortul pe care îl face trupa reușind mai mult decît promite textul. Dar nu pot să nu mă opresc asupra acestei greșeli fundamentale: opțiunea repertorială. Mi-e teamă de incompetența oamenilor de teatru de a putea aprecia un text!

Iosif Naghiu: Pînă mai ieri oamenii de teatru se plîngeau că nu se pot afirma. Acum, noii aleși ca directori și regizori principali iau decizii de neînțeles. Și descoperi că nu a făcut Dinu Săraru ceea ce face prietenul meu Alexa Vi-

sarion, care acceptă să se monteze în teatrul său „Mlaștina”.

Horia Gârbea: În acest dialog ne aflăm într-o situație dificilă. Trebuie să susținem punctul de vedere că noi sîntem buni, iar ei nu ne joacă. În acest timp cititorii revistei pot spune: zic și ăștia că nu sînt jucați iar, ei cine știe ce prostii scriu!

De la coadă
adunate

N-ai nici tu, nici împăratul, bani să-mi cumpere...
fetița
(Fotografie de Cristian Gache)

Autoamendați-vă,
domnule
ministru!

La o recentă conferință de presă a Ministerului de Interne, dl. Doru Viorel Ursu (fost judecător militar) fuma țigară de la țigară. Chiar dacă nu sintem în anul internațional de combatere a fumatului, ne simțim obligați să-i reamintim un text vechi, dintr-o lege veche, ce-și păstrează valabilitatea, conform principiului, „fumați pe riscul dv., dar nu ne îmbolnăviți și pe noi”. Reamintim că în 6 iulie 1978 s-a adoptat Legea 3 privind asigurarea sănătății populației (Buletin oficial nr. 54/10 iulie 1978), în care se stipulează la art. 84, alin. 5: „Se interzice fumatul în sălile de spectacole, în cele destinate procesului de învățământ, în sălile de sedințe”. Și, în continuare, va privește personal, domnule Ursu, art. 187,

alin. 1, care vă incriminează în următorul sens: „Nerespectarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară contravențională sau penală, după caz, precum și materială sau civilă, a persoanei vinovate”.

(SIMION BUIA, jr.)

„Ajutoare”

Grație Franței, Germaniei și Cehiei și Slovaciei vom beneficia curând pe piața internă de peste 7 tone mobilă, 3,645 tone fotolii și 11,3 tone... televizoare. Aceste cantități au fost refuzate la export, la punctul de frontieră Curtici, în luna decembrie a anului trecut.

Nu știm dacă această acțiune face parte dintr-o nouă gamă de ajutoare, dar noi mulțumim străinilor! Întreprinderile care sigur nu le vor mulțumi sint: Electromecanică București, I.P.L. Ploiești, Agenția Romtrans Episco-

pia Bihor și Tehnoforest Arad.

Ne întrebăm, aproape de consistența afirmației „acum nu se mai minte”: oare aceste cantități au fost cuprinse în planurile de producție exportate, ca realizate? (DAN SALAJAN).

D'ale tehnicienilor

Primul-ministru aprecia, la 18 octombrie anul trecut, în fața Parlamentului României că, în anul 1991, problemele de ocupare a forței de muncă vor atinge cifre deosebite de mari. Astfel, pe lângă cei 700 000 salariați, vor mai căuta de lucru și 300 000 de absolvenți din învățământ. Deci, un total de 1 milion de probleme.

În această lună, în cadrul unei conferințe de presă, dl. Bogdan Baltazar, purtătorul de cuvânt al guvernului, lanșa estimări cuprinse între 60 și 290 de mil. Apoi, după câteva zile s-a răzgândit, apreciind că șomajul va afecta 200-250 de mil de oameni.

Nu mai la o săptămână diferență, dl. ministru Eugen Dîjmareșcu a vorbit din nou despre cifra de 700 000 de salariați. Replica d-lui B.B. nu a întârziat: 420 000 de mii de oameni riscă să fie disponibilizați.

Și noi credeam că guvernul își orientează activitatea după alte criterii decât cele tipice talciocului...

(DAN SALAJAN)

De votat, i-am votat...

Fotografii de
GIG MOTOIANU

Butaforie

— Bine că m-am liniștit, domnule!
— Cu ce?
— Cu teroriștii!
— Ce, i-au prins?
— Nu, că n-au fost.
— Ce tot spui, domne! Cum să nu fie?
— Uite, că n-au fost! Și nu spun eu, spune domnu' procuror general. Persoană competentă...
— O fi competentă, da' n-a fost de față! Pe cînd domnu' Brucan, acolo era! Și dînsu' zice altfel...
— Păi, asta l-a supărat și pe domnu' procuror general: că de ce vorbește el pe cel și pe colo, dacă nu știe cum stau lucrurile?
— Cum nu știe? Că a zis totu', la fix, că au fost 15 teroriști la Popești-Leordeni, că au dispărut niște dosare...
— Dosarele n-au dispărut! Așa a zis domnu' procuror general. Teroriștii au dispărut.
— Stai, domnule, că te contrazici! A-dineori ai spus că n-au existat.
— Eu nu mă contrazic deloc! Îți spun numai ce-a zis domnu' procuror general la televizor: că teroriștii au dispărut, nu dosarele și că teroriștii nici nu erau teroriști, ci numai niște persoane suspecte.
— Adică?
— Așa... unii ca mine și ca dumneata...

— Domnule, te-ntreci cu gluma! Cum îți permiți?

— Eu nu-mi permit nimic. Așa a zis domnu' procuror general: că persoanele suspecte au fost reținute doar pentru că erau oameni îmbrăcați mai ciudat, ori că se comportau bizar — nebuni, cu alte cuvinte — sau că aveau ceva pică pe ei și i-a denunțat. Care va să zică, erau cetățeni pașnici, ca mine și ca dumneata, pe care l-au arestat din gresală niște persoane „ne-experte” și p'ormă le-a dat drumu'.

— Și atunci, cine a tras?

— Aaa! Dumneata vrei adevărul?

— Păi, cum?

— Și domnu' Șolce vrea, că l-a și întrebat pe domnu' procuror general dacă se va da la iveală pînă la urmă.

— Și dînsu' ce-a răspuns?

— Că nu a primit indicații.

— Bine domne! Chiar timpiți să fim? Nu ne-au arătat și la televizor, atunci, tot felul de arme și cartuze?

Alea de unde erau? Ba, dacă mă gîndesc bine, pe unul de ășia, cu pistolul în mină, de trăgea de pe acoperișul Televiziunii, l-au prins chiar cînd se filma acolo!

— Domnu' procuror general zice că n-a fost nimic din toate astea.

— Și noi, ce-am văzut atunci?

— Butaforie!

LIANA TATOS

Max Aub:

Crime perfecte

Zimbînd amabil, directorul companiei imi înalpa manuscrisul spunîndu-mi:

— Imi pare rău, domnule, dar scenariul dv. a fost respins pentru că textul este identic cu cel al domnului Julio Ortega, pe care l-am aprobat acum o lună.

— Este imposibil. Acest text imi aparține.

— După părerea comitetului de lectură, singura deosebire în ceea ce privește textul dv. constă în schimbarea titlului și a citorva amănunte în conținut lipsite de importanță.

Nu puteam să cred. Era un text excelent, absolut original. În mod sigur scenariul meu a plăcut unuia dintre membrii acelui misterios comitet de lectură, care și-a permis să și-l însușească.

— Aș putea să văd textul domnului Ortega?

Imi întinse manuscrisul pe care-l răsfoii foarte nervos. Într-adevăr între cele două scenarii nu exista nici o deosebire. Dar era imposibil ca amîndoi să fi scris două texte intru totul asemănătoare. Așadar, el l-a scris primul. Dar ideea era a mea.

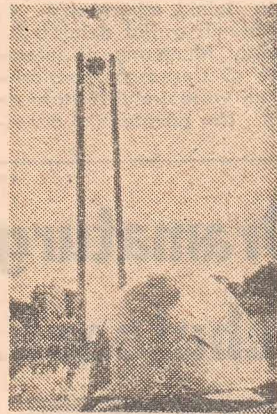
— Este un furt!

Am spus acest lucru cu voce tare, am tipat, dar nimeni n-a vrut să mă creadă. Zimbeau toți susținînd între ei, niște pierde-vară. Am simțit singele aprinzîndu-mi obrazii. Niciodată nu mă enervez atît de tare decît atunci cînd mi se servește o minciună fără acoperire. Ardeau măruntașele în mine. Chiar în clipa aceea intră domnul Ortega. Avea o înfățișare de-a dreptul respingătoare: față îngustă cu aspect de animal carniivor, burta revărsată... Un astfel de individ nu putea, evident, să aibă o idee asemănătoare cu a mea.

L-am înjunghiat dintr-o singură lovitură cu

cuțitul de tăiat hirtie; Aș fi putut s-o fac la fel de bine cu cristalul aflat pe birou. Curgă singele din el ca dintr-un porc.

versiune de
Eugenia VASILE

Mai sint monumente,
mai sint...

Fotografie de
GABRIEL BUGNAR

Un spectacol
degradant

Titlul, ca și rîndurile ce vor urma, aparțin noului nostru corespondent, Mircea Duman, muncitor la I.J.G.C.L. Călărași, care ne promise pentru viitor, adevărate „bombe” reportajicești. Pînă atunci, spectacolul degradant al Călărașiului: „În plin centru, în spatele Primăriei municipale, mare coadă, mare! Circa 150 de persoane — în exclusivitate femei — au luat cu asalt, din toate unghiurile posibile, un ghișeu instalat într-una din ferestrele clădirii. Se dau acolo nenorocite 400-500 de lei pentru mamele cu mulți copii — expresie a „grîji” ceaușiste pentru om, pentru bunăstarea lui. În paranteză fie spus, pentru o anumită parte a românilor, suma reprezintă atîtă doar bășciul aruncat unui chimer. Căci, de condiție modestă — se înfrîncează, se ecară, a-jung chiar la pîndă! Triste și degradant spectacol! El se repetă, zile în zile, în fiecare lună. Crede Primăria că o axumină manifestare îi face cinste? Nu s-ar putea ca acești bani să fie trianși prin poștă? S-ar dovedi, în felul acesta, mai mult respect pentru timpul acestor mame care — in-

tre noi fie vorba — au de stat la multe alte cozi.”
Și, ar mai fi vorba și de civilizația străzii.

Din rău în mai rău

Mai intîi, a existat o centrală telefonică, ne scrie domnul Dumitru Păunescu. Firește, deservea o înurea comună (vocești, jude,ui vinea). Au început economiile și ea a fost deslințată. A rămas un biet telefon public, zvîrlit de colo-colo: din holul primăriei la bufet, de la buret la dispensar. Bun, rău, cum era, oamenii se foloseau de el zi și noapte, că unul exista! Apoi, însăși comuna a fost deslințată. Asta era, se înțelege, pe vremea „odiosoiei”. După revoluție, comuna este repusă în drepturi și reapele primăriei... fără telefon. Pentru că așa ceva nu se poate, s-a apelat la soluția cea mai simplă (pentru cine?). Și așa că s-a mutat telefonul public în biroul primarului, și oamenii?

Oamenii nu uită!

Dacă există cineva care speră să șeargă urmele mîndre, se înșală!

Dacă există cineva care speră că oamenii vor uita,

se înșală, iarăși. Iată încă o dovadă — admitînd că ar mai fi necesară — rîndu-le unui cititor din Galați, pe numele sau Gheorghe Tudorache: „Au trecut luni de la marea cumpănă a demnității noastre: evenimentele din 13-15 iunie 1990. Piața Universității să fi fost, poate, copilul bolnav (sau flămînd) al națiunii. Un proverb spune că o mamă trebuie să-și ru-bească copiii în următo-

rea ordine: pe cel bolnav, pe cel flămînd, pe cel plecat departe și apoi pe cel ce are de toate. De ce copilul flămînd (sau bolnav) al națiunii nu a fost iubit, nu a fost întrebat care îi este dureră?... Oare cum este o mamă care își abandonează copilul bolnav (sau flămînd), ba mai folosește și bitele pentru a-l alunga de la sine?... Oamenii nu uită!

Închiriază, dacă poți...

(Fotografie de Gig Motoianu)

POȘTA REDACȚIEI

MIHĂLĂCHIOAIE VASILE — com. Periam, jud. Timiș: Materialele trimise de dv. au fost preluate de redacția publicației „Flacăra Basarabiei”, care le vor folosi în funcție de spațiul disponibil.

SILVIA THEOS — București: Mulțumim pentru aprecieri. Sugestia dv. e foarte interesantă, însă revista noastră s-a ocupat de cazuri similare într-unul din numerele ei din ianuarie 1990.

MARIN OLTEANU — com. Gemenale, jud. Brăila: Dacă difuzarea presei ar depinde de noi, am fi în măsură să vă asigurăm că veți primi cu regularitate revista. Sperăm însă că această activitate va fi mai bine organizată anul acesta.

ROȘU VIORICA — Craiova: Vă rugăm să ne trimiteți precizări în legătură cu veniturile dv. (salariu sau pensie) și cu pensiile copiilor. Vă vom acorda tot sprijinul, dar deocamdată nu ne este clar ce anume solicitați.

FRENT EMILIA — Agig. nr. 36, jud. Sălaj: Adresa „Asociației Handicapaților Fizici din România” este: Str. Banul Manta nr. 1, sector 1, of. P. 2, cod. 78171; redacția revistei „Literatură și artă” are următoarea adresă: 27 76 12, str. Kiev 98, Casa Scriitorilor, et. 4, Chișinău. Librăria există, iar noi vă promitem să cercetăm natura activității ce se desfășoară sub firma ei de „cetate literară”. Redacția noastră se gîndește la un premiu, pe care trebuie să-l luați ca pe un omagiu adus fidelității și statorniciei cu care ne citiți, dar deosebi lucidității și demnității cu care v-ați asumat destinul, fără să vă lăsați, din motive ați fi avut. Vă mulțumim că ne-ați scris și vă rugăm s-o faceți de cîte ori veți simți nevoia.

NICOLĂ MARGARETA — str. Librăriei 31, Făgăraș, jud. Brașov: Ne vom adresa respectivelor Comisii pentru precizări.

ARINA TUDORACHE — Brașov: Dacă vreți să trăiți în duplicitate, continuați. Dacă nu, rupeți această relație. La vîrstă dv., viața vă poate oferi șanse reale. Merită să le ratați pentru un individ care nu știe ce vrea și care, după cum acționează, pare neserios?

VALERIA DORNEANU

Arca lui Ciurel

S-ar zice că tot intrind și ieșind pe ușile unei clădiri monumentale, omul dobîndește un sentiment sporit al importanței lui. Dar despre o astfel de clădire cum e cea din Calea Victoriei nr. 135 s-a dus vestea că ar fi un pericol public. Cît este de mare și arătoasă, dacă ar veni un cutremur ar face-o grămadă. Totuși, de dimineată pînă seara, clădirea e plină de oameni. Pe vremea primarului Ciurel-constructorul, tot felul de asociații, ligi, partide, sindicate, publicații au primit repartitie pentru a-și instala aici sediile. Cum multe dintre acestea nu prea vădese înclinații guvernamentale, s-a făcut chiar observația că guvernul și-a oferit o șansă să scape de ele, în perspectivă. Mai știi?! Dar observația e discutabilă întrucît există pe-aici și firme care simpatizează cu guvernul. Și-apoi, n-a fost nimeni în situația de-a se instala aici cu domiciliu forțat. Așa că, din opoziție sau nu, chiriași rămîn solidari prin exercițiul zilnic de-a trăi cu inima cît un purice între pereți care se pot năruia oricînd. Cu aîlt mai respectabilă apărare hotărîrea lor comună de-a pune capăt procesului de degradare și de extindere vertiginosă a mizeriei care amenința să transforme clădirea într-un maidan suprapus pe opt etaje. După ce fostul Minister al Industriei Construcțiilor de Mașini a trebuit să-și mute funcționarii, alături de alte departamente, sub acoperșul Ministerului Industriei și Resurselor, clădirea a avut parte, cîteva luni, de soartă oricărui clădiri părăsire. Și nu e de mirare că începuse să fie bîntuită de amatori de uși și de ferestre. Noii chiriași, al căror număr a ajuns acum la 48, au alcătuit spre sfîrșitul anului trecut o „asociație a locatarilor”. Președintele acesteia este șeful firmei de import-export „J. and R. Entreprises S.A.” și se numește Nicolae Drăgoiu, deși ar mai putea fi numit și „omul de la care nu afli nimic”. Întrebarea cu care am ajuns la dumnealui, la etajul 8, era una: cît de amenințătoare e starea acestui imobil? Dumnealui ne-a răspuns cu niște considerații generale și neinteresante despre presa românească de astăzi. Și discuția a continuat tot așa, de-a baba-oarba, vreun sfert de oră, pînă m-am plictisit, iar invitația de-a da, totuși, un telefon peste o lună de zile mi s-a părut perfect inutilă.

Fără îndoială că Marin Teodorescu e ingerul bun al acestei clădiri, e ingerul ei păzitor. Omul are 64 de

ani și pînă să se pensioneze a lucrat tot aici, ca administrator al acestei clădiri, fiind prezent la datorie de cîte ori era de reparat o broască de ușă, un robinet, de înlocuit un geam. Noii chiriași au apelat la serviciile lui din motivul lesne de înțeles că, pentru Marin Teodorescu, clădirea aceasta nu are secrete. Dar cînd a revenit aici, prima reacție a fost să fugă-naipo pe ușă afară. Înăuntrul, totul era vraiste și dat peste cap. Totuși, zice el, cel mai important lucru scăpase nevătmăat. E vorba de dosarele cu documente privind starea tehnică a clădirii. Îmi oferă cu bunăvoință posibilitatea de-a frunzări aceste dosare și mă opresc asupra unei „Sinteze” din 28 mai 1977 în care se vorbește despre urmările cutremurului din 4 martie. Notez cîteva rînduri, la întîmplare: „Fisuri verticale marcate la șase stîlpi la nivelul etajului I din fațada posterioară, fisuri al căror caracter indică o depășire a capacității portante a acestora. Fracturarea cu flambarea armăturilor la toate laturile la stîlpul de colț central al fațadei principale la parter. Fisurarea în cîmp și la secțiunea de încastrare cu stîlpi a grinzilor principale longitudinale la etajele 2, 3, 4 în fațada posterioară. Idem la riglele de fronton ale clădirii spre anexa la Calea Victoriei. Fisurarea în sens paralel cu fațada principală prin plăci și prin nervuri la planșeul peste subsol. Fisurarea în secțiunea orizontală a stîlpilor de contur la casa scîrilor. Fisurarea și ruperea caracteristică în X a panourilor de zidărie interioară și exterioară în special din zonele de capăt ale clădirii”. Și așa mai departe, tot felul de fisurări, flambări și ruperi, mai mult sau mai puțin „caracteristice”. Încît apelăm tot la Marin Teodorescu să ne traducă mai pe românește: „Clădirea a aparținut pînă în '77 MICM-ului. Din '78 a fost preluată de I.A.C. (Întreprinderea de Administrare a Clădirilor, care era în subordinea Gospodăriei de partid). Dar cei de la I.A.C. au raportat lui Ceaușescu că imobilul e consolidat. Asta-i treaba! Acum trebuie să căutăm noi să reparăm lucrurile. Aici ar fi de lucru 2—3 ani. Părăsesc imobilul cu omenii trăind cu inima cît un purice în decorul monumental.

Ajuns în Calea Victoriei, mai privesc o dată în urmă: clădirea încă nu a căzut! Dacă ar trece vreo pică prin apropiere, noii chiriași ar trebui s-o roage frumos: „Nu mai tropăi!”.

DUMITRU CONSTANTINESCU

doilea, urmează să racordăm satul Urleta la conductele de gaz și apă... și cîte și mai cîte.”

„N-am putut niciodată să stau cu mîinile în sîn. Poate de-aceia mi-am făcut și atîția dușmani. Am tot avut vreo 7—8 reclamații. Ei și? Eu, unul, mă conduc după legea acțiunii, a eficienței. Vedeți, țin la scaunul ăsta ca la ziua de ieri! Am muncit înainte, o fac și acum. În fond, dacă ar fi să trăiesc de pe urma salariului de primar, m-aș duce de rîpă! Am curajul să spun că am fost și sînt un mic model de capitalist. Altfel nu se poate.”

Primarul Nițu față cu reacțiunea

Pe orice față am suci lucrurile însă, zizania din comună nu e (după cum se arată) cîtuși de puțin liniștitoare. „Un om fără dușmani e ca o casă fără proptele” — sună o zicală de-a noastră. La fel ca mai peste tot, și aici, cu cît încerci să pătrunzi în profunzime, limpezimea începe a se tulbura. Veghiciu cîrtitori nu pregetă să măcăne sau pur și simplu să semnaleze unele „neregularități” de... relief. E regretabil că, în pofida unor reale posibilități de conlucrare pașnică între toți băneștenii, comuna e roasă încă de temeri și disensiuni.

Gurile rele spun multe, vrute și nevrute, mici legende care au probabil, ca de obicei, cîte un grăunte de adevăr. Ce i se reproșează în fond primarului? Că a vindut teren fără temei legal, ba chiar uneori preferențial. E drept, teren s-a vindut, însă aici chestiunea pare deja lămurită. Că au cumpărat pămînt și oameni din afara comunei (exemplul soților C-tin și Sanda Uricaru din București sau al d-lui Dumitru Mitache, din Cîmpina), asta e o aceeași Mărie, cu o altă pălărie. Că au existat reclamații privind cele circa 500 de cereri „cusute la dosar”, fără chitanțe, cereri pentru instalarea de posturi telefonice (nu mai departe sesizarea făcută Oficiului Postal Cîmpina de d-nă Elisabeta Scheps), e iarăși o problemă care ține practic de „bucătăria” comunei. Că a fost necesară scoaterea la licitație (fără strictă respectare a legalității) a unor bunuri provenite din străinătate ca ajutoare, din nou este discutabil, chiar dacă astfel s-a dotat — bine! — o grădiniță. Că restul de

ajutoare nu a fost împărțit echitabil, sau că nu există (de ce?) o evidență exactă a acestei împărțeli, încă se mai poate cerceta. Chiar și puțul forat din banii statului pe terenul propriu al primarului reprezintă o chestiune delicată, ce poate fi speculată piezis. A fost generos primarul sau statul? Însuși conflictul între preotul comunei și conducerea primăriei reprezintă și el, desigur, o rană încă deschisă. Dacă s-au comis fapte ilegale și, mai ales, dacă ele pot fi probate, ei bine, cei ce pot aduce dovezi sînt dator să facă acest lucru — acolo unde trebuie: în fața justiției —, nu să cîrtească la înfinit, sperînd să facă alții ordine în propria lor obște. În fond, nu cîștigi un război dacă nu-ți porți.

Sus în deal e-o casă...

Cea a d-lui Nițu Gheorghe, așezată pe o colină mai retrasă, spune prin înfățișare cîte ceva despre însuși proprietarul ei. În bătaia vînturilor, impresiionantă vilă a domniei sale reține atenția prin iscusința proporționării, prin bun gust și design. Totul e la granița dintre lux și decență. Milioanele zidite aici nu pot face nicicum obiectul investigațiilor noastre. Cele 6—7 camere, mobilate cu discernămint, gospodăria îndestulată, cele două „Mercedes-uri, un VW-Golf” și o camionetă, dogii superbi ce pătrulează în voie prin curte, toate laolaltă definesc bine trăsăturile capitalistului care se proclamă astfel, chiar dacă, privit din alt unghi, domnia sa nu e decît un om practic.

Cu siguranță, avem nevoie de oameni înstăriți. Cu siguranță, așa se naște competiția. Dacă totuși nelipsitele guri pizmașe caută asiduu nodul în papură, nu e de mirare. Va mai trece multă vreme pînă cînd falsa idee de echitate și numitor comun se va stinge în umbra proaspăt apusei dogme rosii. Drumul de la „bine” în spre „mai bine” presupune, evident, fie că e vorba de sat, comună sau oraș, asumarea conștientă a marjei de hazard, a propriilor chemări, a inventivității. Dar, dacă unii sînt supărați pe primar că are mai mult, să fie, oare, în stare primarul să se supere pe ziarist că știe mai mult?

CRISTIAN PAVEL

În căutarea adevărului despre 13-15 iunie

DULCE CA MIEREA
E GLONȚUL PATRIEI

Datorită situației haotice și izbucnirilor de violență Molotov organele de ordine s-au considerat perfect îndreptățite să impună oameni. Uciderile sînt acoperite legal. Șinge pentru liniștea noastră.

VALENTIN GABRIELESCU

„Pînă la ora actuală s-au înregistrat 6 decese: 4 de glonț, 1 prin înjunghiere, 1 infarct. Toate s-au produs — cu excepția atacului de cord — în 13 iunie. La noi nu s-a prezentat nimeni pentru a reclama moartea cuiva ca urmare a evenimentelor din 14—15. În ceea ce privește cimitirul Străulești II nu am putut stabili probe că neidentificații înmormîțați acolo sînt persoane decedate în timpul agresiunilor minerești. Procuratura e singura în măsură să acționeze. E adevărat totuși că deshmărările și cercetările amănunțite ar fi fost obținute dacă majoritatea membrilor Comisiei ar fi pretins aceasta cu insistență. Oricum e neîndoielnic că în 14—15 au murit zeci de oameni bătrîni, ca la cutremur, victime ale terorii psihice.”

MIHAI RUVA — SENATOR P.N.L.

„Guvernul a întocmit un comunicat prin care atenționa Comisia că nu și-a încheiat lucrările în termen, deși nu fusese stabilit nici un termen în momentul în care am început să funcționăm. Pentru ziua de 13 iunie Poliția Capitalei, Procuratura, Ministerul de Interne și S.R.I. au trimis materiale stufoase (omîțind totuși să alăture inventar și procese verbale pentru cele confiscate dimineața în Piața Universi-

tății). În ceea ce privește 14—15 iunie, materialele primite sînt mai mult interpretative. De exemplu episodul Măgurele nu este detaliat, ci comentat ca o situație de excepție datorită căreia reținuții au fost cazați în locuri în condiții improprii. Alt aspect care ne-a preocupat este cel al modului în care s-au făcut reținerile. Organele în drept pretind că i-au protejat pe bucureșteni de mineri, omîțind să amintească faptul că minierii au efectuat arestări. Pe de altă parte se pare că cetățenii maltratați la Măgurele nu au înaintat plîngerii Procuraturii militare deoarece noi n-am primit de la Procuratura generală informații referitoare la anchetarea celor care s-au făcut vinovați de cercetare abuzivă asupra arestaților. Nu s-a specificat nici că sînt, nici că nu sînt asemenea situații și atunci Procuratura se consideră în regulă. Nemulțumirea noastră se datorează golurilor de informație prin care se caracterizează rapoartele celor trei instituții. Oricum, în comunicatele prin care ne-au răspuns le-a venit ușor să deplaseze discuția din zona relațiilor Comisie parlamentară — organe de stat spre zona politică pentru că declarația era semnată de membrii multihulitei opoziții.”

RADU CIUCEANU

„Raportul pe care l-am înaintat Parlamentului va fi prezentat atunci cînd va fi inclus în ordinea de zi. Sperăm ca aceasta să se întîmple cît mai curînd. Ceea ce se va citi acum nu constituie decît preliminarul; va urma și o prezentare a documentelor dosarului care ne-au prilejuit concluziile. Încă așteptăm date de la S.R.I. și Procuratură și credem că, în măsura în care le vom primi, acestea vor contribui la tonificarea punctelor noastre de vedere.”

OLTEA MUTULESCU

Un primar de milioane

„La noi a ncolțit sămînța
Pusă-n brazdă la Săpînța!”

Furia modelelor a reușit să bulverseze pe mulți. De sus în jos sau de jos în sus, la toate nivelurile, s-au căutat cu obstinație felurite căi de salvare, de ieșire din impasul economico-social. Puțini însă par să știe cum trebuie acționate pîrghiile simple și sigure ale renașterii: discernămintul, inteligența nativă, flerul, riscul bine precumpănit.

„La noi a ncolțit sămînța / Pusă-n brazdă la Săpînța!” — obișnuiește să spună fără falsă mîndrie dl. Nițu Gheorghe, primarul comunei prahovene Bănești. Foarte adevărat: aici, peste tînda renăscută a așezării, se trezește încet (dar sigur!) instinctul atrofiat al proprietății. La Bănești, capitalismul intră în casele gospodărilor pe ușa din față, ușa oaspeților de seamă. Primarul Nițu Gheorghe, om cu simțurile treze, știe asta și luptă pentru asta. Ceea ce, credem noi, nu e puțin lucru.

„Țin la scaunul ăsta ca la ziua de ieri!”

În Primărie, totul pare a fi într-o bună rînduială. Dl. primar, bărbat în putere, puțin trecut peste 50 de ani, răsfoiește dosare între două apeluri telefonice. Sună C.A.P.-ul, Cîmpina, județul, sună cei cu probleme. Dinsul își ia un oarecare răgaz să stăm de vorbă.

„În ianuarie, de comun acord cu cei din comună, am trecut la vînzarea unor loturi de pămînt. S-au vindut

din terenurile C.A.P.-ului circa 8 hectare, la un preț rezonabil de 10 lei/m.p. A fost un entuziasm general. În felul acesta am găsit și soluția de a plăti oamenii care lucraseră la C.A.P. Cu cei 800 000 de lei rezultați din vînzarea pămînturilor și cei 600 000 lei de pe urma cartofilor vinduți, am reușit să achităm oame-nilor lichidarea restanță pe doi ani în urmă. S-a născut și ideea creării unui cartier al tineretului, în care cele peste 80 de familii tinere (familii care nu aveau unde să-și ridice gospodăria proprie) să-și poată da măsura energiei lor. Discutasem cu ministrul de atunci al agriculturii, dl. Victor Surdu, ne pusesem în temă, aveam acceptul oamenilor... E drept, nu a existat nici un temei legal, scriptic, însă intenția noastră, zic eu, a fost salutară. Au existat discuții multe; circotașii s-au pus pe dată să comenteze, să bombăne. Important e că nu am dat înapoi. C.A.P.-ul, urmează a fi cu totul desființat și ne gîndim să constituim o asociație agricolă puternică, pe principii de strictă proprietate. Am înființat o secție de gaterie-tîmplărie de 450 m.p., prima centrală telefonică din comună, cu o capacitate de 600 de posturi, am pus la punct biblioteca locală, am refăcut și renovat școala și grădinița, am reușit să forăm pentru săteni un puț de 313 m adîncime, am „plombat” asfaltul din comună, am rînduit o grădină de zarzavat de 18 ha., am stabilit întinderea izvoazului destinat pășunatului, am subvînțuit echipa de fotbal, ajunsă în județ pe locul al

Securiști și la Paris?

STATELE UNITE ȘI RĂZBOIUL DIN GOLF

Statele Unite au o bogată experiență a războaielor purtate la mari distanțe de teritoriul propriu. A fost al doilea război mondial, cu cele două teatre principale ale lui, Europa și Pacificul, după care au fost Coreea și Vietnamul, ca să le menționăm doar pe cele mai importante. Mai ales ultimul din războaiele purtate astfel, cel din Vietnam, a creat în rândurile unei părți a populației Statelor Unite un fel de stare de spirit anti-războinică, adică, ce să căutăm noi pe coclauri străine, de ce să ne moară copiii acolo, de ce să ne cheltuim noi banii, pentru ca la urmă, în nu știm ce stat, să nu fie cutare individ, ci cutare, să nu fie un anumit partid, ci altul. N-ar fi mai bine pentru toată lumea, n-ar fi America mai bogată și mai puternică, dacă și-ar vedea liniștită de treburile ei și nu s-ar băga peste tot?

Administrația americană știe însă ea ce știe. În Coreea a fost un fel de meci nul, în Vietnam — un eșec sau aproape, dar și într-un loc, și în altul, participarea americană a fost inevitabilă — era în joc soarta lumii civilizate. Cu atât mai mult era inevitabilă campania din Golf, în curs de desfășurare, fiind vorba de a reprimă un ocupant. Probabil că toate celelalte motive care s-au dat începerii de către Statele Unite și aliații ei a războiului împotriva lui Saddam Hussein — petrolul Golfului, importanța strategică a regiunii, amenințarea unui Irak puternic, deținător virtual al bombeii atomice, dorința de a se menține la conducerea jocului în Orientul Mijlociu și de a nu-l lăsa pe sovietici să preia inițiativa — sunt reale, însă de departe motivul numărul unu este cel declarat: alungarea unui agresor dintr-un teritoriu ocupat prin forță. Dacă Statele Unite n-ar fi intervenit, echilibrul pe glob ar fi fost sfârșit, pacea de după cel de-al doilea război mondial ar fi luat sfârșit.

Într-o discuție acum durată războiului, de ce nu s-a terminat în câteva zile, cât va mai ține — săptămâni, luni, ani. Așadar, de ce n-a fost un blitz-krieg? Pentru a răspunde, cred că pot fi luate în considerație trei posibilități. Mai întâi, varianta că nici nu s-a mizat pe un război fulger, că nu s-a avut în vedere așa ceva, întrucât și în legătură cu această chestiune există o mare diferență între opinia și dorința omului de pe stradă și datele reale ale problemei, pe care le au la îndemână numai oamenii de meserie. Aceștia din urmă știu că niciodată până acum nu s-a câștigat un război numai cu aviația, că pentru a trânza victoria într-un război trebuie să intre finalmente în funcțiune trupele terestre. Totuși, o victorie rapidă ar fi fost posibilă, dar nu prin înfrângerea propriu-zisă a inamicului pe cimpul de luptă, ci prin capitularea lui ca urmare a descurajării produse de aviație. În războiul de care ne ocupăm, cel din Golf, se pare că descurajarea aceasta nu s-a produs, sau nu s-a produs încă, fie din cauză că Saddam se bazează încă pe forțe importante, inclusiv pe o armă secretă, fie din cauza fanatismului — cu Allah înainte, orice-ar fi, la luptă hotărâtă pentru gloria profetului, până la ultimul om.

A doua posibilitate ar fi că, de fapt, s-a urmărit o victorie rapidă, în 8-10 zile, însă că ea n-a putut fi obținută, întrucât forțele irakiene s-au dovedit mai puternice decât se estimase la început. De unde și cronicizarea conflictului.

În sfârșit, mai există o ipoteză: că Statele Unite (și aliații ei) ar fi putut să obțină o victorie fulger, însă n-au vrut s-o facă, din considerente militare. Astfel, se afirmă, S.U.A. sunt interesate ca războiul să țină un anumit timp, pentru a putea să-și experimenteze bine ultimele tipuri de armament. Fiindcă una sunt testările de fabricație, în poligoane, și alta cele într-un război adevărat, război care, pentru perfecționarea armamentului, reprezintă o adevărată mană cerească. Să fie oare, în prezent, Irakul un poligon viu și natural? Mersul războiului de acum înainte ne va da răspunsul.

ION D. GOIA ■

Bărbatul fuma. Firește, „Gauloise“. Așa cum știm că trebuie să fie din numeroasele filme dedicate acestei profesii, țigara părea lipită de buza, în colțul stâng al gurii. Chiar și biroul său din Rue des Saussaies semăna cu un decor de film: tapete rupte așternute pe pereți, cutii de carton, pline cu documente, îngrămădite în colțuri. Deasupra mesei de lemn atârna un bec care îl orbea pe vizitator, un reporter american. Acesta dorea să obțină de la Ministerul de Externe o acreditare. Însă, funcționarul părea să fie interesat mai mult de cariera vizitatorului său, de veniturile acestuia și de situația lui familială. Înainte de a putea să-și înceapă activitatea, americanul, ca oricare alt corresponsent străin, relevă revista „Der Spiegel“, trebuie să satisfacă „curiozitatea“ renumitului oficiu „Renseignements généraux“, caracterizat de revista germană drept „un sector al poliției destul de straniu pentru o democrație occidentală, a cărei dorință de cunoaștere este de nepotolit“.

Acest serviciu secret este utilizat drept „o armă politică multiplă de către guvern“ („Der Spiegel“). Cei 3900 de agenți ai săi oferă analize cu privire la atmosfera politică din țară, îi supraveghează pe cei din opoziție și ascultă telefoanele, îi urmărește pesindicalisti și pe cei bănuți de activități teroriste, se ocupă de toți cei care ar putea să facă viața grea guvernului. Unitatea a fost creată în urmă cu 50 de ani în perioada regimului de la Vichy și este, după opinia lui François Léotard, figură marcantă a opoziției conservatoare, un fel de poliție politică „nedemnă de o democrație“. „O țară modernă nu are nevoie de o poliție specială care să-i spioneze pe politicieni și care să asculte pe la uși.“

Însă, la fel ca predecesorii săi nici ministrul de interne socialist, Pierre Joxe, nu vrea să renunțe la acest serviciu de informații. El consideră datele și analizele care îi sunt prezentate zilnic, la ora 18, drept „indispensabile“. Însă, de când mijloacele de informare în masă franceze fac aproape zi de zi dezvăluiri cu privire la metodele utilizate de agenți, politicienii de opoziție, dar și o parte dintre socialisti, cer desființarea acestui serviciu, despre cartierul general de la Paris, despre

care revista de stînga „Nouvel Observateur“ afirma că este „un mic apendice al unei obscure Securități“.

„Guvernele vin și pleacă“, scrie și revista „Le Point“ despre „Renseignements généraux“ (RG), „dar metodele rămîn și o dată cu ele scandaluri care aruncă dintr-o dată democrația franceză în tabăra republicilor bananiere. Una este să urmărești asociațiile teroriste și alta să doarești să te erijezi în postura de Big Brother“ (în traducere, Marele Frate, sintagmă utilizată pentru a desemna supravegherea cu mijloace sofisticate a persoanelor). Într-o afacere a fost declanșată de inspectorul Jean-Marc Dufourg, 35 de ani, după ce a afirmat într-un interviu că a primit de la unul din șefii săi ordinul de a introduce în anturajul fostului ministru de justiție, Pierre Arpaillange și al lui Philippe Guillaume, președintele posturilor de televiziune de stat Antenne 2 și FR 3, homosexual, pentru a-l compromite pe acesti oameni.

Dufourg a dezvăluit această afacere murdară a RG, din răzbunare, deoarece fusese suspendat din funcție cu puțin timp înainte. Șefii îl reproșaseră că în cursul urmăririi pastorului baptist Joseph Doucé, care era bănuț de comert cu literatură pedofilă și afaceri cu prostituții copii, a utilizat metode brutale de cow-boy. Mai mult chiar, pastorul respectiv, conducător al unui „Centru al lui Hristos eliberator“, înființat pentru a se ocupa de recuperarea homosexualilor, sado-masochistilor, travestiților și pedofililor, a fost răpit la 19 iulie din locuința sa. Unul din cei doi răpitori ar fi fost polițist și bănuțelile s-au îndreptat spre Dufourg.

La mijlocul lunii octombrie, un călăugar de ciuperci a descoperit în pădurea Rambouillet, cadavrul aflat într-o stare avansată de descompunere al pastorului. Însă, cel care a fost desemnat de RG pentru a-l urmări pe Doucé, negă orice participare la răpire și susține că în acel moment se afla într-o suburbie a Parisului în urmărirea unui traficant de droguri. Poliția criminalistă se întreabă dacă în cazul pastorului este vorba de o participare a oamenilor de la RG sau Dufourg a angajat colaboratori din lumea interlopă care s-au dat drept polițiști?

Un lucru este sigur: agentul secret nu a acționat deloc cu mînși în cursul acțiunilor sale. Linia telefonică a librăriei „Autres cultures“ condusă de pastor și centrul amintit erau ascultate fără aprobare judecătorească. Atunci cînd Dufourg a avut nevoie de un om care să urmărească activitățile pastorului, el l-a șantajat să facă acest lucru, pe un cunoscut mai vechi al său. Acesta a promis să colaboreze, însă nu s-a prezentat la data convenită, ceea ce l-a determinat pe Dufourg să se ducă noaptea, pe la ora 1, la locuința recalcitrantului său spion și să sune îndelung, circa o jumătate de oră pentru a i se deschide și a cere socoteală. Deoarece nimeni nu a deschis, Dufourg a început să tragă cu pistolul său Magnum 357 prin ușă, pentru a-l intimida pe cel ce-l refuza colaborarea.

Presiunea a fost atât de mare încît cel de după ușă și-a tăiat venele, vecinii reușind să-l salveze cu greu. Superiorii lui Dufourg pretind că au aflat despre metodele utilizate de agentul lor abia o săptămînă mai tîrziu, în urma apariției unui articol pe această temă în ziarul „Libération“. Apoi toată lumea a început să facă dezvăluiri: Dufourg s-a confesat ziarului „Le Figaro“, conducătorul televiziunii pe care trebuia să-l discrediteze agentul RG a precizat într-un interviu, acordat ziarului „Le Monde“, că nu are defel porniri homosexuale. Deputatul conservator, François D'Aubert s-a grăbit să profite de ocazie arătînd că după zece ani de cînd se află la putere socialiștii „cred că-și pot permite orice“ și a opinat că acest scandal lasă să se întrevadă lacune morale la nivelul guvernărilor.

Noi și noi detalii privind activitatea serviciilor secrete au ajuns să-i pună pe gînduri pe francezi. Pentru că, după cît se pare, specialiștii RG supravegheau, printre altele, pe crupierii de la cazinouri și pe cei ce ocupă ilegal case, se interesau îndeaproape de ambasadele statelor mai puțin prietene și urmăreau pe imigranții ilegali. Metode similare a utilizat și Dufourg. Și din această cauză el este nemulțumit de atitudinea șefilor săi. Pentru că nu a făcut altceva decît să procedeze „normal“!

DANA PIRVU ■

Printre cele mai noi și spectaculoase tipuri de nave de luptă se numără și aeroglisoarele, interesînd specialiștii militari prin două dintre calitățile lor deosebite: viteză excepțională (80 de noduri, adică o medie de 185 Km/h) precum și capacitatea lor de a transporta mai multe mii de tone. Un argument în plus îl constituie faptul că sînt foarte puțin vulnerabile (în raport cu navele de tip clasic) față de mine și torpile. În dotarea marinei americane există navele de tip N.E.S. de 3000 t, viteză de 80 de noduri, putînd să ia locul fregatelor și escortoarelor în luptă anti-submarin. Sovieticii posedă și ei nave de acest gen, de mai mici dimensiuni (în jur de 300 t), cu o lungime de 47 m, echipate cu rachete mare-mare și mare-aer din categoriile SS-N-13, SS-N-14.

În materie de submarine, interesante sînt, afirmă experții militari, nu atât performanțele în sine ale navelor, ci perfecționările absolute spectaculoase în privința armamentelor aflate în dotare, precum și a mijloacelor de ascultare electronică. De aceea, vă rugăm să ne permiteți o scurtă rememorare a tipurilor de rachete care se află pe aceste submarine. Submarinele sovietice au în dotare grupuri de 20 de rachete de tipul SSN-20 care

au cîte 12 ogive fiecare, raza lor de acțiune fiind în jur de 6500 Km. Un alt tip de rachetă folosită este cea de croazieră, SS-N-19, bătaie la 500 Km, precum și SS-N-21 cu raza de acțiune peste 3000 Km. Americanii posedă submarine armate cu rachete Polaris, seriile A2 și A3 cu o bătaie de 2800 și respectiv 4600 Kg, racheta

spre exemplu, Ohio (SUA), greutate 16764 t la suprafață și 18750 t în imersiune, armament standard 24 de rachete tip Harpoon fiecare cu 3 ogive cu o rază de 7500 Km. Mai există apoi submarinele nucleare lansatoare de rachete, cel mai mare din lume fiind sovieticul Taifun (operațional din 1980), 170x24 m, 20000 t la suprafa-

te, greutate 16764 t la suprafață și 18750 t în imersiune, armament standard 24 de rachete tip Harpoon fiecare cu 3 ogive cu o rază de 7500 Km. Mai există apoi submarinele nucleare lansatoare de rachete, cel mai mare din lume fiind sovieticul Taifun (operațional din 1980), 170x24 m, 20000 t la suprafa-

te, greutate 16764 t la suprafață și 18750 t în imersiune, armament standard 24 de rachete tip Harpoon fiecare cu 3 ogive cu o rază de 7500 Km. Mai există apoi submarinele nucleare lansatoare de rachete, cel mai mare din lume fiind sovieticul Taifun (operațional din 1980), 170x24 m, 20000 t la suprafa-

Un secol la sfîrșitul său

Nave și submarine de luptă (2)

A2; o greutate de 12000 Kg și atîngînd o viteză de 16000 Km/h, ambele tipuri de rachete intrînd în categoria „rachete strategice“. Submarinele franceze dispun de varianta „submarin-mare“ a celebrei rachete Exocet, în acest caz varianta SM-39, viteză de peste 2000 Km/h, prevăzută cu stratoreactor, raza de acțiune peste 180 Km, absolut remarcabilă prin precizia cu care își atinge țintele în absolut orice condiții atmosferice.

În terminologia militară se disting mai multe categorii de submarine. În primul rînd cele clasice, așa cum este,

ță și 29000 t în imersiune, are în dotare rachete SSN-20, fiecare cu cîte 12 ogive. Există apoi submarinele nucleare de atac cum este francezul Emeraude, dat în folosință în 1988), viteză pînă la 25 de noduri, coboară la peste 300 de metri, echipaj de 70 de oameni, printre puținele nave care pot avea pînă la patru tipuri de rachete diferite printre care SM-19 cu schimbare de mediu și torpile ghidate prin cablu.

Printre marile noutăți în domeniu se numără submarinele sovietice din clasa MIR (1 și 2) a căror testare a

CRISTIAN UNTEANU ■

„A doua revoluție, adevărata revoluție”

„Mișcările i-ar fi de folos mai degrabă un Hitler mort decât unul viu” — aceste cuvinte primejdioase circula deja din gură în gură. „Jos marioneta” — strigau extremiștii. Era cerută a doua revoluție, cea adevărată. Hitler nu era decât Precursorul, sfântul Ioan Botezătorul al Mișcării. Era așteptat adevăratul Führer. Era oare Roehm? Așa cum, după Kerenski, adevărata revoluție rusă nu se născuse decât odată cu Lenin, Hitler nu era oare numai un fel de furier, repede uitat, al adevăratei revoluții germane care nu începuse încă?

Unii spuneau că Hitler trebuie eliminat. Să fie închis undeva, scos de sub influența cercului său de reacționari, cereau alții. În primăvara anului 1934, totul era din nou pus sub semnul întrebării. Primejdia reacțiunii crește vertiginos. „Totul s-a terminat, dacă Adolf nu intervine” se afirma în cazarmile trupelor S.A. În acel moment, în mediile revoluționare ale trupelor S.A., poate nici unul dintre șefii naștiți nu însemna atât de puțin ca Adolf Hitler.

Își mai păstrase oare prestigiul pe lângă prietenii săi „reacționari”? Ținusem o cuvântare, în primăvară, la o asociație minieră din Essen, în fața unui grup reprezentând industria grea.

Am văzut cât de profund erau descurajați de situația politică. În conversațiile avute se auzea mereu aceeași pângăre: „Ne duce de ripă”. Puțin mai târziu, generalul von Brauchitsch, astăzi generalisim, a venit la Danzig să mă vadă. A protestat cu violență împotriva politicii jumătăților de măsură.

Hitler era izolat, fără nici un fel de sprijin într-un grup sau în celălalt.

Ce voiau exact partizanii care doreau a doua revoluție? Hitler își cunoștea bine camarazii de partid. „Există unii oameni pentru care național-socialismul nu înseamnă altceva decât un loc la masa cu bucate, în marile afaceri și o viață ușoară”. Acest ideal nu dispăruse odată cu republica de la Weimar. În ceea ce-l privea, Hitler n-avea de gând să procedeze ca în Rusia, adică să extermine fizic pe toți membrii vechii clase avute. Dimpotrivă, voia să-i silească, prin toate mijloacele, să contribuie la edificarea noului Germanii.

Nu-și putea permite să lase, așa cum o făcea Rusia sovietică, un popor întreg să vegheze în mizerie și foamete. Capitaliștii de dinainte de război trebuiau să se simtă fericiți că au scăpat cu viață. Urmău să fie înspăimântați, ținuți mereu cu sufletul la gură în așteptarea unor noi primejdii, într-un cuvânt domesticiți. Credea cineva că va renunța la această plăcere doar

pentru a se lupta cu niște așa-zisi veterani și cu extremiștii ambițioși ai partidului?...

Hitler știa foarte bine că fiecare nouă fază a unei revoluții necesită schimbarea echipei de conducere. Cel de-al doilea val al nazismului va aduce deci la putere oameni noi. Oare asta nu însemna chiar și propria sa dispariție precum și a cercului său de prieteni? Dacă lăsa în libertate masele populare, oare avea să mai țină în mână friele puterii? Lui Hitler îi era frică de mase, în ciuda „bailor de public” de la adunările publice. Era înspăimântat și de propriile sale trupe. „Elemente iresponsabile tind să distrugă acum întreaga mea muncă de construcție” — striga Hitler. „N-am să las ca tot ce am făcut să fie distrus nici de stînga, nici de dreapta”.

A făcut să circule zvonul că elemente de proastă condiție din interiorul propriului său partid, trădători vinuți burgheziei național-germane, emisari ai Moscovei, și-au dat mina pentru a face o așa zisă „a doua revoluție” pentru a-l răsturna de la putere. Era un

gînd pe care-l mai avusese deja și care-l urmărea din ce în ce mai tare. Nehotărît se întreba dacă venise clipa potrivită pentru a lovi. Pe de altă parte, își dădea seama că dacă ar fi lovit spre stînga, risca prea mult spre dreapta (cel puțin în cazul că n-ar fi avut adversari cu totul inexperimențați), devenind ostacolul mediilor conservatoare, agentul lor în mediile revoluționare, cel care urma să potolească masele revoltate.

Hitler a așteptat mult, înclinînd mai degrabă către „o a doua revoluție”, în fruntea extremiștilor din partidul său, mulțumindu-se astfel cu o autoritate fictivă, lăsînd pe mai târziu momentul cuceririi adevăratei puteri... Și totuși Hitler și-a gîndit foarte mult hotărîrea: sigur nu era vorba despre o improvizație. Și decizia lui a dovedit că era superior, în clarviziune și prevedere, nu numai prietenilor săi din partid, ci și adversarilor săi conservatori și conducătorilor din Reichswehr.

Seleție și traducere de
CRISTIAN UNTEANU

Un om în... derivă?!

„Sînt un urmaș comunist al lui Iisus Hristos” (II)

ÎN MOMENTUL ÎN CARE AM INTRAT ÎN PARTID, NU AM FĂCUT-O PENTRU A FI ÎMPOTRIVA OAMENILOR. DĂCĂMA POATE CINEVA, AZI, NUMI COMUNIST — SÎNT UN URMAȘ COMUNIST AL LUI IISUS HRISTOS: PE MINE COMUNISMUL M-A AJUTAT SĂ IES DIN IESLE, DIN STAREA DE SLUGĂ ȘI SĂ AJUNG CEEA CE AM AJUNS. NU SÎNT OBÎȘNUIT SĂ VORBESC CU CAPUL ALTUIA, CI NUMAI CU CAPUL MEU. GENERALUL TĂURĂSCU A FOST UN OM EXTRAORDINAR. „CUM, TATA, ȘI TU EȘTI CU NOI...?” PRIN COMUNISM UNII AU ÎNȚELES O OALĂ, O CRĂȚIȚĂ COMUNĂ, SĂ NE ÎNTOARCEM LA COMUNA PRIMITIVĂ UNDE TOATĂ LUMEA TRĂIEȘTE LA GRĂMADĂ: UN FEL DE TALMES-BALMES. PREȘEDINTELE ILIESCU ESTE UN OM DE VALOARE, MINERII NU TREBUIAU ÎNSĂ SĂ VINĂ ÎN BUCUREȘTI ȘI NU POTI CONFUNDA MINERII CU NATIUNEA ROMÂNĂ. DIN PUNCT DE VEDERE MARXIST, ACUM, CA PRIVATIZAT, EU NU FAC NIMIC. FAC TOTUL ÎMPOTRIVA MARXISMULUI!

X

„În anul 1971, la Sala Palatului din Capitală are loc prima consfătuire pe țară a primarilor. Teodor Chicinaș este invitat în prealabil să ia cuvîntul: asta înseamnă că trebuie să scriu un text („era vorba, printre altele, de contractul colectiv de muncă și alte aberații, despre CAP-uri... ori, în România, oamenii nu trăiau neapărat bine, în CAP-uri, iar eu am ținut să spun asta), nu numai ca primar, dar și ca posesor al Ordinului Muncii clasa a III-a!... Textul este văzut, în prealabil, de către cei de la județ. Aceștia, speriați de conținut, i-l dau, spre „refacere artistică”, lui... Nicu Pirvu, prietenul lui Chicinaș: care îl anunță imediat pe primar de sarcina primită. Chicinaș îi spune să-și facă „datoria”, ia apoi textul „prelucrat”, urcă la tribuna și dă curs... textului său, cel inițial („eu nu sînt obișnuit să vorbesc cu capul altuia, ci numai cu capul meu”). Immediat apoi, este chemat de urgență în culisele sălii („am început să tremur, mi-au transpirat pantalonii pe mine!”). Cei aflați în sală — a aflat apoi — nu mai credeau că se va mai întoarce: textul conținea niște idei ce erau în contradicție cu Lenin: în legătură cu planul cooperăției...! După un spectaculos suș, începea decăderea.

Peste un an, era numit primar în Deta („la venirea mea aici nu am fost acceptat, cei mai mulți-mă considerau o venitură; cunoșteam doar doi oameni, pe Pascu, secretar la consi-

liu, și pe fostul primar, Anițoiu, îmi fusese profesor la școala de partid din Timișoara”). La început este greu, apoi oamenii se obișnuiesc, ba chiar încep să-l iubească pe „trăsnitul” de Chicinaș care, iată — dincolo de sarcinile sale stricte, de primar — înființează și o echipă de teatru locală, inaugurează o tabără de sculptură și pune sub execuție și o uriașă firmă luminoasă cu neon, în mai multe culori, întrucît Deta beneficiază de gaze naturale (biogaz? !), ce țîșnesc din cele două bazine ale strandului termal „LEBEDELE”. Teodor Chicinaș devine popular peste noapte.

Este prea mult! Printr-o dispoziție a Cabinetului 2, județeană de partid primește „indicația” de a-l promova în funcție: la 1 februarie 1989 este numit la Șcheia de producție Petrolieră Timișoara. Printre motivele „desprimarizării”, se numără acum, dict-o dată, și faptul că s-a despărțit de nevastă (fără a divorța!) și că este certat cu doi dintre copiii săi: Dora, 22 ani, măritată cu un ungur, și Teodor Laviniu, 18 ani, care încercase să treacă granița în Iugoslavia în câteva rinduri. Într-un regim totalitar — în orice dictatură! — întotdeauna, cînd vrei să-l distrugi pe cineva, cauți să-i descoperi niscaiva fisuri în viața personală, cu atît mai mult cu cît tu, acuzatorul, te prezinți a fi un monument de cinste, corectitudine și, mai ales, capacitate profesională... nu-l așa?!

„Chicinaș s-a aflat, și se află, în cele mai bune relații cu fostă sa ne-

vastă — se ajută reciproc, moral și material, atunci cînd este cazul: copiii sînt, iată, împreună cu el: cu actualul proprietar al „Strandului termic LEBEDELE”; marea Revoltă din Decembrie 1989 l-a găsit pe străzile Timișoarei, unde și-a întâlnit mai înții flica, pe Dora, cu care nu vorbea de doi ani de zile — fata trăsese sirena, împreună cu doi colegi de la I.A.R., dînd alarma, să iasă muncitorii în stradă — „Cum, tata, și tu ești... cu noi?!” (și Dora, aflată alături de noi, zîmbește, în timp ce tatălui îi dau lacrimile). De băiat nu știa încă nimic („nu vroiam decît atît: să-l știu viu!”), apoi a aflat și l-a scos de la batalionul de grăniceri din Deta, îl trimisese înapoi sirbil, prin Stomora-Moravița, cu cătușă la mîini... („Horia, crede-mă, tu mă poți crede: toată viața mea, de acum încolo, nu înseamnă decît 15-25 Decembrie!”).

„Am aflat, de la mai mulți cetățeni, că oamenii Detai l-ar dori din nou primar pe Teodor Chicinaș, și i-o spun (cîră chiar și în Timișoara o versiune în acest sens). Nu răspund imediat și nici nu pare prea încîntat de idee... Totuși: „Sînt bătrîn, nu știu... sau nu știu dacă mai sînt tînăr. Oricum, dacă — eu zic că prin absurd! — mi s-ar propune așa ceva, poate că aș face-o, dar cu o condiție: să se facă o adunare cu toți oamenii din Deta, iar dacă nu va exista nici măcar unul singur care să spună NU, atunci, da... mă înham din nou, dar nu mai las strandul ăsta!”. La „LEBEDELE” intenționează să schimbe absolut totul, să renoveze cabanele motelului, să pună la mese, seara, luminări în cupe, să aducă un sticlă din Tomești care să facă „la vedere” turiștilor mici suveniruri din sticlă, eventual să amenajeze și o minitipografie, în același sens, are gaze naturale la discreție, pentru topitul sticlei, și mai poartă în el, slavă Domnului, ceva din tipograful care a fost odată... Carnetul de partid și l-a rupt demult, a purtat doar așa, ca o stranie amintire, prima filă — nu ezită absolut deloc să mi-o facă, pentru reproducere, cadou. „Ca primar am cîștigat 4000 lei lunar, în petrol am mai

primit 600, acum, ca privatizat, pot cîștiga 7000 lei lunar — pot și mai mult, dar cîștit, nu! — fără să jecmănesc pe nimeni. Și-mi ajunge!”.

„Măi, Chici, la ora actuală cum vezi tu comunismul?!”.

„O mare timpenie! La ora actuală. Comunismul nu a ajuns acolo unde îl gîndisem eu, iar dacă mă poate numi cineva, azi, comunist — sînt un urmaș comunist al lui Iisus Hristos; pe mine comunismul m-a ajutat doar să ies din iesle, mî se pare că ți-am mai spus asta...! Din punctul meu de vedere, comunismul, așa cum pormise și dacă nu era atacat, stricat de Lenin, Stalin, iar la noi de nenorocitul ăla — trebuia să fie o societate umanitară; a ajuns însă o societate împotriva umanismului însuși... Iar la putere s-au adunat tot felul de țîmpii!”.

„Este liniște deplină afară, palele acelea năprasnice de vînt în care am văzut, în noapte, risul vesel al lui Chicinaș mi se par, acum, un fel de vis straniu... banda continuă să „curgă” în interiorul radiocasetofonului... și îmi mai spune: Vezi, tu, dl. Iliescu... este normal să țin la el, chiar dacă a făcut și unele greșeli... dar pe cine să pui în loc?”.

„Eu nu am fost niciodată de acord că baza determină suprastructura, iar practica istorică a României a demonstrat acest lucru... Hait, c-am dat-o, Horia, pe politică!... Nu baza materială determină conștiința, cum susține marxismul — ci invers! Noi încercăm acum să trecem pe scheme capitaliste — economie de piață, etc. — și este foarte bine: acolo prin idei s-a format baza materială care există și pe care o învidiem.

„Tu, ca particular, ce faci acum din punct de vedere marxist?!”.

„Absolut NIMIC! Fac totul împotriva marxismului, sînt absolut împotriva marxismului!”.

HORIA PĂTRAȘCU

Personalități ale sportului:

Cristian Gațu

Patinoarul Complexului Olimpic. Frig și tribune goale: nu mai mult de 20 de spectatori. Meci de hochei, Steaua cu Sportul Studentesc. Am întâlnire aici cu Cristian Gațu, vicepreședintele clubului Steaua. Este parcă neschimbat. Aceeași alură de sportiv, un mers ușor, aceeași dragoste pentru sport și pentru oamenii care-i doresc un destin mai bun. Este deschis, apropiat și uit repede de temperatura de afară.

— Cum a fost 1990 pentru Steaua?

— Am pierdut în ultimul an 50 de sportivi foarte buni. Nu am forțat pe nimeni să rămână. De unii ne-am despărțit corect; alții au plecat prin subterfugii. Cele mai afectate sporturi, în afară de fotbal, sint baschetul, handbalul și rugbiul. Au plecat Marian Dumitru și Berbece, de la handbal, Cristescu și Roznovschi, de la baschet; Dumitrescu și Leonte, de la rugbi și mulți alții. Ultimul plecat, dar și cel mai important este Nicu Vlad, căruia i-am făcut un singur reproș: că am fi preferat să aflăm de la el că nu mai dorește să rămână.

Ne-ar fi jenă să vorbim

toemai noi de probleme financiare, dar este bine să știe că avem o bază materială precară: numai pentru 4 sporturi există condiții acceptabile de pregătire, și anume, pentru fotbal, scrimă, rugbi și gimnastică. M.Ap.N-ul ne ajută foarte mult, dar are și el un nivel posibil de subvenționare. Pentru celelalte 19 sporturi plătim și noi, ca toți ceilalți chirii extrem de mari. Dacă Steaua este în această situație, va închipuiți cum o duc alte cluburi. Sintem și noi în cădere, ca întreg sportul românesc.

În trecut trebuia să ieșim doar pe un singur loc, 1, de aceea nu se mișca mai nimic pentru noua generație. S-a creat o diferență prea mare

între lideri și următoarele nivele. Plătim acum aceste greșeli.

— Ce se va întâmpla în continuare, cu Steaua, cu sportul românesc?

— Vom continua, o vreme, să plătim pentru unele abuzuri și greșeli din trecut. Dorim să „jucăm” fair-play. Numai cine nu a fost în pielea noastră își poate închipui că am avut o viață roză. Nu era deloc ușor să fii „platformă” cuiva în acele condiții sau să te afli permanent la mijloc.

Ne-am propus să ne creștem sportivii, dar avem și noi nevoie de mijloace financiare pentru baza materială. Vom păstra numai acele sporturi pentru care avem șanse reale de a concura pe plan mondial. Un titlu de campion național nu înseamnă automat și valoare internațională. A fi chior în țara orbilor nu ne mai interesează.

Avem niște avantaje, este adevărat, dar ele nu prea au contat. Alții au dat mai mult și au câștigat. Problema nu e numai a noastră. Este vorba de viitorul sportului la noi. Trebuie să apară mai multe cluburi puternice, dar pentru aceasta este nevoie de sponsorizare. Sportul nu produce

practic decât reclamă pentru țară, dar ce reclamă, și asigură o generație nouă, viguroasă. E puțin? Noi credem că nu. Cine sint cei mai cunoscuți români în afara țării? Să vă spun eu: Ion Țiriac, Ilie Năstase, Nadia Comăneci. Doar câțiva oameni politici au pomenit de sport, și numai înainte de alegeri. Nu s-a înțeles că sportul are o mare importanță socială, că este un element stabilizator și că reprezintă o șansă mare de a face țara cunoscută în Europa sau în lume. Orice reclamă se plătește și în mod special aceea pentru țară. Fără un cadru legal din care să rezulte clar sprijinul guvernului, cointeresarea sportivilor, cointeresarea firmelor de a sponsoriza, prin politica impozitelor, așa cum se face, de exemplu în Italia, sportul românesc moare. Legea sportului trebuie să spună clar dacă dorim să ne facem cunoscuți în lume sau rămânem doar la o gimnastică de întreținere. Am uitat să muncim, deci și să gândim, ca și cum nu ar fi în joc generațiile următoare.

— Vă mulțumim, Cristian Gațu, și mult succes Stelei, la handbal, în C.C.E.!

MIHAI SANDOIU

BREVIAR

BASCHET. Dispute tot mai pasionante și rezultate neașteptate în campionatele naționale. După o serie în care a întrecut pe I.C.E.D. și pe Politehnica ELBA Timișoara, în etapa a 16-a (la masculin) Dinamo a năruit mitul invincibilității celor de la Universitatea Metalul Roșu Cluj (scor: 71-66) și are șanse serioase de a accede în play-off. O surpriză poate fi socotită și victoria înregistrată de Automatica A.C.R.O. în partida cu I.C.E.D. (90-82), ca și înfrângerea suferită de Steaua (în etapa a 15-a, însă) la Oradea în fața I.M.P.S. (84-88). În campionatul feminin surpriza s-a produs în etapa a 13-a: Metalul C.S.S. Rm. Vlcea — Universitatea C.S.S. Viitorul Cluj (prima înfrângere a clujencelor, 71-65).

VOLEI. În Superliga feminină, lidera, Universitatea C.F.R. Craiova a pierdut un singur set în întreg turneul (3-1 cu Rapid). Câștigând cu 3-0 în partidele cu Dinamo și Flacăra Roșie, rapidistele se mențin pe locul secund. În Superliga masculină (al doilea turneu), Steaua — Dinamo 3-0, iar gazdele (Elcond C.S.S. Zalău) obțin rezultate contradictorii: 2-3 cu Tractorul Brașov și 3-0 cu Universitatea C.F.R.

FOTBAL. Selecționata noastră secundă a câștigat „Gold Cup Jawaharlal Nehru” raportând 5 victorii și terminând o singură partidă la egalitate (1-1 cu Ungaria, marcatori Adrian Pigulea, respectiv Tibor Nagy). După ce au întrecut și China cu 2-0 (Marius Predatu a înscris ambele goluri), selecționabilii noștri s-au impus în finală în fața Ungariei cu 3-1. Au marcat: Răduț, Talapa (autogol) și Vlădoiu, respectiv Vaczi (din 11 m). ● UEFA a anunțat că antre-

norul bulgar Ivan Vutov a fost exclus pe o perioadă de 3 ani din toate competițiile europene pentru bruscarea arbitrilor la meciul Bulgaria

— Scoția disputat anul trecut la Sofia în cadrul preliminariilor C.E. ● În etapa a 21-a a campionatului belgian, în derbyul local de la Bruges, F.C. — Cercle 10-0! ● În urma înfringerii severe suferite în fața lui Olympique Marsilia (0-6, în etapa a 24-a), conducerea clubului F.C. Nantes a hotărât înlocuirea antrenorului Miroslov Blajevici cu Jean-Claude Suaudeau. Blajevici devine, astfel, cel de-al patrulea antrenor schimbat de la începutul sezonului ● Nici Bruno Giorgi, antrenorul echipei Atalanta, nu a avut o soartă mai bună: după trei înfrângeri consecutive el a fost înlocuit cu Pier Luigi Frosio. ● Michel Platini a demisionat din funcția de vicepreședinte al clubului Nancy nu din motive materiale, ci pur profesionale, spre a se concentra numai asupra pregătirilor legate de echipa reprezentativă. ● Bernard Tapie, președintele clubului Olympique Marsilia, a fost suspendat pe timp de un an. Directorul general al lui Olympique, Jean-Pierre Bernes, a fost suspendat și el, timp de 6 luni. Comisia franceză de disciplină a hotărât aceste pedepse după cercetarea afacerii în care erau implicați cei doi și fostul președinte al lui Girondins Bordeaux, Claude Bez, ultimul fiind amendat cu 50 000 de franci pentru „nerespectarea moralei sportive și acuzatii nefondate”. ● În ultima etapă, Girondins Bordeaux a terminat la egalitate cu Olympique (1-1). ● În turul 3 al Cupei Olandei la fotbal, PSV Eindhoven a surclasat pe FC Wageningen cu 8-1. ● În etapa a 20-a, Real Madrid a câștigat cu 3-0 la Castellon, Hagi transformând un penalty.

P. L. DUMITRESCU

ORIGINALITATE

Nu știu alții cum sint, dar noi, românii, sintem originali.

Posedăm, desigur, și alte calități, pe care, însă, cu modestie și originalitate, avem grijă ca, din cînd în cînd, nu numai să le ascundem, ci să le și împiedicăm să acționeze o bună (?) bucată de vreme.

Sigur, nu oricine își poate permite așa ceva. Uite, să luăm, de pildă, Europa de Vest. Fără excepție, toate statele ei și-au manifestat îngrijorarea pentru greutățile pe care le va întâmpina România în drumul către economia de piață. Ba, s-au și înghesuit, care mai de care, să ne ofere modele proprii.

Politicoși, am aruncat o privire distrată asupra fiecăruia și am constatat, fără prea mare uimire, că, de fapt, nu se prea deosebesc între ele; lucru care, de altfel, se vede clar în rezultatele aplicării lor: o serie monotonă de economii înfiorătoare.

În ceea ce ne privește, drumul către o înflorire originală nu putea fi decât unul original.

A început, așadar, cu comerțul. Întîi gheretizarea orașelor de către eroii Decretului 54, apoi, magazinele firmelor mixte și, în sfîrșit, cele ale societăților comerciale. Cum era și firesc, la o asemenea explozie a comerțului particular, se cereau, de urgență, reglementări adecvate care să introducă ordinea în domeniu, dar, în același timp, să încurajeze dezvoltarea sa, asigurînd astfel abundența de mărfuri. Și, bineînțeles, și un câștig la bugetul statului.

De ordine și abundență nu e cazul să vorbim, așa că să vedem ce e cu încurajarea și cu bugetul statului.

Citim, deci, negru pe alb, în Instrucțiunile privind mo-

dul de calculare și de evidență a impozitului pe circulația mărfurilor: „În temeiul punctului 17 din Anexa 2 la Hotărîrea Guvernului privind liberalizarea prețurilor și măsurii de protecție socială, se fac precizări în legătură cu calcularea, evidența și vărsarea la bugetul statului a impozitului pe circulația mărfurilor. Cităm: la punctul 2, litera a, ultimul paragraf: „Pentru produsele vindute în valută, cotele de impozit pe circulația mărfurilor se reduc cu 50 la sută”.

Să mai îndrăznească cineva să spună că noi nu încurajăm întreprinzătorii străini dispuși să ofere populației soldurile lor pe dolari.

Oricine a călătorit în strălăitate, știe că pentru a putea face cumpărături în magazinele țării respective, a trebuit să schimbe la bancă bruma de dolari obținuți „la negru” acasă, cu moneda națională. Atîta vreme cît în Franța oamenii cîștigă franci pentru munca lor, atunci e normal ca toate magazinele să vîndă în franci. Așa gîndesc și așa socotesc că este legal și nemîi, și belgienii, și italienii, întreaga lume.

E ilegal, e aberant, e lipsă de respect pentru moneda națională, pentru demnitatea națională să fie altfel. În nici o țară care se respectă n-au existat „shop-uri” în care oamenii locului să nu aibă voie să intre. În România au existat. Și continuă să existe. Din ce în ce mai multe. Avînd binecuvîntarea generoasă a legii.

Nici un guvern care își respectă poporul n-ar îndrăzni să legisfeze o asemenea situație. Guvernul nostru însă a făcut-o.

Da, dar el este, potrivit unei mai vechi tradiții, original.

ROXANA PAICU-MANOLESCU

Flacăra

REDACTOR ȘEF

George Arion

Redactor șef adjunct

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Dorin Gherghinescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATOR

(2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ REALITATEA ECONOMICĂ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Petre Barbu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI

(2559): Eugen Mihăescu, Valeria Dorneanu, Mihail Gălățanu, Oltea Mutulescu, Cornel Olteanu.

■ CULTURA-INVĂȚĂMÎNT (2569): Ion Zubașcu, Mihai Săndoiu, Paul Vinicius.

■ CORESPONDENȚI: Pașcu Balaci (Oradea), Radu Ciobotea (Timișoara), Mihai Potârniche (Chișinău).

■ FOTOREPORTAJ (2528): Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu.

■ SECRETARIAT — ADMINISTRAȚIE (2002, 2553): Dumitru Cărbunescu, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

FLACĂRA BIS

Redactor șef adjunct

Constantin Dumitru

Liana Tatos, Liviu Timbus, Aurelia Boriga (1700).

REBUS

Redactor șef adjunct

Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru

Păsărin, Elena Grecescu, Bogdan Vlad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036).

EDITURA

FLACĂRA

Diracția literară — Gheorghe Tomozei; Redacția: Domnița Ștefănescu.

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefone: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjunct: 2124; secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600.

■ Cîștigătorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrație: EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ Tiparul: Combinatul Poligrafic București

16 pagini — 6 lei

ULTIMA ORĂ

Cirmacilor
le stă mereu
bine
cu drumul?

Trăsura Sfîntului Nîc

În sfîrșit a venit iarna! O așteptam noi, ce-i drept, dar parcă nu chiar așa de aspră. Răcirea a fost deosebit de accentuată în numai 24 de ore de la o vreme deosebit de caldă s-a trecut la o vreme deosebit de rece. Aerul rece de origine arctică a invadat pur și simplu țara, determinînd temperaturi cu 4-12°C mai mici decît valorile medii multianua-

le. A nins în majoritatea zonelor (mai puțin în cele vestice) iar în Moldova a viscolit.

Cum va fi vremea în săptămîna următoare? La început, aspectul ei va fi influențat de o formațiune ciclonică ce se va deplasa din Mediterana spre Balcani și de Anticicloul Scandinav. Deci, în sudul țării cerul se va înnoira și vor cădea precipitații, mai ales ninsoare. De asemenea, în aceste zone vîntul se va intensifica din sector estic viscolind zăpada. În

celelalte regiuni, nebulozitatea va fi mai redusă, iar temperaturile apropiate de cele din zilele precedente. Începînd de joi regiunile din estul țării vor intra treptat sub influența unei circulații sud-estice. Deci la început în Moldova, Bărăgan și Dobrogea se va forma ceață. Apoi cerul se va înnoira și va ninge. În regiunile din vestul și sud-vestul țării, vremea se va încălzi ușor. Cerul va fi temporar noros și vor cădea precipitații slabe mixte. Vîntul

se va intensifica din sector sudic. În Maramureș și Transilvania primele zile vor fi destul de reci, apoi vremea se va încălzi ușor. În depresiuni se va forma ceață. Pentru întreaga țară, maximele diurne vor fi cuprinse între -6° și 4°C (valorile cele mici în regiunile cu ceață iar cele mari în zonele de deal). Minimele nocturne se vor încadra între -14°, -4°C, mai coborîte în depresiuni.

OTILIA DIACONU